

OPENBARE VERGADERING VAN 19 DECEMBER 2012

Voorzitter: de heer J.P. Rehwinkel

Aanwezig: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), M. Dekker (PvdA), B. Enting (PvdA), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), A. Postma (GroenLinks), L.I. van der Vegt (GroenLinks), G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), L.R. van Gijlswijk (SP), N.G.J. Temmink (SP), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie) en de heren B. Baldew (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), R.O. Martens (PvdA), W. Moes (PvdA) (*m.u.v. agendapunt 8.a*), J. Spakman (PvdA), M.D. Blom (VVD), J. Evenhuis (VVD), D. Jager (VVD), R.A. Koops (VVD), J.H. Sipma (VVD), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), R.P. Prummel (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), J.P. Dijk (SP), E. Eikenaar (SP), J.H. Luhoff (D66), P.S. de Rook (D66), B.N. Benjamins (D66), B.H. Koops (CDA) (*m.u.v. agendapunt 8.a*), M. Verhoef (ChristenUnie), J.P.A. van Rooij (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Afwezig m.k: de heer G.J.D. Offerman

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer M.A. Ruys

Wethouders: mevrouw J.A. Visscher (SP) en de heren D. Isthā (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), J.M. van Keulen (VVD), T. Schroor (D66) en J. Seton (CDA)

1. Mededelingen en vaststelling verslag

De VOORZITTER: De vergadering is geopend. De vergadering van 19 december 2012. Ik heb geen berichten van verhindering doorgekregen. De heer Prummel?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Op het laatste moment toch een verhindering. De heer Offerman zal niet aanwezig kunnen zijn.

De VOORZITTER: Een bericht van verhindering van de heer Offerman.

Ik heb wel bericht gehad dat de Partij voor de Dieren een motie Vreemd aan de orde van de dag zou willen indienen, namelijk een motie over een vuurwerkvrije zone op 31 december. Ik stel voor om deze motie aan de agenda toe te voegen. Dat wordt dan agendapunt 8d.

Dan hebben we aan het einde van de reguliere vergadering nog een kort besloten deel. U hebt daarvoor een raadsvoorstel ontvangen, afgelopen donderdag per dagmail.

Helaas kan ik Paul de Rook niet feliciteren met het behalen van de LeaDeR Award for the most effective EU ambassador. De uitreikingsceremonie was gisteren in Brussel. Paul was doorgedrongen tot de finale, maar hij heeft het dus net niet gehaald. Maar mooi, Paul, dat je finalist was.

Dan kan ik nog ten aanzien van de agenda mededelen - excuus dat dat even zo tussendoor komt - dat agendapunt 8c agendapunt 7d wordt; dan gaat het over het bestemmingsplan Schildersbuurt, en dat agendapunt 7a agendapunt 6.o wordt; de Re-integratieverordening. Verder nog opmerkingen met betrekking tot de agenda? Die zijn er niet. Dan gaan we naar de volgende agendapunten.

1.a: Vaststelling verslag van 14 november 2012

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat het zo kan worden vastgesteld.

1.b: Vaststelling verslag van 28 november 2012

De VOORZITTER: In beide verslagen staat de naam van de heer B.H. Koops van het CDA niet goed vermeld. Er stond T.S.M. Koops. Beide verslagen zijn door de griffie verbeterd en op het RIS gezet. Kan voor het overige het verslag worden vastgesteld zoals het is voorgelegd? Dat is het geval. Aldus besloten.

2. Benoemingen

2.a: Instellen en benoeming voorzitter en leden van de begeleidingscommissie Stationsgebied

De VOORZITTER: U hebt daarvoor een voorstel voorgelegd gekregen en ik heb begrepen dat we bij acclamatie positief kunnen besluiten ten aanzien van het voorstel, zodat aldus is besloten.

3. Mondelinge vragen en interpellaties (n.v.t.)

4. Initiatiefvoorstellen (n.v.t.)

5. Ingekomen stukken

5.a: Lijst met ingekomen collegebrieven

LIJST VAN ONTVANGEN COLLEGEGBRIEVEN VOOR DE RAAD VAN 19 december 2012

Nr.	Onderwerp	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1.	Stadspas 2013 (wensen en bedenkingen)	29-11-2012	<i>te betrekken bij agendapunt 8b</i>
2.	Situatie GSB	29-11-2012	cie. R&W
3.	Voortgang Oosterhamrikkade noordzijde	30-11-2012	cie. R&W
4.	Toekomst winkelstraatmanagement	30-11-2012	cie. W&I
5.	Fase 2 herinrichting wijkpark De Groene long	30-11-2012	cie. R&W
6.	Intern Controleplan 2013	30-11-2012	cie. F&V
7.	Afhandeling moties begrotingsdebat 2013	30-11-2012	alle commissies
8.	Overeenkomst met Stichting E-laad	30-11-2012	cie. B&V
9.	Aanpassingen Noordzeebrug	30-11-2012	cie. B&V
10.	Beleidsregels Gehandicaptenparkeren 2012 - 2016	30-11-2012	cie. B&V
11.	Ontwerpbestemmingsplan Westpark	30-11-2012	cie. R&W
12.	Nacalculatie sanering riolering 2009	30-11-2012	cie. B&V
13.	Voorontwerpbestemmingsplan Bedrijventerrein Zuidoost	30-11-2012	cie. W&I
14.	Informatie voorontwerpbestemmingsplan 'Europapark 2013'	30-11-2012	cie. R&W
15.	Losgebroken gevel appartementencomplex 'De Groenling'	30-11-2012	cie. R&W
16.	Doorbetaling vaste lasten tijdens kortdurende detentie / ter informatie	05-12-2012	cie. O&W
17.	Bestuurlijke reactie op het onderzoeksrapport inzake de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs in Groningen	05-12-2012	cie. O&W
18.	Informatieverstrekking over veiligheid van ventilatiesystemen	05-12-2012	cie. R&W
19.	Update Oosterhamrikkade nz, bouwplan Kooi	07-12-2012	cie. R&W
20.	Ontwikkelingen Coendersborg	07-12-2012	cie. R&W
21.	De psychosociale gezondheid van de jeugd in de gemeente Groningen/informatief	07-12-2012	cie. O&W
22.	Onderzoek naar zelfdoding in	07-12-2012	cie. O&W

	Groningen/informatief		
23.	Uitvoeren motie Sportief inrichten openbare ruimte	07-12-2012	cie. O&W
24.	Informatie inspectieresultaten Herewegspoorviaduct	07-12-2012	cie. B&V
25.	De vitale sportvereniging	07-12-2012	cie. O&W
26.	Overdracht van het project Nait Soezen - wijkverpleegkundigen naar gemeente per 1-1-2013 voor twee jaar	07-12-2012	cie. O&W
27.	Langetermijnagenda raad	07-12-2012	cie. B&V
28.	Gesprekken m.b.t. trainingscomplex FC Groningen	07-12-2012	cie. O&W
29.	Ontwerpbestemmingsplan Beijum	07-12-2012	cie. R&W
30.	Beantwoording motie 'Alle supermarkten open op zondag'	07-12-2012	cie. W&I
31.	Preadvies initiatiefvoorstel "De pas erin!"	07-12-2012	cie. O&W
32.	Toezeggingen raadscommissievergadering 21 november 2012	07-12-2012	cie. W&I
33.	Stoppen aanbestedingsprocedure en project Regiotram	12-12-2012	cie. B&V
34.	quickscan tijdelijke jongerenhuisvesting SuikerUnierrein	13-12-2012	cie. R&W
35.	Wensen en bedenkingen m.b.t. nota Groningen digitaal	13-12-2012	cie. F&V
36.	Tarieven dienstregeling 2013 bus	13-12-2012	cie. B&V
37.	Beantwoording moties Meerjaren Programma Wonen begroting 2012	13-12-2012	cie. R&W
38.	Ontwerpbestemmingsplan Paddepoel-Centrum	13-12-2012	cie. R&W
39.	Openingstijden Publiekszaken	13-12-2012	cie. F&V
40.	Leges voor reisdocumenten	13-12-2012	cie. F&V
41.	Onderzoek verplaatsing loket Parkeren	13-12-2012	cie. B&V
42.	Beantwoording motie 'Leven op zondag' (gewijzigde versie)	13-12-2012	cie. W&I
43.	Resultaten herziening grondexploitaties	14-12-2012	cie. R&W
44.	Voortgang aanpak Ring-Zuid	14-12-2012	cie. B&V
45.	Meerjaren Uitvoeringsprogramma Structuurvisie 2012-2015	14-12-2012	cie. R&W
46.	Reactie op vragen in commissie Werk & Inkomen d.d. 12 december 2012	14-12-2012	cie. W&I
47.	Beantwoording vraag ChristenUnie in cie. F&V inzake TTRB Project Grondig	14-12-2012	<i>te betrekken bij agendapunt 6f</i>
48.	Overgang Veiligheidshuis Groningen naar de gemeente Groningen/Informatie	17-12-2012	cie. F&V
49.	Nieuw besluit Stadspas 2013	18-12-2012	<i>te betrekken bij agendapunt 8b</i>

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat ik de heer Luhoff het woord zou moeten geven. Het woord is aan de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. De brief onder nummer 40, verhoging van de leges voor reisdocumenten, zouden wij graag willen agenderen voor de volgende commissievergadering Financiën en Veiligheid en ik zal daarvoor bespreekpunten aanleveren.

De VOORZITTER: Dank u wel.

5.b: Lijst met overige ingekomen stukken

**LIJST VAN ONTVANGEN OVERIGE INGEKOMEN STUKKEN VOOR DE RAAD
VAN 19 december 2012**

Nr.	Afzender	Ontvangen d.d.	Advies/afhandeling
1	Auditcommissie, Opmerkingen over managementletter 2012 interimcontrole accountant	30-11-2012	Tkn.
2	Auditcommissie, Afhandeling motie over Da Finci	4-12-2012	Tkn.
3	Brief burger, Noodoproep gericht aan burgemeester Rehwinkel en raadsleden	5-12-2012	Tkn.
4	Groninger Studentenbond, Situatie op Gsb in reactie op collegebrief van 29 november	5-12-2012	Tkn.
5	Brief burger, Montessorischool de Dijk, fusie Doefmat, O2G2, gemeente Groningen	7-12-2012	Tkn.
6	FNV lokaal Groningen, Aanbevelingen armoedebeleid gemeente Groningen	7-12-2012	Betrekken bij agendapunt 8b.
7	Brief burger, Hondsrugtunnel	10-12-2012	Tkn.
8	Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Bezoldiging en ambtstoelage burgemeesters, wedde en (onkosten)vergoeding wethouders, (onkosten)vergoeding raads- en commissieleden	10-12-2012	Tkn.
9	Brief burger, Zorgelijke situatie avondwinkel Groningen	11-12-2012	Naar college ter afhandeling
10	Brief burger, Parkeren op de stoep van voetgangers	11-12-2012	Tkn. ook exemplaar naar college
11	Brief burger, Onkruid in de parken en toewijzing geleidehonden.	12-12-2012	Tkn. ook exemplaar naar college
12	Stichting WeSmoke, Coffeeshopkeurmerk	13-12-2012	Tkn.

De VOORZITTER: Dan kan ik nog, als we spreken over de lijst met ingekomen overige stukken, melden dat brief nummer 4 aan de orde zal worden gesteld, op verzoek van de Stadspartij meen ik, in de commissie Ruimte en Wonen. Het was op verzoek van GroenLinks, excuus. Verder nog opmerkingen met betrekking tot de lijst zoals voorgelegd? Dat is niet het geval, dan is de afdoening zoals is gesuggereerd.

6. Conformstukken

6.a: Kredietaanvraag sanering riolering 2013

De VOORZITTER: Kunt u instemmen? Dat is het geval. Aldus besloten.

6.b: Nacalculaties 2012 (fietsbrug Plataanlaan)

De VOORZITTER: U kunt instemmen? Dat is het geval. Aldus besloten.

6.c: Vaststelling bestemmingsplan Bessemoerpark

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.d: Dienstverleningsplan accountant controlejaar 2012

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.e: Begrotingswijzigingen derde kwartaal 2012

De VOORZITTER: Ik heb begrepen dat de heer Koops een stemverklaring wil afleggen. Ga uw gang.

De heer KOOPS (CDA): Ja, voorzitter, het CDA stemt uiteraard in met de begrotingswijzigingen. Toch hebben we er behoefte aan een kanttekening te plaatsen. Het verder verlengen van afschrijvingstermijnen en het inbrengen van allerlei residuwaarden is wat het CDA betreft geen goede manier om bezuinigingen te realiseren. We zouden daar dus in de toekomst en de komende jaren niet mee moeten willen doorgaan.

De VOORZITTER: Kan voor het overige met inachtneming van deze opmerking worden ingestemd? Dat is het geval. Aldus besloten.

6.f: Tussentijdse resultaatbestemming 2012

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.g: Wijziging Financiële Verordening

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.h: Begroting 2012 en Jaarrekening 2011 Groninger Archieven

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.i: Nacalculatie sanering riolering jaarschijf 2009

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.j: Wijziging Verordening Wmo-voorzieningen gemeente Groningen

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.k: Herijking accessystematiek gesubsidieerde instellingen

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.l: Kadernota Aanpak overmatig alcoholgebruik jongeren 2013-2016

De VOORZITTER: GroenLinks dacht ik, met een stemverklaring? Niet meer? Kunt u voor het overige instemmen? Aldus besloten.

6.m: Marketing- en communicatieplan gemeentelijke parkeergarages 'De auto onderdak'

De VOORZITTER: Aldus besloten.

6.n: Invoeren van betaald parkeren op het P&R-terrein nabij het Europapark

De VOORZITTER: De heer Prummel van de Stadspartij voor een stemverklaring.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de Stadspartij kan akkoord gaan met het voorstel, met de kanttekening dat wij van het college een inspanning verwachten voor het parkeren voor de bewoners van Stoker en Brander, die in diezelfde omgeving parkeerplaatsen nodig hebben. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Kan voor het overige worden ingestemd met wat is voorgelegd? Dat is het geval. Dan is aldus besloten.

6.o: Wijziging Re-integratieverordening Wet werk en bijstand

De VOORZITTER: Kan worden besloten zoals voorgelegd? Dat is het geval. Aldus besloten.

7. 1 minuutinterventies

7.a: (wordt 6.o)

7.b: Aanvraag uitvoeringskrediet busbaan P&R Europapark-UMCG

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? Dat is de heer Moes van de PvdA-fractie.

De heer MOES (PvdA): Dank u wel, voorzitter. We hebben het vandaag over het voorstel om een busbaan aan te leggen tussen het Europapark en het UMCG. Dat kost ongeveer 5 miljoen euro, waarvan de stad zelf een dikke 400.000 euro bijdraagt en de rest is subsidiegeld. De PvdA-fractie kan er kort over zijn: doen, deze busbaan. De verbinding tussen de stad en Oost-Groningen wordt er aanmerkelijk door verbeterd en dat is niet alleen noodzakelijk tijdens de aanpak van de Ring-Zuid, maar ook als het UMCG en het Ommelandenziekenhuis in de toekomst intensief gaan samenwerken. Bovendien komt er tussen het nieuwe station Europapark en het UMCG en Sontplein een veel directere verbinding. Het is dan ook niet de busbaan waar we iets over willen zeggen, maar de kabelbaan die bedacht is tussen het Europapark en het UMCG. Mijn fractie wil hierover het signaal afgeven dat wij denken dat het besluit om de busbaan aan te leggen de businesscase voor de kabelbaan mogelijk negatief beïnvloedt. Als je in de toekomst van het Europapark naar het UMCG wilt, stap je naar ons idee ofwel in de bus, ofwel in de lucht, maar niet in beide tegelijk. Om een idee te krijgen over de haalbaarheid van de kabelbaan, heeft de markt een quickscan uitgevoerd, waarvan we de resultaten eigenlijk al een jaar geleden verwacht hadden. De conclusies kregen we gisteren via de mail van het college, maar het onderzoek zelf hebben we nog niet gezien. De markt is blijkbaar niet altijd zo slagvaardig als in sommige kringen wel beweerd wordt. Geen beste timing, want hierdoor ontstaat ongelijkzijdigheid in besluitvorming. Op onze vraag aan het college in de commissiebehandeling of het besluit over de busbaan een paar maanden uitstel kan velen, zodat we de resultaten van de quickscan wel mee kunnen wegen in het besluit over deze busbaan, was het college negatief. Wij zouden daarmee subsidies op het spel zetten. Nu, ik zei het net zal, meer dan 4,5 miljoen euro van de 5 miljoen euro is subsidiegeld. Dat willen we dus ook niet. Maar dan toch maar even, voor de laatste keer: is het dan echt niet mogelijk om een of twee maanden te wachten zonder die subsidies op het spel te zetten?

Tot slot: een van de conclusies van de quickscan is dat de kabelbaan als openbaar vervoer moet worden gezien en dat het geen particulier initiatief kan blijven. Mijn fractie is er bij de kabelbaan echter altijd van uitgegaan dat de markt het wel volledig zou doen. Wat dat betreft neemt ons enthousiasme niet toe. Verder blijven we wel benieuwd of bus en kabelbaan elkaar op het tracé Europapark-UMCG kunnen versterken en over die versterking zo groot is dat de variant met kabelbaan beter en goedkoper is dan de variant zonder kabelbaan. Het lijkt ons theoretisch, maar we laten ons graag overtuigen.

De VOORZITTER: Oké. Wie wil nog meer het woord? Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. In de commissie was het een beetje kabelbaan versus busbaan, alleen dan zonder feiten en argumenten. Die kregen wij gisteren. Het was opmerkelijk, wat de PvdA net ook noemde: regie bij de gemeente in plaats van bij de initiatiefnemers. En de termijn waarop het in theorie zou kunnen, is veel langer dan oorspronkelijk gedacht en gepland, ook door de oprichters en de initiatiefnemers. Daar moeten we, denk ik, nog eens nader van gedachten over wisselen. Wat ons betreft blijven twee zaken over. Als eerste ga ik even terug naar de bewoners die het aangaat. Die hebben een e-mail gestuurd en ze hebben een aantal punten waarover ze opmerken: "Is het wel zo slim om het, als het doorgaat, op die manier te doen?" Wat hun gemeld is, is dat in een overleg met het UMCG over bereikbaarheid die punten worden meegenomen. Ik vind dat een beetje kort door de bocht en geen recht doen aan deze bewoners. Het lijkt mij dat zij bijvoorbeeld met 'slimmer en anders gebruikmaken van de beschikbare ruimte' een punt hebben. Dit afdoen met: u praat mee met het UMCG, of: we nemen het mee, vind ik iets te kort door de bocht. De wethouder snapt niet waarom, maar ik zal de

mail u doen toekomen, want het is een heel lange mail, dus dat kan ik nu niet in een minuut voor u herhalen.

Het tweede punt is natuurlijk de vraag: bijt de busbaan de kabelbaan? Als u de informatie van het college ziet en van de initiatiefnemers, zegt die heel duidelijk 'nee', maar we hebben nog geen informatie, zoals de PvdA ook terecht zegt, die duidelijk maakt of wat wij vandaag beslissen wijs is. Ik zou niet willen dat we over zes, zeven jaar zeggen: hadden we die busbaan nou maar niet aangelegd, want nu loopt die kabelbaan er en nu stappen alle mensen in de bus! Nu, dat zijn allerlei mechanismen die daar omheen gaan werken; aanbod van verkeer en prijsmechanismen. Dus mijn vraag is aan het college: is er geen uitstel mogelijk om die beslistrajecten een beetje parallel te laten lopen? We hebben eigenlijk toch iets te weinig handvatten.

De VOORZITTER: Wie verder nog? De heer Dijk, SP-fractie.

De heer DIJK (SP): Dank u wel, voorzitter. Die busbaan is voor ons erg belangrijk voor de bereikbaarheid van het UMCG, Europapark en de binnenstad en de doorstroming van de hulpverleningsdiensten. In de commissievergadering werd al duidelijk dat een aantal partijen uitstel wilde om op de uitslag van de quickscan van de haalbaarheid van de kabelbaan te wachten. U weet dat wij niet erg enthousiast zijn over de kabelbaan en dat we er ook niet heel erg enthousiast van worden, en zeker niet als deze zal worden gekoppeld aan het Forum. Waar we wel erg enthousiast over zijn is deze busbaan en we willen niet het risico lopen dat we door uitstel bijvoorbeeld een Quick win-subsidie mislopen. In de commissie gaf het college al duidelijk aan, en gisteren ook in een brief, dat het mogelijk wel een risico is wanneer we voor uitstel kiezen. Daarom stellen wij voor het besluit gewoon nu te nemen en zullen wij ook voorstemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Evenhuis, VVD-fractie.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, dank u wel. Over het aanleggen van een busbaan ontstaat doorgaans niet veel debat. Busbanen kunnen de stad heel goed ontsluiten als het andere verkeer niet in het gedrang komt, of wanneer een busbaan andere vervoersmogelijkheden niet belemmert. En hier moeten wij eventjes bij stilstaan. Begin 2011 komt de commissie-Terlouw met een advies over het Forum. Het Forum kan de economie van Groningen versterken, zegt Terlouw. En een kabelbaan vanaf het Europapark kan daaraan een welkome bijdrage zijn, ook aldus Terlouw. In mei 2011 komt deze raad met een motie dat de gemeente mee gaat werken aan een onderzoek naar de kabelbaan tussen het Forum en het Europapark. Voorzitter, als particulieren maar een initiatief nemen! Dat businessplan komt er niet, ondanks dat de PvdA en de VVD, de heer Spakman en deze persoon, regelmatig op bezoek zijn geweest bij de club van Fly-over. Zij slagen er niet in. Zelfs nu is er geen businessplan. Dan neemt het college eind dit jaar zelf een initiatief. Er komt een mooie busbaan en daarnaast, dat staat ook in het raadsvoorstel, gaan we onderzoeken of de kabelbaan een mogelijkheid heeft. Het liefst hadden wij natuurlijk twee voldragen plannen naast elkaar gehad. Dat is niet zo. We staan dus nu voor een keuze en die keuze is: of een busbaan en geen kabelbaan, of een busbaan met mogelijk een kabelbaan. Als wij nu geen besluit nemen valt namelijk de subsidie weg. En we weten dat het aanleggen van een kabelbaan toch zeker vier jaar gaat duren. Om het plastisch te zeggen, voorzitter: beter een half ei dan een lege dop, of in dit geval anderhalf ei en geen lege dop. Dan kiezen wij voor het laatste. We zullen de ontwikkelingen, zeg maar, bij u, nauwkeurig volgen. En dan heb ik nog een laatste vraag: een busbaan mag nooit ten koste gaan van de doorstroming van de auto's, vinden wij. Kunnen wij die bevorderen of in de gaten houden dat het allemaal goed komt? Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. En mag ik u nog feliciteren met uw verjaardag? Wij hebben tenslotte maar één nestor van de raad.

De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Mocht het niet lukken om dit besluit uit te stellen, zoals ook bleek uit de informatie die wij gisteren hebben ontvangen van dit college, dan zullen wij van harte instemmen met het voorstel. We vertrouwen erop dat de informatie die ons gisteren heeft bereikt, klopt. In dat geval leggen wij niet alleen een busbaan aan voor de lijn Europapark-UMCG, maar bedienen we met deze busbaan veel meer. Ook wij zouden de subsidies die van andere partijen komen daarvoor geen gevaar willen laten lopen. Ook het feit dat de aanleg van de kabelbaan nog enige jaren op zich zal laten

wachten en in de tussentijd de exploitatie van het OV-bureau hier positief door beïnvloed kan worden, is voor ons reden om in te kunnen stemmen met het voorstel. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Thanks, voorzitter. Wij zijn ook blij met de aanleg van de busbaan. Voor ons is de bereikbaarheid bij het UMCG erg van belang en zeker op het moment dat die zuidelijke ringweg wordt omgebouwd. Dan willen we ook goed bereikbaar zijn. Uiteraard willen wij de kabelbaan ook een goede kans geven, maar wij zien in, door de informatie van het college, dat we verder geen uitstel kunnen krijgen. Wij willen die subsidie niet missen, dus ga vooral die busbaan nu doen. En verder zijn wij benieuwd naar de ontwikkelingen van de fly-over. Dank, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ook mijn fractie hecht groot belang aan deze busbaan. Het college heeft het wel zeer duidelijk gemaakt in het memo van gisteren. Wij delen de argumenten van het college van harte. Wij zullen dit dan ook steunen en ik herinner mij de discussie over de kabelbaan zo, dat er een aanbod was dat er vanuit de markt initiatief zou worden genomen, dat er geen gemeentelijk geld bij betrokken zou hoeven zijn. Wat er wat mij betreft in elk geval niet bij hoort, is dat wij niet verder gaan met onze eigen plannen op het gebied van openbaar vervoer, om te wachten op iets wat misschien niet komt. Dus wij gaan gewoon door met het vastgestelde beleid en daar hoort deze busbaan van harte bij. Dank u wel.

De VOORZITTER: Wie wil verder nog het woord voeren? De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Ik kan mij eigenlijk wel grotendeels aansluiten bij de woorden van de jarige Job vandaag.

De VOORZITTER: Dat was hij al.

De heer KELDER (PvdD): O, sorry. De Job die jarig is geweest. Behalve bij het feit dat hij zegt dat het openbare vervoer nooit ten koste mag gaan van auto's. Dat is een puntje waar ik het niet mee eens ben. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan is het woord aan de wethouder van Verkeer.

Wethouder VAN KEULEN: Ja, thanks, voorzitter. Allereerst hartelijk dank voor uw raadsbrede steun, mag ik constateren, voor dit collegevoorstel. Daar ben ik erg blij mee. Aan de heer Moes zou ik even nog wat duidelijker willen maken. U had het over de quickscan en dat die door de markt zou zijn uitgevoerd. Dat is niet waar, de quickscan is uitgevoerd door de Stichting Fly-over samen met de gemeenteambtenaren. In die zin heb ik me dus ook gemakkelijk gevoeld bij het feit dat ik dat memo gisteren nog even heb opgestuurd, waarin nog even zakelijk onder elkaar staat wat de uitkomsten van die quickscan zijn. Is dit nu alles wat u hoort over die quickscan? Nee, we gaan er een collegebrief van maken. Die krijgt u in januari. Die zal dan weinig verrassend zijn, dat zult u begrijpen, want die zal dan weinig afwijken van wat u nu in het memo vindt. Maar ik vond het toch prettig om voorafgaand aan dit debat u dit even mee te geven.

Veel fracties hebben ook gevraagd of het nu echt niet mogelijk is om twee maanden te wachten. Ik heb daar in de commissievergadering ook al iets over gezegd. Als ik u dat comfort had kunnen bieden, dan had ik dat graag gedaan. Ik ben er tot maandag mee bezig geweest en het is mij gewoon niet gelukt om voldoende zeker te krijgen dat, in het geval van uitstel van deze aanvraag, het subsidiegeld niet zou wegvallen. Ik heb het geprobeerd, maar ik voel me er gewoon niet gemakkelijk bij en ik ben in deze fase eigenlijk ook niet bereid om die 1,6 miljoen euro, want daar hebben we het over, in gevaar te brengen. Het is gewoon een inschatting die wij op dit moment maken op basis van de gegevens die wij nu hebben. Ik ben blij dat u in ieder geval aangeeft dat het wel goed zit, maar ik vind het ook vervelend. Ik had het liever synchroon laten lopen.

De mail van mevrouw Jongman zie ik nu voor het eerst. Ik zal er nog even goed naar kijken.

De SP zegt: geen uitstel; nu, dat klopt. En tegen de VVD zou ik willen zeggen: we houden natuurlijk goed in de gaten hoe dat gaat met het autoverkeer. Mochten zich daar onverhoopt negatieve effecten voordoen,

dan zullen wij bekijken hoe we die kunnen oplossen. Ik heb de indruk dat ik alle vragen heb beantwoord en ik verheug mij op het debat in januari met uw raad over de kabelbaan en de uitkomsten van de quickscan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Goed, kunnen wij dan tot besluitvorming overgaan over de punten I tot en met III? Dat is het geval? Een stemverklaring vooraf, mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij hebben nog even gewikt en gewogen. Als we de busbaan nu niet doen en er straks ook geen kabelbaan is, dan hebben we per saldo niets. Wij laten nu toch de doorslag geven aan het openbaar vervoer, op wat voor manier dan ook, lucht of grond, dat weten we nog niet. We zouden het liever parallel willen beslissen, maar aangezien dat niet kan op dit moment, zijn we toch voor aanleggen, omdat er heel veel argumenten in de brief staan die ten goede komen aan het openbaar vervoer, ook naar de provincie toe. Het kan altijd nog zijn dat in de toekomst, als er wel een fly-over komt, stond in het uitvoeringsplan, dat er dan een herdimensionering plaatsvindt van de weg. Dus dat zie ik een beetje als escape, dat we niet iets doen wat achteraf onzinnig was.

De VOORZITTER: Oké. Dan gaan we nu, als u het goedvindt, stemmen over I tot en met III. Wie steunt de voorstellen zoals voorgelegd? Dat is de volledige raad, waarmee met de voorstellen is ingestemd.

7.c: Kredietaanvraag 2013 vervangingsinvesteringen en aanvullen langcyclisch onderhoud openbare ruimte

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Moes van de PvdA-fractie.

De heer MOES (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Hoewel het misschien helemaal niet meer nodig is, omdat de wereld volgens sommigen aanstaande vrijdag toch vergaat, hebben we het hier over het meerjareninvesteringsplan openbare ruimte. We hebben het in de commissie over een aantal punten gehad. Over de Woonschepenhaven hebben wij zo een motie. Omwille van de tijd denk ik dat de motie maar even voor zich moet spreken. We hebben het gehad over de gedachte om een aantal investeringen in het meerjarenplan in straatverlichting wat naar voren te halen en dan bijvoorbeeld kademuren en oevers wat naar achteren te plaatsen. We hebben ons ambtelijk op de hoogte laten stellen en het blijkt dat in het meerjarenperspectief feitelijk al aan onze wens wordt voldaan, want tot en met 2016 wordt 75% van de kabels vervangen en in de periode daarna 25%. Op de meest urgente plekken wordt zelfs de komende twee jaar al vervangen.

Dan is er nog iets over het systeem waarvan geconstateerd wordt bij de gemeente dat er verlichting niet werkt. Dat is een systeem waarbij wij dachten dat het ging om monitoring door gemeentelijke medewerkers, maar het systeem draait op meldingen uit de stad. Ook daarover hebben wij een motie.

Motie (1): Leefbaarheid Woonschepenhaven (PvdA, Stadspartij)

“De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 december 2012 besprekend het voorstel inzake langcyclisch onderhoud 2012-2016,

constaterend dat:

- de integrale aanpak van de Woonschepenhaven onder druk staat en mogelijk niet doorgaat;
- vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud voor de Woonschepenhaven niet in het geactualiseerde ‘meerjarenplan vervangingsinvesteringen en aanvullend langcyclisch onderhoud 2012-2016’ is opgenomen;

overwegend dat:

- bewoners van de Woonschepenhaven net als andere inwoners van Groningen een veilige, aantrekkelijke en leefbare woonomgeving verdienen;
- het onduidelijk is wat de effecten zijn van het mogelijk niet doorgaan van (onderdelen van) de integrale aanpak Woonschepenhaven;
- de integrale aanpak van de Woonschepenhaven bestaat uit wenselijke en noodzakelijke werkzaamheden;

verzoekt het college:

- de raad uiterlijk 1 mei 2013 te informeren welke vervangingsinvesteringen en onderhoudswerkzaamheden voor de Woonschepenhaven mogelijk niet uitgevoerd worden en

- daarbij een onderscheid te maken tussen *wenselijke* en *noodzakelijke* werkzaamheden;
- in ieder geval de *noodzakelijke* werkzaamheden voor de Woonschepenhaven die niet gerealiseerd worden in de integrale aanpak, alsnog te betrekken bij het totaal van de afwegingen in het meerjarenplan 2012-2016;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Motie (2): Doe mee met straatverlichting oké (PvdA)

“De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 19 december 2012 besprekend het voorstel inzake langcyclisch onderhoud 2012-2016,

constaterend dat:

- de gemeente Groningen grotendeels voor het monitoren van storingen aan openbare straatverlichting afhankelijk is van incidentele meldingen door inwoners en professionals die in de avond en nacht werkzaamheden verrichten in de openbare ruimte;

overwegend dat:

- het college garandeert dat uiterlijk binnen twee weken na een melding de straatverlichting weer functioneert;
- iedereen die een storing aan de straatverlichting meldt via het telefoonnummer 050-3678910 of via de app MeldStad een effectieve bijdrage levert aan de sociale veiligheid in de stad;
- deze kanalen ook gebruikt kunnen worden voor andere meldingen over het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte in de stad;

verzoekt het college:

- middels een goed getimede voorlichtingscampagne inwoners van Groningen op te roepen actief bij te dragen aan de sociale veiligheid in de stad en storingen aan straatverlichting te melden bij de gemeente Groningen;
- hetzelfde te doen richting professionals die in dienst zijn van de overheid en die in de avond en nacht werkzaamheden verrichten in de openbare ruimte;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: De moties maken deel uit van de beraadslagingen. Dan is het woord aan de heer Prummel van de Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, kort, en dat kan dan ook vanaf deze plek. De motie die Stadspartij en de Partij van de Arbeid hebben ingediend spreekt voor zich. Uit de adviezen van onze ambtenaar van deze stad bleek dat het vervangen van de kademuren geen uitstel verdraagt. Dat is de reden waarom wij het standpunt dat wij in de commissie hebben ingenomen, dat er gekeken zou moeten worden naar het temporiseren van beide activiteiten, intrekken. We steunen het collegebeleid dus in deze zaak. En verder spreekt de motie voor zich.

De VOORZITTER: Dank u wel. Anderen nog? Niet het geval? Dan is het woord aan de wethouder. Wethouder Seton, voor beide onderwerpen, ja.

Wethouder SETON: Ja, voorzitter, sommige mensen vragen mij of ik aan mijn portefeuille moet wennen, maar de voorzitter moet nog aan mijn portefeuille wennen.

Dank voor de steun die wij in deze ronde hebben gekregen. We hebben inderdaad in de commissie ook al een vrij uitvoerige discussie gevoerd over wat je nu nog zou kunnen verschuiven binnen dit raamwerk van het meerjareninvesteringsprogramma. Daar kwamen twee punten uit naar voren, die de heer Moes in zijn woordvoering ook naar voren brengt. Het eerste punt, van de Woonschepenhaven, dat is inderdaad een probleem. We gingen ervan uit dat er dekking was om het project aan te pakken en het onderhoud en de aanpassingen zouden daarin meeliften. Nu is de situatie anders. Ik kan me dus ook voorstellen dat de raad daar zorgen over heeft en die zorgen delen wij ook. Ik heb in de commissie gezegd dat we dat nu niet in dit programma gaan oplossen. Ik heb in het stuk ook kunnen lezen dat we al wel rekening houden met de mogelijkheid dat, als het anders gaat bij de Woonschepenhaven, er dan toch een aanpassing nodig zal zijn. Ik ken de tekst van de motie nog niet, maar ik verwacht, als het in die richting gaat, dat het college die gedachtegang kan ondersteunen. In dat opzicht kan ik ook ingaan op wat de Stadspartij aangeeft: er is inderdaad serieus gekeken naar mogelijkheden om dingen te veranderen in de volgorde, dus om

kademuren en oeverbeschoeiingen - want dat hoort er ook bij - eventueel wat naar achteren te drukken, zodat je meer zou kunnen doen aan de openbare verlichting. Nu doen we al heel veel aan de openbare verlichting, dat heeft de heer Moes ook al aangegeven, en we pakken de punten waar het het hardst nodig is eerst. Dan nog zou je kunnen zeggen: doe het dan maar wel, als het verder geen problemen oplevert. Dat levert het wel op, en dat is ook ambtelijk aan de Stadspartij doorgegeven. We kunnen dat niet verder uitstellen. Dan gaan we ons risico's op de hals halen, die we niet zouden willen.

Ten slotte de meldingen. De heer Moes wijst er terecht op dat we voor signalen over uitgevallen verlichting erg afhankelijk zijn van meldingen uit de stad. Dat is niet alleen van actieve burgers, maar dat is ook van mensen van de gemeente die in de stad werkzaam zijn, het zijn ook bedrijven, het zijn ook instellingen, het zijn ook raadsleden, want ik weet dat u allemaal heel actief bent in het aangeven van welke verlichting waar een storing vertoont. Dan zegt de heer Moes - en ik lees de motie al pratend - dat hij graag wil dat er een goed getimede voorlichtingscampagne komt om inwoners van Groningen actief op te roepen om bij te dragen aan die sociale veiligheid. We doen dat voor een deel al. Ik weet niet of u in de Gezinsbode ook weer dat soort teksten heeft gezien? We hebben daar recentelijk nog publicaties in geplaatst, waarin we juist dat doen. Als u dat niet bereikt, is dat misschien al een reden om te kijken of we dat iets breder moeten doen. 'Een goed getimede voorlichtingscampagne', dat klinkt wel heel erg breed, dus ik wil even kijken wat we nu al doen, en welk stapje we dan nog extra zouden kunnen zetten om dat verder te brengen. Het tweede wat u zegt is: doe dat dan ook in de richting van professionals die in dienst van de overheid zijn. Ik zou nog even verder willen kijken, want in de openbare ruimte zijn ook bedrijven actief die niet van de gemeente zijn, maar toch ook signalen zouden kunnen uiten. Ik zal eens kijken of we die ook op de een of andere manier kunnen betrekken. Als ik uw motie in dat licht mag lezen, denk ik dat het college daar geen moeite mee heeft.

Voorzitter, ik denk dat ik de vragen zo heb beantwoord.

De VOORZITTER: Dat was de ene motie.

Wethouder SETON: Zal ik dan ook gelijk op de tweede motie ingaan?

De VOORZITTER: Ja.

Wethouder SETON: De motie leefbaarheid Woonschepenhaven. Het verzoek is om de raad uiterlijk 1 mei te informeren wat er niet uitgevoerd wordt en een onderscheid te maken tussen wenselijk en noodzakelijk. Dat kan. De datum 1 mei, ik heb net even heel kort overleg gehad met collega Van der Schaaf, in hoeverre zijn wij er dan uit als het gaat om hoe het dan gaat met de Woonschepenhaven? Want dat moet je wel weten om antwoord op deze motie te kunnen geven. Wij denken dat dat een haalbare kaart is. En uw tweede uitspraak, dat is eigenlijk wat ook wel een beetje in het raadsvoorstel staat, is als er noodzakelijke werkzaamheden zijn, om die dan alsnog te betrekken bij de afwegingen van het meerjareninvesteringsplan. En dat gaan we ook doen. Dus, een lichte slag om de arm, want het zou kunnen zijn dat 1 mei 2013 niet gehaald wordt, maar we gaan ervan uit van wel. Dan kan de motie wat ons betreft ook gewoon door. Dus ik zou bij beide moties willen zeggen: oordeel aan de raad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan stel ik u voor te gaan stemmen. Allereerst over de moties en dan over de voorstellen zoals die onder I tot en met V zijn voorgelegd. Allereerst de motie over de Woonschepenhaven, u ziet haar hier, op nummer 1. Wie steunt de motie zoals voorgelegd? Dat is de unanieme raad, waarmee die motie is aangenomen.

Dan de motie over de straatverlichting, die ziet u nu. Wie steunt de motie op nummer 2? Dat is volgens mij ook de unanieme raad, waarmee ook die motie is aangenomen.

Dan gaan we naar de voorstellen, I tot en met V. Wie steunt de voorstellen zoals voorgelegd? Dat is ook de volledige raad. De voorstellen zijn aanvaard.

7.d: Vaststelling bestemmingsplan Schildersbuurt

De VOORZITTER: Wie mag ik daarover het woord geven? Dat is de heer Kelder van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Tuinindestad is een burgerinitiatief dat ondertussen twee prestigieuze prijzen heeft gewonnen. Het is sinds 24 november icoonproject van de provincie Groningen bij Groen Dichterbij. Op maandag 4 december won Tuinindestad ook de landelijke hoofdprijs

bij Groen en Doen. Frans Kerver en Vivian van 't Hoenderdaal vroegen de gemeente of zij een verwaarloosd stukje grond aan de Friesestraatweg mochten huren en ze keken waar behoefte aan was. Organische ontwikkeling blijkt dat te worden genoemd. Een tuin, een akker, ontmoetingsplaats, een speelplek, een buurtkeuken, een plek met tafelactiviteiten samen met andere instellingen, die uitgroeit tot iets heel bijzonders en niet alleen vanwege de groene functie voorziet in een behoefte in een buurt die wel wat extra kan gebruiken.

De Partij voor de Dieren heeft al vaker aangegeven dat de gemeente in haar beleid van vergroening en verduurzaming zich zoveel mogelijk moet aansluiten bij bestaande initiatieven van burgers. Is er een mooier initiatief dan dit? Het is bijzonder jammer dat er een jaar geleden een voorovereenkomst is gesloten tussen de ontwikkelaar en de gemeente met betrekking tot dit stukje grond. In januari of februari weten we of die ontwikkelaar het ziet zitten. Onze inschatting is, gezien de markt, van niet. Een jaar geleden leek de gemeente nog niet zo goed op de hoogte van Tuinindestad. Jammer, want Tuinindestad is een goed initiatief. Niet alleen vanwege de gezondheidswaarde van al dat groen en het feit dat het een ontmoetingsplek is geworden, maar Tuinindestad kan ook een rol spelen voor de gemeente in de veranderingen rondom de AWBZ en de Wmo. Van een individueel recht voor burgers gaan we naar een collectieve plicht voor de gemeente. Er moeten voorzieningen getroffen worden voor burgers om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen. Mensen die, om wat voor reden dan ook, het contact met de arbeidsmarkt even kwijt zijn, komen nu al opdagen bij Tuinindestad. Ze gaan bijvoorbeeld lekker in de grond wroeten. Tuinindestad kan daar een functie in vervullen en doet dat nu dus al. Er waren tijden, niet eens zo heel lang geleden, dat de gemeente Groningen zo nu en dan een stuk grond verkocht aan een projectontwikkelaar en hier dan een flink bedrag mee verdiende. Die tijden zijn voorbij, misschien voorgoed. Maar die cultuuromslag moet wellicht bij RO/EZ nog plaatsvinden. Hoeveel zou het stukje grond nou eigenlijk nog opbrengen? Er loopt een gasleiding, het is vlakbij de spoorbrug, de grond moet waarschijnlijk gesaneerd worden. De Partij voor de Dieren zou willen dat de gemeente een stuk grond waarop verbouwd wordt qua waarde niet automatisch lager inschat dan grond waarop gebouwd gaat worden. Ik hoop dat ik de waarde van Tuinindestad qua groen en welzijnsverdiensten duidelijk heb gemaakt.

En, mijnheer Van Keulen, u bent tot nu toe weliswaar nog niet de meest groene wethouder ooit, maar als VVD'er moet u deze ondernemers die hier met hard werken van alles hebben opgebouwd, toch een warm hart toedragen.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, ik heb een vraag aan u. Volgens mij stelt niemand ter discussie dat dit een waardevol project is. Volgens mij is de vraag hier of je tijdelijk gebruik van grond wilt blijven toestaan. Het probleem is volgens mij met wat u gaat voorstellen, dat op het moment dat je dit doet, je tijdelijk gebruik eigenlijk buiten boord zet. Dan is alles wat je tijdelijk invult en wat een beetje succesvol en goed is, geen tijdelijk iets meer, maar wordt het een permanent iets. Terwijl juist het idee is, dat het tijdelijk is. Op het moment dat er ontwikkeld wordt, kun je het verplaatsen naar een andere plek en dan kan dat ook succesvol zijn. Dat is tijdelijk gebruik. Maar als je alles wat succesvol is in een keer permanent maakt, zet je dat tijdelijke overboord.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Op zich ben ik het met u eens, maar ik zeg niet dat je alles wat tijdelijk is permanent moet maken. Ik vind dat wij als raad juist dit soort dingen individueel kunnen beoordelen en kunnen zeggen: dit geval is een geval waarin ik wil vragen om te kijken naar de mogelijkheid om dit te handhaven.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, maar voorzitter, als u mij toestaat, er is natuurlijk bij elk onderwerp wel een fractie die het belangrijk vindt. Op het moment dat je het op deze manier gaat doen ondermijnt je gewoon het tijdelijke. Dan zou het zelfs kunnen dat het tijdelijk gebruik van grond helemaal verdwijnt. Dat is ook niet wat u wilt?

De heer KELDER (PvdD): Nee, maar ik ben het niet met u eens. Ik vind namelijk juist dat er regels zijn, maar dat wij hier als partijen bij elkaar zijn om eventueel te vragen, middels stemmingen, middels moties, of er hier andere oplossingen gevonden kunnen worden. Ik snap u wel, maar ik vind ook dat wij als

raadsleden dit soort uitzonderingen moeten kunnen maken. Ik vind niet dat het dan maar gelijk een precedent is voor alle tijdelijke oplossingen. Mijn motie is ook best mild, hoor.

Motie (3): Tuinindestad (Partij voor de Dieren)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 december 2012, besprekende het bestemmingsplan Schildersbuurt,

constaterende dat:

- Tuinindestad een fantastisch burgerinitiatief is;
- Tuinindestad niet voor niets twee mooie prijzen heeft gewonnen;
- Tuinindestad tal van activiteiten organiseert, die verder gaan dan de buurt en die in een behoefte blijken te voorzien;
- Tuinindestad dit alles heeft bewerkstelligd zonder subsidies en puur op eigen kracht;

overwegende dat:

- groen in de stad heilzaam is voor mens en dier;
- Tuinindestad een rol kan spelen bij de nieuwe invulling van de Wmo voor de gemeente;
- de gemeente groene en duurzame initiatieven van burgers zoveel mogelijk moet ondersteunen;

verzoekt het college:

- alles in het werk te stellen om ervoor te zorgen dat Tuinindestad op deze locatie kan blijven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: Wie hoorde ik nog? Mevrouw Van Lente. Wilt u nog even naar uw plaats terug, alstublieft, mijnheer Kelder? Althans, uw tijdelijke plaats. Mevrouw Van Lente.

Mevrouw VAN LENTE (PvdA): Ja, dank u, voorzitter. Ik ben benieuwd naar de strekking van de motie, maar ik ben benieuwd hoe de heer Kelder iets denkt te regelen in een bestemmingsplan. Dat moet toch op zijn minst een amendement zijn. Ik ben benieuwd wat u eigenlijk beoogt te bereiken hiermee. Kunt u dat misschien nog even toelichten?

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Ik heb begrepen dat het bestemmingsplan dit wel toelaat.

Mevrouw VAN LENTE (PvdA): Ja, dit tijdelijke gebruik. Maar u wilde veranderen, dus ik ben benieuwd naar uw amendement. Of zie ik dat niet goed?

De heer KELDER (PvdD): Nou, ik heb geen amendement, maar misschien moet u eerst de motie even lezen.

De VOORZITTER: Het verzoek is om alles in het werk te stellen om ervoor te zorgen dat Tuinindestad op deze locatie kan blijven. De motie is ingediend door de Partij voor de Dieren en maakt nu helemaal deel uit van de beraadslagingen.

De heer Prummel wil nog het woord, begrijp ik. Het woord is aan de heer Prummel van de Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, nog een motie. Zij verhoudt zich tot die van de Partij voor de Dieren als Pepsi-Cola tot Coca-Cola. We zullen eens uitvinden wat de raad het lekkerst smaakt. Tenminste, dat hoop ik, dat de raad voor een van beide zal stemmen.

Groen in de stad, voorzitter, is een groot goed. Het is een belangrijk goed en we hebben ook een aantal keer vastgelegd dat we daar als raad aan hechten. En als dan een succesvolle uitvoering is gegeven aan een plan om een tuin aan te leggen, waarom zouden we het dan niet permanent maken? Zeker wanneer de bewoners van die wijk daarom vragen. Wij kunnen dat doen, voorzitter, omdat er in de stad ook ruimte is. Er is ruimte op andere plekken om woningen te bouwen en er is dus sprake van de mogelijkheid van een uitruil. Er is nu een onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van huizen bouwen, maar wij kunnen ergens anders ook heel goed huizen bouwen en dat laat dit groen in stand. Voorzitter, daarover dient de Stadspartij een motie in.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Lente.

Mevrouw VAN LENTE (PvdA): Ja, dank u, voorzitter. Ik had me enorm verheugd op drie amendementen van de Stadspartij bij dit bestemmingsplan, te weten over hoogbouw, de invulling van binnenterreinen en het behoud van ecologische structuren in de wijken. Hierover hebt u fel van leer getrokken in de commissie, op 6 december. Voorzitter, ik ben erg benieuwd hoe de Stadspartij van standpunt is veranderd op deze terreinen of dat die amendementen alsnog in tweede termijn komen. Ik laat mij graag daarover nader informeren. Dank u.

De VOORZITTER: Bent u benieuwd naar een antwoord van de heer Prummel?

Mevrouw VAN LENTE (PvdA): Ja, dat ben ik zeker.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, het bleek dat er voor de andere twee punten geen meerderheid in de raad zou zijn en dat hebben we nagelaten. Maar wij hopen dat hiervoor wel een meerderheid te vinden zal zijn. Vandaar dat het is gebleven bij deze motie.

Motie (4): Behoud Tuinindestad Friesestraatweg (Stadspartij)

“De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 december 2012, besprekende Vaststelling bestemmingsplan Schildersbuurt,

overwegende dat:

- de tuin aan de Friesestraatweg bekroond werd door provincie en Groen en Doen;
- de bewoners hechten aan groen in hun wijk;
- in de stad diverse terreinen zijn waar woningen gebouwd kunnen worden;
- de grond waarop de tuin ligt eigendom is van de gemeente Groningen;

verzoekt het college:

- serieus te kijken naar de mogelijkheden om grond voor woningbouw te ruilen en zo mogelijk te benutten zodat de tuin behouden kan blijven,

en gaat over tot de orde van de dag.”

Toelichting:

Relevante passages bestemmingsplan:

Ingediende zienswijzen:

5. bewoners van 26 panden aan de Wilhelminakade, Kortestraat, Smalstraat en Friesestraatweg (wijzigingsbevoegdheid naar woonbestemming locatie tuincentrum Friesestraatweg);

Inhoudelijke beoordeling zienswijzen:

zienswijze 5 over te nemen en de wijzigingsbevoegdheid naar de woonbestemming uit het bestemmingsplan te schrappen, maar u daarbij het recht voor te behouden om in een nieuw bestemmingsplan een inhoudelijk gelijke regeling op te nemen als in die wijzigingsbevoegdheid.

De VOORZITTER: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Anderen nog het woord? Niet meer? Dan is het woord aan wethouder Van der Schaaf, die nu ook over de moties beschikt.

Wethouder VAN DER SCHAAF: Dank u wel, voorzitter. We bespreken hier inderdaad de vaststelling van het bestemmingsplan Schildersbuurt. De moties en ook de woordvoeringen, in ieder geval in deze raad, hebben betrekking op een onderdeel, namelijk het initiatief Tuinindestad, dat zich op dit moment in de Schildersbuurt bevindt. Laten we vooropstellen dat het college dit een buitengewoon waardevol initiatief vindt. Dat staat helemaal niet ter discussie. Het heeft niet voor niets prijzen gewonnen, om meerdere redenen is het iets waarom we als stad blij mogen zijn dat het er is. Maar, en de heer Eikenaar gaf dat daarnet denk ik heel goed aan, het feit dat het initiatief hier is ontstaan heeft ook alles te maken met het feit dat we hier te maken hebben met tijdelijk gebruik. Het is juist die tijdelijkheid die dit soort initiatieven mogelijk heeft gemaakt. De positie die Tuinindestad daarin heeft, is dat het de locatie in bruikleen heeft. Dat betekent dat het in principe een eindig contract is. Wat het college betreft is er op dit moment geen aanleiding om dat te veranderen. Het is ook niet zo dat het bestemmingsplan daar uitspraak over doet, maar u zegt daar met deze motie wel een aantal zaken over. In zijn algemeenheid zouden we daarbij willen zeggen dat, als het gaat om groen in dit stadsdeel, we juist in het bestemmingsplan een aantal zaken regelen. Zo hebben wij ervoor gezorgd dat de bebouwing op binnenterreinen, waardoor veel

groen verloren gaat, met dit bestemmingsplan beperkt wordt. Ook de bestaande ecologische structuren, zoals die in het ecologische structuurplan door u zijn vastgesteld, worden door dit bestemmingsplan beschermd. Dus in die zin proberen wij er alles aan te doen om dit, op zich vrij stenige stadsdeel, dat klopt, toch zoveel mogelijk groen te houden. Dat staat niet ter discussie. Als het gaat om hoogbouw, ja, juist deze locatie, waar we het hier over hebben, is de enige plek waar volgens het oude bestemmingsplan hoogbouw mogelijk was. De wijzigingsbevoegdheid die wij hierin hebben, door die eraf te halen, zorgt er ook voor dat dat niet meer kan. Dus ook wat dat betreft, ook als het om hoogbouw gaat, voldoen we daarmee aan die wens.

Dan nog even specifiek de moties. Zoals gezegd, het gaat om tijdelijkheid. Ik heb in de raadscommissie ook al een toezegging gedaan, dat wij gezien de situatie bij bedrijventerreinen en ook bij woningbouwlocaties, tijdelijk gebruik van locaties om meerdere redenen als college willen aanjagen, op allerlei plekken. Ik heb daar ook aangegeven dat op het moment dat er op deze locatie, die al jarenlang voor woningbouw staat ingetekend, daadwerkelijk een woningbouwinitiatief aan de orde komt, wij ons dan zullen inspannen, en ook daarvoor al, om een soepele overgang mogelijk te maken om een nieuwe tijdelijke locatie voor het initiatief Tuinindestad te vinden. Bij die toezegging zouden we het ook willen laten. De beide moties gaan een stap verder, die zeggen: ruil maar ergens anders in de stad een stuk voor woningbouw in voor deze locatie. Ja, dat zou toch strijdig zijn met de plannen die we voor deze locatie al lange tijd hebben vastgesteld en ook strijdig zijn met het idee dat dit plan juist vanwege het tijdelijke karakter letterlijk tot bloei is gekomen. Dus daarbij wil het college beide moties, zowel die van de Stadspartij als die van de Partij voor de Dieren, gezien de inhoud van het bestemmingsplan, ontraden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we stemmen over de motie en de voorstellen zoals voorgelegd. Allereerst de motie op stuk nummer 3. Wie steunt de motie zoals op 3 voorgelegd? Dat is de Partij voor de Dieren, maar ook de Stadspartij. De motie is verworpen.

Mevrouw KUIK (CDA): Voorzitter, mag een stemverklaring achteraf?

De VOORZITTER: Een stemverklaring achteraf van het CDA.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Voorzitter, wij zijn blij met de toezegging van de wethouder dat er ook kan worden gekeken met Tuinindestad naar alternatieve locaties. Dank u.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de motie zoals op 4 is voorgelegd.

Mevrouw VAN DER VEGT (GroenLinks): Voorzitter?

De VOORZITTER: Nog een stemverklaring over 3? Mevrouw Van der Vegt.

Mevrouw VAN DER VEGT (GroenLinks): Ja, ik wou me graag aansluiten bij de stemverklaring achteraf van het CDA. Dat geldt voor ons ook.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de motie op stuk 4. Wie steunt de motie zoals op 4 is voorgelegd? Dat is alleen de Stadspartij. De motie is verworpen.

Dan gaan we naar de voorstellen, zoals onder I tot en met III is voorgelegd. Wie steunt de voorstellen zoals voorgelegd? Dat is de raad min de Stadspartij min de Partij voor de Dieren, alle anderen wel, de voorstellen zijn aanvaard. Dan gaan we naar agendapunt 8a. De heer Kelder?

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, bij het vorige agendapunt stak ik mijn hand wel op bij de motie van de Stadspartij, maar ik was een beetje laat, dus ik wil graag vermeld hebben dat ik de Stadspartij-motie ook steun.

De VOORZITTER: Ja, ik moet het even bij die melding laten. Die zal worden vermeld. Het verandert ook in elk geval de uitslag van de stemming niet. Zo moeten we het even doen. Dan gaan we naar agendapunt 8a.

8. Discussiestukken

8.a: Rapport raadsonderzoek verzelfstandiging openbaar onderwijs Groningen

De VOORZITTER: Allereerst moet ik vermelden dat de heren Moes en Koops, van het CDA, de zaal verlaten. We gaan in volgorde van grootte van fracties het woord voeren. Dat betekent dat als eerste, zo dadelijk, het woord is aan mevrouw Enting van de Partij van de Arbeid en het is haar maiden speech. Het woord is aan mevrouw Enting van de PvdA en zij mag, dat hoeft ik u niet uit te leggen, tijdens haar maiden speech niet worden onderbroken.

Mevrouw ENTING (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vandaag hebben we het over het openbaar onderwijs in de stad. Dat ligt mij na aan het hart. Jaren geleden heb ik op diverse basisscholen in deze stad gewerkt. Dat heb ik met veel plezier en enthousiasme gedaan. Op diverse scholen waar ik heb gewerkt waren de ouders erg betrokken bij het onderwijs en werd er nauw samengewerkt met organisaties en instellingen in de wijk. Je zou het kunnen zien als de voorloper van de werkwijze in de huidige Vensterschool. Als leerkracht was ik en ben ik nog steeds, een groot voorstander van een goed samenspel tussen leerling en onderwijzer. Als die goede mix aanwezig is, kun je het beste uit de leerlingen halen en kun je kwaliteitsonderwijs geven. Om kwaliteitsonderwijs te geven heb je ook een goed bestuur nodig, dat achter je staat en je faciliteert, een verzelfstandigd bestuur, dat gaat voor goed openbaar onderwijs in de stad. Wij hadden de verantwoordelijkheid om het verzelfstandigingstraject goed te doorlopen en daar hebben we met elkaar in gefaald. Dat heeft veel schade berokkend. Financieel, maar ook voor leraren, leerlingen en in hun ouders. De scherven rapen we nu op en we hopen een nieuwe fase in te gaan, waarin het onderwijs los van het stadsbestuur functioneert en kan doen wat het goedvindt voor het onderwijs. Vertrouwen is het sleutelwoord voor het onderwijs. Vertrouwen is ook het sleutelwoord voor raad en college.

Voorzitter, de PvdA-fractie was een van de initiators van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Gedurende het proces was de fractie van de PvdA een van de meest kritische partijen in deze raad. Volgens sommigen wel eens te kritisch. Dat die houding toch zeker gerechtvaardigd was, blijkt uit het voorliggende rapport van de onderzoekscommissie van na de verzelfstandiging. In het rapport trekt de commissie drie conclusies: het college van B en W liet gemeentelijk perspectief dominant worden, het college van B en W had onvoldoende oog voor de financiële situatie van O2G2 op de middellange termijn en er was een gebrek aan samenspel tussen college van B en W, gemeenteraad en ambtelijke organisatie. De fractie van de PvdA herkent deze conclusies. Op een aantal onderdelen had de raad meer door kunnen pakken in zijn rol, maar er waren simpelweg geen feiten of argumenten waarom wij iets anders moesten vermoeden. Dus, hoe hard we ook als raad gedrukt hadden, er hadden op deze onderdelen geen andere besluiten gevolgd. Als raad ben je afhankelijk van de informatie zoals door het college aan de raad wordt voorgelegd, net zoals een leerling afhankelijk is van de informatie van zijn of haar onderwijzer. Zorgwekkender is de constatering, door zowel een oud-wethouder als een ambtenaar uitgesproken, dat alleen iets kan worden gedaan als de raad een toezegging afdwingt of een motie indient. Dit klopt technisch staatsrechtelijk wel, maar zorgen zouden uiteraard bij het college en ambtenaren wel degelijk moeten doorklinken en een aanleiding moeten vormen om nieuwe vraagstukken met voorrang en nadruk aan de raad voor te leggen. In die zin is de PvdA vooral erg geschrokken van de periode na 2010. College en ambtenaren wisten van de financiële vragen van O2G2, maar lichtten de raad pas een halfjaar later in.

Had het nieuwe college sneller en tijdiger kunnen optreden? En zo ja, wat was de schade dan in zowel onderwijskundig als financieel opzicht geweest? Het college heeft naar aanleiding van het rapport een reactie gegeven. De reactie van het college gaat in op een paar zaken die door de commissie worden genoemd, vooral op de eerste conclusie dat het GMT wordt gezien als politiek neutraal klankbord. Dat klinkt goed. Maar hoe zorgt het college ervoor dat de organisatie er ook serieus mee aan de slag gaat?

Wij houden het college aan de afspraken, gedaan in zijn brief en we zullen het college erop aanspreken als dit in de praktijk blijkt af te wijken van het leidend motief 'wat is goed voor de stad'. We steunen het college van harte in de cultuurverandering. Tegelijkertijd is er nog een lange weg te gaan.

Een vraag. Wethouder Schroor zat in het vorige college. Ziet hij al verandering? Papier is geduldig, maar het gaat erom wat er in de praktijk mee wordt gedaan. De commissie-Van Gijlswijk doet ook nog een constatering over de archieffunctie van de gemeente. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat de archieffunctie op orde wordt gebracht en dat de wijze waarop besluitvorming plaatsvindt transparant en traceerbaar is? Ik heb hier een motie bij de hand, bijna door de hele raad gesteund, die wil ik zo indienen en dan komt dit onderwerp ook aan de orde. Het heet 'een motie van spijt'. Wij wilden eerst een motie

van treurnis indienen, maar wij vinden achteraf dat spijt toch een beter woord is. Die zal ik zo overhandigen.

Voorzitter, de PvdA wil zich richten op de toekomst. We zijn op zoek naar manieren om te voorkomen dat we op elk dossier zo met elkaar moeten leren. De vraag is dan ook of we voldoende lering hebben getrokken uit dit onderzoek. Er werden bijeenkomsten georganiseerd, de raad mocht zijn zegje doen, O2G2 kon haar zorgen uiten. Maar werd er ook daadwerkelijk geluisterd? Voorkomen moet worden dat er een tunnelvisie ontstaat. Wat betreft de raad zelf: een kritische houding is cruciaal. Tegelijkertijd moet je als raad ook kunnen vertrouwen op de informatie van het college. Die missie kan alleen slagen als de relatie tussen beide goed is. Het sleutelwoord vertrouwen is hier op zijn plaats. Gezien de ervaringen, Europapark-affaire, instellen commissie Cultuurverandering, had de raad veel steviger op dit dossier moeten sturen. Wat betreft het college: dit moet de raad als sparringpartner zien. Dilemma's voorleggen en dilemma's bespreken, zodat samen besluiten kunnen worden genomen die goed zijn voor de stad. Vooral om van Groningen de onderwijsstad te maken, is een goed samenspel, zoals tussen leerling en onderwijzer, noodzakelijk om een dikke voldoende te halen. Kunnen we er vanaf nu op aan dat het college de raad op deze manier meeneemt? Dat komt ook nog terug in de motie.

Voorzitter, tot slot. De fractie van de PvdA is voor het doel van de verzelfstandiging; het openbaar onderwijs het bestuur geven dat het verdient. Met medezeggenschap voor ouders, leraren en leerlingen, maar wel moet goed ingericht toezicht. De zorgen voor de financiën in het voortgezet onderwijs, recentelijk te lezen in de media, en falend toezicht, waarover Binnenlands Bestuur berichtte, maken dat we het in deze raad nog vaker zullen hebben over het openbaar onderwijs. De PvdA maakt zich hierin grote zorgen over O2G2, die onder verscherpt toezicht staat. De gemeente is verantwoordelijk voor het financiële risico. Hoe houden we grip op deze zaken? Misschien door een kwartaalrapportage aan de raad? We horen graag de mening van het college hierover. Dank u wel.

Motie (5): Motie van spijt

(PvdA, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, Student en Stad, D66, VVD, Stadspartij)

“De raad, bijeen op 19 december 2012 besprekende het raadsonderzoek ‘Verzelfstandiging openbaar onderwijs’,

constaterende dat:

- het raadsonderzoek pijnlijke conclusies trekt over de rol van de gemeente bij het verzelfstandigingsproces van het openbaar onderwijs;
- hierbij college, raad en ambtelijke organisatie op cruciale momenten steken hebben laten vallen in hun samenspel;
- het onderzoeksrapport het belang van een cultuurverandering bij de gemeente Groningen onderstreept;
- het college het initiatief voor deze cultuurverandering als speerpunt heeft benoemd in het Prinsenhofakkoord;

spreekt uit:

- de conclusies van het onderzoeksrapport te delen;
- zowel de rol die het college als die de raad heeft gespeeld in de totstandkoming van de verzelfstandiging zeer te betreuren;

verzoekt het college:

- voor 1 april aanstaande met concrete maatregelen te komen die bijdragen aan de cultuurverandering;
- met een plan van aanpak te komen waarin gerichte doelen en hoe, en met welke indicatoren, deze doelen moeten worden bereikt en wanneer;
- hierbij onder andere aandacht te hebben voor het op orde brengen van het gemeentelijke archief, het goed in kaart brengen van consequenties van te maken keuzes en deze te delen en bespreken met alle relevante partijen;

verzoekt de griffie:

- om de gemeenteraad te ondersteunen in het versterken van de controlerende en kaderstellende functie van de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: Dank u wel. De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Enting, ik complimenteer u met uw maiden speech. U brengt volgens mij een brede ervaring mee, niet alleen vanuit

het onderwijs, maar ik meen mij te herinneren dat u ook lid van een bewonersvereniging was. Dat is vast een ervaring waar wij ook ons voordeel mee kunnen doen. Hartelijk welkom in deze raad.

Dan ga ik kijken richting de VVD. De heer Evenhuis voelt zich aangesproken en de heer Van Keulen ook nog steeds, maar het woord is aan de heer Evenhuis, VVD-fractie.

De heer EVENHUIS (VVD): Ik was net bezig met een aangenaam gesprek, voorzitter. Maar ik zal mijn houding veranderen, want dit is een ernstige zaak.

Voorzitter, dank u wel. Allereerst, nu kijk ik ook mevrouw Van Gijlswijk even aan, willen wij de ad-hocraadscommissie bedanken voor het vele werk dat ze heeft verricht. Het werk kenmerkt zich door de volgende constatering: veel feitenverzamelingen, veel analyses ook, een heldere betoogtrant en het trekken van zeer duidelijke conclusies. Alles opgeschreven in een zeer heldere nota. Een nota die onszelf niet spaart; B en W niet en ook de gemeenteraad niet. Wij moeten ons, wat de uitslag van het debat ook wordt, de conclusies aantrekken. De VVD-fractie zal dat doen, al is het pijnlijk. Er was een bruidsschat van 3,4 miljoen euro en daar moet nota bene 14,2 miljoen euro bij. Voorzitter, dat is een zeer fors bedrag. Een bedrag ook binnen een gemeente die fors moet bezuinigen en waarbij ook nog het Rijk bezuinigt. We weten allemaal dat we in Groningen voor zeer moeilijke keuzes staan.

Daarbij blijkt dat de personeelsdossiers niet op orde zijn. Dat is ernstig. Mijn vraag aan het college is: ziet u dat alleen binnen deze portefeuille of daarbuiten ook? Want dan zou het kunnen gelden voor de hele gemeente. Er moet hier personeel afvloeien, dat is ook duidelijk. Dat moest ook bij O2G2. Kan die afwikkeling op een goede wijze verlopen? Want dat was ook een constatering, dat die niet goed was afgewikkeld.

Voorzitter, bestuurlijk was er gebrek aan sensitiviteit. Dat is vaker voorgekomen. In de stad treffen we overduidelijke voorbeelden aan. Ik zal ze verder niet noemen, iedereen, op de tribune ook, weet waar we het over hebben als wij die voorbeelden noemen waarbij er gebrek was aan gevoeligheid voor de omstandigheden.

We waren ook te weinig gevoelig voor de hoogte van de bruidsschat en ook te weinig gevoelig voor onze eigenvermogenspositie en die van het openbaar onderwijs. Daarom moet er nu een doorbetaling worden gerealiseerd van 5 miljoen euro aan het bijzonder onderwijs. Dat is zeer fors, voorzitter. Dat is een van de hoogste doorbetalingen die ooit in Nederland is gerealiseerd of wordt gerealiseerd. Dan schrijft de commissie, en dat vond ik een mooi idee: er was geen tegenmacht georganiseerd. Op het eerste gezicht lijkt mij dat juist. Deze tegenmacht was er ook niet bij de Regiotram, ook niet bij het Forum en ook niet bij Meerstad. Het lijkt ons eigenlijk wel goed om zo'n tegenmacht te organiseren. College, ik heb daar vragen over. Wat is eigenlijk een tegenmacht? En hoe organiseer je dat? Hoe krijgen we dat in de vingers, zonder dat het stroperig wordt, maar wel effectief?

“Het college liet een goede gemeentelijke organisatie prevaleren boven goed onderwijs.” Nu, het eerste is natuurlijk heel goed, maar dat dit boven alles moet staan, dat is natuurlijk niet goed. We hebben daar een genuanceerder oordeel over.

Samenvattend, voorzitter, het was niet best. Het kost ons veel geld. Bepaalde verhoudingen zijn zwaar onder druk komen te staan. Maar er is ook hoop. De ingestelde raadscommissie heeft een aantal goede aanbevelingen gedaan. De VVD zal meewerken om deze verbetervoorstellen te realiseren en zal zelf ook nog met ideeën komen. Voorzitter, dat is dan de winst van dit raadsonderzoek. Goed beleid begint namelijk bij een goede beginsituatie. En een beginsituatie is de analyse van de situatie zoals zij nu is. Voorzitter, het is aan ons om de informatie binnen de raad en de organisatie op een goede wijze op te zetten en dan het functioneren te verbeteren. Ik zei al: wij werken daaraan mee. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Postma van de GroenLinks-fractie.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, dank u wel. De GroenLinks-fractie is van meet af aan een groot voorstander geweest van een raadsonderzoek naar de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs en dat geldt ook voor mij als woordvoerder onderwijs. Ik ben samen met de heer Evenhuis een van de weinige raadsleden die hier vanavond het woord over voeren, die de hele verzelfstandiging hebben meegemaakt en ook, in mijn geval dan, vanaf 2006 als woordvoerder onderwijs. Ik was dus ook misschien als geen ander raadslid geïnteresseerd in de resultaten van het onderzoek en ik heb ook de afgelopen weken veel nagedacht en gesproken over wat er is gebeurd. Ik heb vervolgens geprobeerd om mijn eigen ervaringen en belevenissen uit de hele periode te verbinden met de conclusies uit het rapport.

En vanuit die betrokkenheid en die ervaringen wil ik graag een aantal conclusies met u delen.

Voorzitter, er zijn fouten gemaakt, grote fouten en wanneer je alles optelt ook wel heel veel fouten. De meest duidelijke, de meest feitelijke, en ook de fout die ten grondslag ligt aan de verdere problemen en de

verkeerde inschattingen waarmee eigenlijk de sneeuwbal is gaan rollen, is de berekening van de bruidsschat geweest. Ook na het lezen van dit rapport is nog steeds onduidelijk waarom het gegaan is zoals het gegaan is. Medio 2007 uitgerekend en nooit meer aangepast en waarschijnlijk nooit door een derde gecheckt. Een verkeerde inschatting is de hoogte van het eigen vermogen geweest. Die paste weliswaar binnen de bandbreedtes die daar destijds voor werden gehanteerd, maar bestond voor een deel uit geld waar niets mee gedaan kon worden. En dat is niet zo'n probleem wanneer je als WMOO onderdeel bent van de gemeente Groningen, maar voor een nieuwe stichting met een veel kleinere begroting en zonder grote rijke broer is dat een angstig gegeven. Zeker wanneer je als bestuurder van die stichting ook nog vraagtekens hebt bij andere onderdelen van je eigen vermogen of als je wordt geconfronteerd met teruglopende budgetten en met de problematiek van de afbouw van gesubsidieerd werk. Op de problemen rond het eigen vermogen is te formeel en met te weinig empathie gereageerd, destijds. De reactie van het college op het onderzoeksrapport heb ik 'gemakzuchtig' genoemd. Dat heeft te maken met de algemene termen waarin over het rapport en de algemene conclusies wordt gesproken. Zonder op elk detail in te gaan valt er ook wel een verhaal tegenover het onderzoeksrapport te zetten, ook vanuit het perspectief van het college. Daarbij komt dat de brief een beetje uitstraalt dat dit college niet zoveel te maken heeft met de fouten die zijn gemaakt en dat dit college het veel beter gaat doen en vol goede intenties zit. Voorzitter, ik ga ervan uit dat sinds 2005 heel veel mensen met heel veel goede bedoelingen aan dit proces hebben gewerkt. Het is een complex geheel en het is een ingewikkeld traject geweest, maar de raad moet erop kunnen vertrouwen dat het college serieus is in zijn gerichtheid op verbetering. Dat moet op meer gebaseerd zijn dan op goede intenties. Kortom, ik vond het een te magere reactie en ik verwacht in ieder geval van het college op deze twee meer algemene opmerkingen van mij over de brief een reactie. Er is nog wel meer te zeggen over de lessen die geleerd kunnen worden, bijvoorbeeld over de archieffunctie, het is ook al eerder genoemd, en administratie. Voorzitter, in het begin leek het me eigenlijk een klein punt, maar het is dermate basaal dat ik er nu toch mee begin. Het is wel heel vaak gebeurd dat vrij essentiële informatie weg of niet beschikbaar was, of pas heel laat opdook. Het overdrachtsdossier bijvoorbeeld, van wethouder Van Schie aan wethouder Pastoor, of wat ik deze week nog tegenkwam in een van de signalementen die ik kon inzien: in het dossier was niets meer te vinden over de berekening van de bruidsschat. Ik krijg uit het rapport ook sterk de indruk dat dit een grote invloed heeft gehad op het eerste jaar na de verzelfstandiging, toen het zo moeilijk was om in gesprek te raken over de juiste dingen. Dat kwam ook doordat dit soort zaken niet op orde waren. Ik dien hierover een motie in, die iets specifiekere is dan wat in de vorige motie ook wordt genoemd over de archieffunctie. Dan de dominantie van het gemeentelijk perspectief. Belangrijke conclusies uit het rapport zijn dat het college een dominante rol speelde, dat het samenspel tussen raad, college en organisatie niet goed is verlopen en dat het gemeentelijk perspectief overheerste. Wat dit laatste betreft; wij hebben op diverse momenten deskundigen van buiten betrokken, onderzoeksbureaus met benchmarks of adviezen, interim-management met een redelijk frisse blik, een externe projectleider en toch heeft het niet goed genoeg gewerkt. Ook voor de raad zijn er expertmeetings geweest, informatiebijeenkomsten, maar uiteindelijk is dat toch veel te algemeen gebleken. Het had veel meer de diepte in moeten. Misschien niet op raadsniveau, maar misschien veel meer op ambtelijk niveau. Ik heb niet de indruk dat dat gebeurd is. Dat bijvoorbeeld heel intensief andere gemeenten is gevraagd naar hun ervaringen. Wij waren immers een van de laatste gemeenten die overgingen tot verzelfstandiging, dus dat had heel goed gekund. Dan het organiseren van tegenmacht, ook al eerder genoemd. Het rapport is geschreven vanuit het perspectief van nu en de wetenschap van nu. Een heel belangrijk element daarin is de tegenstelling tussen oud en nieuw, tussen de belangen van O2G2 en de belangen van de gemeente. Ten tijde van de verzelfstandiging was dat niet het perspectief. Niet alleen omdat er toen nog geen concreet 'nieuw' was, al maakte dat het ook zeker niet makkelijker, maar er was ook niet het besef van een tegenstelling. Een deel van de organisatie ging zelfstandig verder en iedereen probeerde vanuit zijn eigen positie een bijdrage te leveren aan het slagen daarvan. Die spanning tussen oud en nieuw was er niet, maar, zo concludeert de onderzoekscommissie terecht, die had er wel moeten zijn. Het is moeilijk die tegenmacht en spanning tussen oud en nieuw te organiseren, wanneer dat in het proces zelf niet zit. Een van mijn conclusies is dat de raad die rol misschien meer had moeten spelen, bij gebrek aan die geformaliseerde tegenmacht. Dit is ook, dacht ik, door mevrouw Enting al genoemd. Bijvoorbeeld als het gaat om de berekening van de bruidsschat; dat hebben wij, denk ik, toch als raad te veel als een technische exercitie beschouwd. Wat mij niet de oplossing lijkt, in tegenstelling tot mevrouw Enting, is de suggestie die het college doet om het GMT daarvoor in te zetten. Dat is naar mijn gevoel te veel onderdeel van de organisatie om die rol goed op zich te kunnen nemen. Over het organiseren van tegenmacht dien ik ook een motie in.

Een laatste element dat ik hier wil noemen is het zich bewust zijn van maatschappelijke effecten en politieke consequenties. Na 2010 is het college en in zijn kielzog ook de raad, te lang blijven hangen in financieel-technische bespiegelingen en in wie wel of geen gelijk had. Dat was wel relevant, maar niet het hele verhaal. De situatie bij O2G2 begon gevolgen te krijgen op scholen, er verschenen publicaties in de media en in de toekomst moet eerder het besef van die bredere relevantie doordringen. Tot zover op dit moment, voorzitter.

Motie (6): verbetering archieffunctie (GroenLinks)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 december 2012, besprekende het rapport van de onderzoekscommissie verzelfstandiging openbaar onderwijs,

constaterende dat:

- uit het rapport van de onderzoekscommissie naar de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs blijkt dat de archieffunctie binnen de gemeentelijke organisatie niet optimaal functioneert;

overwegende dat:

- een overheidsorganisatie transparant en controleerbaar moet werken;

verzoekt het college:

- binnen een half jaar te komen met een verbeterplan voor het op orde brengen van archief en administratie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

Motie (7): organiseren tegenkracht (GroenLinks)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 19 december 2012, besprekende het rapport van de onderzoekscommissie verzelfstandiging openbaar onderwijs,

constaterende dat:

- het ontbreken van tegenkracht of tegenmacht negatief heeft gewerkt op het traject van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs;

overwegende dat:

- wanneer een proces van verzelfstandiging of fusie eenmaal gestart is, het ontbreken van tegenkracht niet meer gesignaleerd wordt of niet meer te organiseren valt;
- niet van het GMT verwacht kan en mag worden dat die rol volledig op zich neemt, zoals het college suggereert in zijn brief van 4 december 2012;

verzoekt het college

- binnen nu en een half jaar ideeën te ontwikkelen over hoe in voorkomende gevallen vormen van tegenkracht zouden kunnen worden georganiseerd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: Dank u wel. Beide moties maken deel uit van de beraadslagingen. Dan is het woord aan de heer Sijbolts van de Stadspartij.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Een langslappend proces, waar vandaag een eind aan zou kunnen komen. Zoals u weet, was de Stadspartij geen voorstander van een raadsonderzoek, maar wij steunen dit uiteindelijk wel, omdat wij vonden dat een raadsonderzoek zo breed mogelijk moet worden gesteund door deze raad. Nu ligt het eindrapport voor en mogen we er iets van vinden. Er is een aantal vragen gesteld, onder andere door de heer Evenhuis en mevrouw Postma, die ik graag zou willen overnemen. Wat als een paal boven water staat, is dat het proces naar de verzelfstandiging te snel is gegaan. Dat blijkt bijvoorbeeld al uit het feit dat er nog nooit overleg heeft plaatsgevonden met de nieuwe stichting en dat, ondanks de kritische vragen uit de raad, de datum van de verzelfstandiging niet is opgeschoven. Ook blijkt de raad niet altijd voldoende kritisch te zijn geweest. Maar was de raad wel voldoende op de hoogte en luisterde het college wel voldoende? Wat dat laatste betreft, denken wij van niet. Wat voor de Stadspartij duidelijk is, is dat de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs een gepolitiseerd proces is geworden. Dit blijkt met name uit de dominante rol die het college heeft gespeeld tijdens de verzelfstandiging. Zo is de raad niet volledig ingelicht over het feit dat het college de verzelfstandiging budgetneutraal wilde afronden. Zo werd de bruidsschat zelfstandig vastgesteld en ondanks kritische kanttekeningen door externe experts, werd de hoogte hiervan niet aangepast. In het

rapport wordt vijf keer verwezen naar afstemming binnen de coalitiepartijen. Ook stemt in 2007 de wethouder de uitkomsten van een scan met coalitierraadsleden af, omdat zij hecht aan draagvlak binnen de coalitie. Het lijkt er in onze ogen op dat vooral het college en de coalitie aan het verzelfstandigen waren, en niet de raad als geheel.

De VOORZITTER: Wie hoor ik? De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): De heer Sijbolts heeft het over de periode voor de verzelfstandiging. Dat was in 2006, toen zat mijn fractie ook niet in de coalitie. Uiteindelijk heeft wel de gehele raad ingestemd met die verzelfstandiging, inclusief uw partij en ook mijn partij. Vindt u nu niet dat u het wel een beetje veel afschuift op anderen? Moet u ook niet een beetje naar uzelf kijken? Het is een aanbeveling voor de gehele raad, inclusief uw eigen Stadspartij.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, ik noemde inderdaad ook al dat ook de raad niet voldoende kritisch is geweest en ja, u hebt wel een punt. Wij hebben inderdaad ook ingestemd, maar dat was wel op basis van informatie die voorlag en ik vraag mij nu soms af of die informatie compleet geweest is. Maar goed, dat is achteraf heel moeilijk te beoordelen.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, in het rapport wordt gewoon aangegeven wanneer de informatie onvoldoende was. Filtert u die informatie eruit en kijkt u wat u wel aan informatie hebt gehad, vindt u dan dat het goed gelopen is? Volgens mij is het antwoord namelijk 'nee'. Ook als je de informatie die niet goed naar de raad is gekomen eruit filtert en je houdt de rest van de informatie over, dan nog heeft de raad hier geen goede rol in gespeeld. Dat is inclusief uw fractie, dat is inclusief mijn fractie, inclusief de meeste fracties hier in de raad.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dat ben ik inderdaad ook wel met u eens.

Zoals ik in de commissie al heb aangegeven, vinden wij de lijst van gehoorde niet compleet. Ik begrijp dat de commissie niet iedereen heeft kunnen horen, dat is ook begrijpelijk, de voorzitter van de commissie heeft daar ook een duidelijk antwoord op gegeven tijdens de technische behandelingen, maar wat ons betreft ontbreekt toch een belangrijke naam, namelijk die van oud-burgemeester Jacques Wallage. Juist omdat hij burgemeester was, tijdens een groot deel in het proces voorafgaand aan de verzelfstandiging, zou zijn verhaal mogelijk een completer beeld kunnen geven van deze verzelfstandiging, zeker gezien zijn deskundigheid op het gebied van onderwijs. Hiertoe zal ik straks ook een motie indienen.

De VOORZITTER: De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Ik heb hier een vraagje over aan de heer Sijbolts. Even los van de inhoud van zijn voorstel om de heer Wallage te verhoren, op 10 september hebben wij van de onderzoekscommissie een lijstje gehad waarop alle geplande verhoren stonden. Toen kregen wij ook een overzicht van wie er allemaal gehoord zouden worden. Mijn vraag aan de Stadspartij is: waarom hebt u toen niet dat aangedragen, toen het nog kon, en waarom wacht u daar nu mee tot het hele rapport is afgerond om uw punt nog te maken?

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nou, omdat nu na het lezen van het rapport ik toch van mening ben dat het een behoorlijk gepolitiseerd proces is. Het college heeft altijd een dikke vinger in de pap gehouden. En met dit rapport denk ik dat het echt nog iets zou kunnen toevoegen om dit achteraf nog te doen.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, wat mij betreft is het rapport glashelder. Ik zie niet in wat het toevoegt. Wat denkt u dan dat het toevoegt? Zou het iets kunnen veranderen aan de conclusies? Het is natuurlijk altijd arbitrair wie je wel en wie je niet verhoort. Er zijn altijd redenen om iemand wel of niet te

verhoren, daar kun je allerlei keuzes in maken. Op een gegeven moment wordt er een keuze gemaakt. Dan komt er een rapport uit dat glashelder is. Wat voegt het nu nog toe?

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dat zou dan dus moeten blijken. Dat is misschien een flauw antwoord, ik weet het, maar wij zijn er echt van overtuigd dat met name zijn deskundigheid op het gebied van onderwijs nog iets extra's zou kunnen toevoegen aan dit rapport. Ik heb toen ook al aangegeven dat de Stadspartij teleurgesteld is in de kleine hoeveelheid raadsleden die door de commissie zijn gehoord.

De VOORZITTER: Mevrouw Enting.

Mevrouw ENTING (PvdA): Ik had een vraag. Denkt u dan echt dat er nog andere conclusies getrokken kunnen worden? Dat is de vraag, neem ik aan.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ik denk dat het beeld completer zou kunnen zijn, wanneer we dat wel gaan doen.

De VOORZITTER: U kunt uw betoog vervolgen.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Gezien het proces voorafgaand aan de verzelfstandiging zou het logischer zijn geweest, in onze ogen, om niet alleen CDA- en PvdA-raadsleden te horen, want deze partijen gaven namelijk zelf de aanzet tot de verzelfstandiging en maakten op dat moment deel uit van het college. Het zou beeldvorming kunnen zijn, maar voor ons toch het noemen waard.

De VOORZITTER: De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Voorzitter, ik vind het jammer dat mijn optreden bij de openbare verhoren zo weinig indruk heeft gemaakt dat hij vergeet dat niet alleen PvdA- en CDA-raadsleden zijn gehoord.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dat begrijp ik, maar ik noemde ook alleen het proces voor de verzelfstandiging. U bent gehoord in het proces na de verzelfstandiging. Ik denk: om de discussie van de commissie te voorkomen, schrijf ik het nu zo op.

Voorzitter, tot slot. De collegereactie is misschien een wat algemene reactie. Mevrouw Postma van GroenLinks verwoordde het eigenlijk al heel goed in het dagblad van 6 december. De brief is heel erg algemeen, gaat nauwelijks in op afzonderlijke conclusies van het rapport. 'Dat was vroeger, toen was het slecht, en wij zijn heel anders.' Althans, zo kun je de reactie van het college samenvatten. En inderdaad, het halve college van toen zit er nu nog gewoon. Vooral fouten uit het verleden worden aangestipt. Veel achteraf gepraat, maar eigenlijk is mijn verhaal dat ook wel, maar toch: een aardige aanzet naar de toekomst. Uit de brief die vanmiddag binnenkwam rond om de verzelfstandiging van de muziekschool blijkt wel dat het college inderdaad de daad bij het woord voegt.

Hoe moeten we nu de uitkomsten van dit onderzoek politiek duiden? Kunnen we deze wethouder van onderwijs, die nog amper de tijd heeft gehad om iets fout te doen, al naar huis sturen? Wij vinden duidelijk van niet. Er moet wel iets veranderen en iets gebeuren. Daarom vindt u ons ook onder de motie van spijt. Laat ik ten slotte afsluiten met een spreuk van Loesje: "Has the teacher learned anything today?" En deze mag u dan zelf vrij vertalen, zodat deze spreuk op ons van toepassing kan zijn. Dank u wel.

Motie (8): Wallage horen (Stadspartij)

"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 december 2012, besprekende het 'Rapport raadsonderzoek verzelfstandiging openbaar onderwijs Groningen'.

constaterende dat:

- uit het rapport de dominante rol van het college ten aanzien van de verzelfstandiging openbaar onderwijs naar voren komt;
- de raad niet altijd volledig is geïnformeerd;
- dat oud-burgemeester prof. drs. Jacques Wallage niet is gehoord;

overwegende dat:

- het horen van oud-burgemeester prof. drs. Jacques Wallage een completer onderzoek kan opleveren;
- het horen van oud-burgemeester prof. drs. Jacques Wallage gezien zijn deskundigheid ten aanzien van het onderwijs iets aan het onderzoek kan toevoegen;
- prof. drs. Jacques Wallage geruime tijd burgemeester was ten tijde van het proces naar de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs in de gemeente Groningen;

verzoekt de onderzoekscommissie verzelfstandiging openbaar onderwijs:

- dit alsnog te doen;
- de raad op de hoogte te brengen van deze uitkomst;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Dan is het woord aan de heer Eikenaar van de SP-fractie.

De heer EIKENAAR (SP): Dank u, voorzitter. Wat heb ik gedaan toen ik dit rapport onder ogen kreeg? Ik heb de conclusies maar eens overgeslagen. En waarom heb ik dat gedaan? Omdat ik onbevooroordeeld mijn eigen conclusies wilde trekken, zonder daarbij gestuurd te worden door de conclusies die in het rapport staan. Nadat ik de conclusies in het rapport alsnog las, moest ik constateren dat die vrijwel geheel overeenkwamen met mijn eigen conclusies. Mijn oordeel is hard, net zoals de conclusies uit het rapport. Er is veel misgegaan, er zijn verwijtbare fouten gemaakt, niet alleen door het college, maar ook door de raad en ik zal mijzelf, mijn fractie en de raad als geheel niet sparen. Alles wat ik zeg, slaat op het college, de gemeenteraad, de fractie, maar ook op mijzelf. Iedereen mag het zich aantrekken wat hier is gebeurd. Het college en de raad kunnen na dit rapport niet overgaan tot de orde van de dag. Doen we dat wel, dan kunnen we de volgende onderzoekscommissie net zo goed staande deze vergadering instellen. Het enige wat we nog moeten doen, is het onderwerp er even bij zoeken.

Wat schokte mij het meest? Dat gaande het proces niemand zichzelf de vraag heeft gesteld: ‘Wat zijn we nou hier eigenlijk aan het doen? Waarom verzelfstandigen wij het onderwijs nou echt?’ Die principiële vraag is ooit, in 2004, ter sprake gekomen. Daarna nooit weer. Het gemeentelijk perspectief was leidend, waardoor enkel en alleen naar geld en een slecht functionerende dienst werd gekeken. Een dienst waar het onderwijs van verlost moest worden, en dat moet vooral zo min mogelijk geld kosten. Dat zijn niet de goede redenen om het onderwijs te verzelfstandigen. De vraag had moeten zijn: ‘Worden leerlingen en onderwijzend personeel hier beter van?’

De VOORZITTER: Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, ik vind dat de heer Eikenaar wel een beetje een karikatuur maakte van de redenen waarom wij het openbaar onderwijs verzelfstandigden. Hij weet toch ook dat een van de redenen bijvoorbeeld de dubbelepetproblematiek in het onderwijs was, of juist een zelfstandig bestuur voor het openbaar onderwijs, dat op kon komen voor dat onderwijs en niet afhankelijk was van die andere pet van de gemeente.

De heer EIKENAAR (SP): In mijn ogen, zoals ik het rapport lees, maar ook als ik zo naga, in mijn eigen gedachten, hoe we daar over gesproken hebben, heeft dat een zeer ondergeschikte rol gespeeld in het proces.

De VOORZITTER: De heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Niemand heeft zich de fundamentele vraag gesteld: ‘Waartoe gaan wij het onderwijs verzelfstandigen?’ zegt u, sinds 2004. Ik wijs u erop dat heer Van Keulen bij ons een nota over dat doel heeft geschreven. En ik heb een andere nota geschreven, ook over dat doel. Die nota’s spoorde niet, moet ik zeggen. Dus dat werd een stevige discussie bij ons en dat hebben we ook ingebracht in de raadscommissie. Ik herinner mij nog debatten en overleggen met mevrouw Jongman van de ChristenUnie, die zei: moet het op deze wijze zover gaan? Er is verschillende keren over gesproken: waar gaan we naartoe?

De heer EIKENAAR (SP): Ja, ik moet zeggen, daar hebt u wel gelijk in, ook als je het rapport leest, dan komt u wel enige clementie toe. Maar als ik het totale proces bekijk, ook vanuit mijzelf, ook vanuit mijn

eigen fractie en ook in de discussies die zijn geweest, is de principiële vraag waarom het onderwijs verzelfstandigd moest worden echt ondergeschikt geworden aan de financiële redenen die eraan ten grondslag lagen. Een slecht functionerende dienst waar het onderwijs last van had, dat soort redenen hebben de boventoon gevoerd. Zo heb ik het ervaren. Zo lees ik het rapport ook bij deze keuze, en de principiële vraag is daaraan ondergeschikt gemaakt.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, de heer Eikenaar noemt financiële redenen, maar hij weet toch ook dat de verzelfstandiging van het onderwijs juist geld oplevert voor de gemeente in plaats van geld kost? Dus ik begrijp niet precies wat hij daarmee bedoelt.

De heer EIKENAAR (SP): U zegt het juist: geld oplevert in plaats van geld kost.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): U suggereert nu dat wij het openbaar onderwijs hebben verzelfstandigd als een soort bezuinigingsmaatregel?

De heer EIKENAAR (SP): Nee, dat suggereer ik niet. Wat ik suggereer is dat leidend is geweest, dat we ten eerste een dienst hadden die niet goed functioneerde. Daar hadden de onderwijsinstellingen last van. Vervolgens is er een traject ingegaan van verzelfstandiging. Daarbij is een leidend geworden dat het budgettair neutraal moest. Dat is een leidend principe geworden bij die verzelfstandiging. Vervolgens werd aan die beide doelstellingen voortdurend gerefereerd bij die verzelfstandiging, terwijl het uiteindelijke doel, waarom je wel of niet onderwijs verzelfstandigt, daar ondersneeuwde. Dat is wat ik zeg. Maar nu blijven we een beetje in rondjes praten.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma, ook de laatste keer.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik denk dat met name met dat ‘budgettair neutraal’ in het rapport eigenlijk wordt overdreven. Want juist omdat wij geld gingen overhouden op termijn, aan de verzelfstandiging, speelde dat naar mijn gevoel in de hele discussie in de raad geen enkele rol. Het mocht geld kosten, want uiteindelijk hielden we toch geld over. Of het nou in 2015 of in 2016 was, ach, dat maakte niet zoveel uit.

De heer EIKENAAR (SP): Dan ontleen ik mijn conclusie aan het rapport en mijn eigen beleving als ik erop terugkijk. Dat is hoe ik het ervaren heb. Volgens mij was het niet de juiste manier om het te doen als je het achteraf bekijkt.

Uiteindelijk ging iedereen akkoord. Tja, want we hadden het ooit bedacht. Waarom? Daar hadden we niet echt veel tijd meer voor om over na te denken. Er moest tempo worden gemaakt. De klus moest worden geklaard en toen die geklaard was, klonk er applaus in de raad. “Er werd geen tegenmacht georganiseerd,” concludeert het rapport. Bestuurders van de nieuwe stichting werden daarvoor ook te laat benoemd. Kritische geluiden werden in de wind geslagen en genegeerd. De gemeenteraad werd onvoldoende serieus genomen, maar zorgde er zelf ook niet voordat hij wel serieus genomen moest worden. Er werden door de raad kritische vragen gesteld, maar geen vragen die de essentie raakten en nooit werd er stilgestaan, of bijna nooit, bij de vraag: waarom zijn we hier eigenlijk aan begonnen? Waarom staat die budgettaire neutraliteit eigenlijk centraal? Overigens een uitgangspunt dat nooit door de raad officieel is vastgesteld, een uitgangspunt dat er in is geslopen en nooit fundamenteel ter discussie is gesteld.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Voorzitter, de heer Eikenaar heeft het over tegenmacht. Acht de heer Eikenaar het mogelijk dat op dit moment nog steeds niet geluisterd wordt naar kritische geluiden uit de raad, waardoor we dezelfde situatie zouden kunnen krijgen? En dan meteen de vraag erbij: is de heer Eikenaar bereid om met ons te bekijken hoe wij dit kunnen gaan veranderen?

De heer EIKENAAR (SP): Ik kom daar zo op terug, als u dat goedvindt, aan het eind van mijn betoog, als ik daar nog aan toekom tenminste. U neemt mij de woorden uit de mond.

De VOORZITTER: De heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Zou de heer Eikenaar kunnen zeggen wat ‘tegenmacht’ is?

De heer EIKENAAR (SP): Tegenmacht is een macht die je organiseert. Ja, tegenmacht is gewoon tegenmacht. Moet ik het woordenboek erbij halen? Wilt u nu de definitie horen?

De VOORZITTER: De heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Tegenmacht is tegenmacht. Maar zegt u nu eens wat tegenmacht is. Anders dan dat u zegt: ‘het is tegenmacht.’

De heer EIKENAAR (SP): Ja, maar ik snap niet precies wat u wilt horen. Tegenmacht is toch het woord? Dat zegt toch alles wat het is?

De VOORZITTER: De heer Evenhuis, laatste keer.

De heer EVENHUIS (VVD): Goed, het is niet duidelijk, voorzitter. Dank u wel.

De heer EIKENAAR (SP): Volgens mij is tegenmacht gewoon tegenmacht. Het woord zegt volgens mij alles wat het is.

De raad stelde kritische vragen, maar liet zich geruststellen door het college. Ten onrechte. Enerzijds omdat de informatie van het college bagatelliserend en zelfs soms onjuist was, anderzijds omdat er nooit werd doorgepakt. Terwijl daar, ondanks de gebrekkige informatie, alle aanleiding voor was. Net genoemde verwijten betreffen zowel het college als de raad. Een fout die alleen het college te verwijten is, is dat het de raad na 1 januari 2010 onvoldoende en te laat geïnformeerd heeft over de financiële stand van zaken bij O2G2. Een ernstige fout. Het legt een gebrek aan politieke sensitiviteit aan de dag, maar ook is de raad hierdoor in een positie gebracht dat hij zijn controlerende en meebeslissende taak niet op een juiste manier heeft kunnen uitvoeren. Onbegrijpelijk en een ernstige fout van het college, die nooit meer voor mag komen. Maar hoe vaak hebben we dat al gezegd? Toch laten we het weer gebeuren. Vaak. Hoe komt dat? Doordat we in een commissie Cultuurverandering tegen elkaar zeggen: het moet anders, om vervolgens weer over te gaan tot de orde van de dag. Verandering van gedrag bereik je in de dagelijkse praktijk niet door de zoveelste nota op te stellen, die iedereen dan weer voor kennisgeving aanneemt. Nee, door gewoon weer politiek te bedrijven. Als plaatsvervangend voorzitter van de commissie Onderwijs en Welzijn heb ik de commissie een aantal keer voorgezeten en ik moet zeggen: de details en het jargon vlogen mij om de oren. Ik kon amper begrijpen waar het over ging. Dat kunt u natuurlijk wijten aan een gebrek aan intellect bij mij, maar ik ben bang dat in dit geval uit het oog werd verloren dat men raadslid was en geen ambtenaar. Wees politicus, of beter: volksvertegenwoordiger, en geen technocraat. Ga niet als manager op de stoel van de wethouder zitten, of nog erger: op die van de ambtenaar naast hem. Pak door als het moet, wijs het college terecht als het nodig is, verlies nooit uit het oog waarvoor je ook alweer gekozen bent. Houd de grote lijnen in de gaten. Zorg dat dit de dagelijkse praktijk wordt, door elkaar daarop te wijzen. Ik zie wel mogelijkheden om dat voor elkaar te krijgen. Ik zie sinds de val van het college en de vorming van een nieuw college hoop gloren. De raad lijkt zelfbewuster. Ik zie wethouders die beseffen dat de verhoudingen anders zijn. Hoopvol ben ik, maar meer ook niet. Het zal moeten gebeuren in de praktijk. Niet door vandaag een aantal moties aan te nemen waarin we zeggen dat we de gang van zaken heel erg betreuren. Niet door naar het dertigste plan van aanpak te vragen, om daarna te denken: zo, dat hebben we ook weer gehad. Nee, iedereen, wethouders, ambtenaren en raadsleden moeten bij alles wat ze doen dagelijks nadenken: waarvoor ben ik ook alweer aangesteld? Iedereen moet bij zichzelf te rade gaan. Alleen dan bereiken we daadwerkelijk verandering. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Nog een laatste vraag. Begrijp ik nu goed dat u zegt dat ook de SP, en dan gaat het met name over de wat grotere projecten, die wat meer impact kunnen hebben op onze gemeente, daar ook kritischer naar gaat kijken? Niet alleen op basis van de stukken die u van het college krijgt? Dan hebt u inderdaad antwoord op mijn vraag gegeven.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Ik denk dat u daar een redelijk juiste conclusie trekt. Ik zeg op het laatst dat ik vind dat iedereen bij zichzelf te rade moet gaan. Dat geldt dan ook voor mijn fractie en ook voor mijzelf.

De VOORZITTER: Goed, dan is het woord aan de heer De Rook van de D66-fractie.

De heer DE ROOK (D66): Voorzitter, dank u wel. Het was eigenlijk mijn eerste raadsvergadering die ik ooit bijwoonde. In 2010 nam ik plaats op de publieke tribune. Ik was toen nog campagnemedewerker voor D66 en daar werd in een jubelstemming de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs beklonken. De raadsleden deden nog wat gelukwensen aan de wethouder en aan het onderwijs en de portefeuillehouder hield een heroïsch verhaal over wat voor een fantastisch proces het was en wat voor een fantastisch proces het zou worden. En de rest is geschiedenis.

Voorzitter, de geëigende reactie bij zo'n rapport is dat je zegt dat je geschrokken bent. Maar voorzitter, wij waren eigenlijk niet geschrokken, want dat rapport komt eigenlijk wel heel erg overeen met onze eigen waarnemingen en onze analyse. Een rapport, en dat is waar het zijn functie in heeft, schijnt wat licht bij, daar waar het nodig is. De pijn zit er vooral in, voorzitter, niet zozeer dat de gemeente alsnog 14 miljoen euro moet betalen, maar vooral dat wij het bedrag het onderwijs in eerste instantie hebben onthouden. Dat we een raad van toezicht voor nodig hadden om ons daarop te attenderen. Voorzitter, te veel inzoomen op de extra kosten die de gemeente heeft moeten maken om de zaak recht te zetten, zou in de valkuil trappen zijn van het centraal stellen van het gemeentelijke perspectief. Daarom stel ik hier dat het goed is dat het openbaar onderwijs inmiddels een financiële basis heeft waarmee het verder kan.

Voorzitter, het rapport trekt een aantal stevige conclusies, die het college, maar ook de raad, zich moeten aantrekken. Een college dat voor de verzelfstandiging rücksichtslos te werk ging en een raad die zich toch weer liet overhalen om op cruciale momenten niet in te grijpen. Ook een conclusie waar de commissie en ik het niet over eens werden, namelijk of het nou wel of niet belangrijk was om vast te stellen wanneer de wethouder op de hoogte was van de brief van april 2010. Ik vind dat wel een belangrijk feit, omdat het een essentieel onderdeel is van de conclusie in het rapport, dat de raad te laat en onvolledig geïnformeerd is in 2010. Ik heb tijdens de technische behandeling geprobeerd om de commissie te verleiden om hier opnieuw naar te kijken, maar zij heeft toen, en daarna ook schriftelijk, laten weten daar verder geen aanleiding voor te zien.

Voorzitter, dan over de conclusies.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Een terechte vraag, die de heer De Rook opwerpt en inderdaad ook in de commissie heeft gesteld. Alleen, als u dat zo belangrijk vindt, wat gaat u daar nu mee doen? Komt u met een motie?

De heer DE ROOK (D66): Ja, ik begrijp uw vraag, en dat is ook juist waarom ik het toch ook hierbij laat. Ja, als ik hier iets mee wil, wat moet ik dan? Moet ik dan het rapport weer openbreken, de commissie opnieuw aan het werk zetten, de onzekerheid laten voortduren, juridische procedures laten beginnen? Mijn afweging was uiteindelijk dat dat niet afwoog tegen het verdergaan in dit proces. Ook omdat ik denk dat het in essentie de conclusies niet heel erg zal veranderen. Dus daarom zo, voorzitter.

Ik ga verder. De conclusies van het rapport lijken voor een deel een herhaling van de conclusies van de Europapark-affaire van vijf, zes jaar geleden. Dat we ons vijf jaar later weer aan dezelfde steen hebben gestoten is een conclusie die op zichzelf zorgelijk is, maar sterkt ons ook in de gedachte dat de cultuurveranderingsdiscussie zoals die is aangepakt in de afgelopen jaren, niet volstond. Deze cultuurverandering is ook het centrale thema van het Prinsenhofakkoord. Er wordt ook in het rapport van de onderzoekscommissie gewezen op het feit dat het gebrekkige samenspel tussen ambtenarij, college en raad een bottleneck is met zeer ernstige gevolgen. We weten zagezegd wel waar het lek zit, maar we hebben het alleen nog niet gestopt. Ik heb ook niet de illusie dat het college dat straks in zijn woordvoering voor elkaar gaat krijgen. Fokke en Sukke zeiden in een van hun cartoons ooit: "De cultuurverandering is donderdagmiddag om vijf uur." Dit om aan te geven zo'n fundamentele omslag niet ineens en niet alleen met woorden kan plaatsvinden. Het zijn de daden die het hem doen. En die daden moeten zichtbaar worden. In dat licht ben ik blij om de brief te lezen, vanmiddag, waarin het college verwijst naar het onderzoeksrapport en zegt: misschien moeten we de tijdsdruk wat van de fusie van de

muziekschool afhalen. Ik zie daarin die daden terug. Wij zullen dat ook in de toekomst als raad wel moeten toetsen. Doen wij dat niet, dan nemen wij de belangrijke conclusies van dit rapport niet serieus.

Voorzitter, de raad is tekortgeschoten in zijn controlerende taak. Dat is een conclusie waar wij als raad wat mee moeten. Daarmee hangt samen dat we het dualisme moeten versterken en onze eigenstandige afweging verder moeten ondersteunen. Wij zullen dat als raad met elkaar moeten doen.

Voorzitter, tijdens mijn openbare verhoor heb ik al gezegd dat ik mij schaam deel te hebben uitgemaakt van dit foutief verlopen proces. Het gaat dan niet over schuld, maar wel over verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid van raadsleden die, net als het college, niet vergaat bij het wisselen van de raad. En ondanks de positieve woorden die het rapport wijdt aan de interventie van de raad in 2011, blijft een wrange nasmaak bij mij en mijn fractie over. Hoe kan zo'n proces, waarbij de intenties alleen waren om het onderwijs bestuurlijk en financieel gezonder te laten opereren, ons zo in het gezicht terugslaan? Dat is voor mijn fractie betreurenswaardig. Waar staan we dan nu, voorzitter? Wat ik nu nog ernstiger vindt, nu dit rapport is afgerond, is dat twee jaar na de verzelfstandiging eindelijk pas het gesprek plaatsvindt over hoe wij nou eigenlijk samenwerken met dat verzelfstandigde openbaar onderwijs. Hoe zorgen we er met elkaar voor dat de kwaliteit van het onderwijs de weg omhoog vindt? Dat is en blijft natuurlijk de essentie. Verzelfstandigd of niet, het ontslaat ons nooit van de verantwoordelijkheid om goed onderwijs te garanderen voor de kinderen in de stad, te investeren in talentontwikkeling en ervoor te zorgen dat niemand al jong buiten de boot valt. Hoe zorgen wij er dan voor dat het bestuur van O2G2 ook daartoe in staat is? Hoe zorgen wij ervoor dat de belangen van ouders, kinderen en docenten daarin worden gehoord en gewogen? Dat is de opdracht voor de komende tijd. De uitdagingen voor het onderwijs zijn in heel Nederland groot en daar is het onderwijs in Groningen geen uitzondering op. We zullen elkaar daarom nog erg hard nodig gaan hebben. Dat iedereen dan zijn taak naar behoren vervult, is dan van cruciaal belang. Volgens mij moet vandaag niet het gesprek eindigen over hoe we ervoor zorgen dat zo iets nooit weer gebeurt, maar geeft het aan dat we dat gesprek nog intensiever moeten voeren. Met het college, maar ook als raad onderling. De motie, mede ingediend door ons en ingediend door mevrouw Enting, zegt daar een aantal zaken over.

Voorzitter, ik rond af. In verschillende bewoordingen heeft mijn fractie de afgelopen jaren aangegeven te balen van de gang van zaken en de schade die het onderwijs hiervan heeft ondervonden. En dat doen wij nog steeds. Maar de uitdagingen van het onderwijs zijn te groot om in verbazing achter te blijven. Wij moeten nu vooruit. Vooruit met de zwakke scholen, de Cito-scores en de kwaliteit van het onderwijs en de gebouwen. Wat Groningen Onderwijsstad betreft, voorzitter, zouden wij misschien een voorbeeld moeten nemen aan de Chinese zwemmer Sun Yang. Yang maakte bij de Spelen van 2012 op de 1500 m een flagrante valse start. Maar hij krabbelde weer op zijn startblokken en zwom vervolgens in 14 minuten en 32 seconden met een wereldrecord naar een gouden medaille. Laat dat een inspiratie zijn.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Kuik, CDA-fractie.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Allereerst wil ik de commissie bedanken voor het rapport en het vele werk dat zij heeft verzet. Dank daarvoor. We zijn ook tevreden over de inzet van dit laatste instrument. We hopen niet dat dit zomaar voor herhaling vatbaar is, maar we zijn wel tevreden over het instrument.

Voorzitter, ik kreeg de kriebels toen ik dit rapport las. Er zijn grove fouten gemaakt. Het rapport bevat keiharde conclusies, en terecht. Vanaf het eerste moment dat de vraag naar verzelfstandiging van het openbaar onderwijs komt, speelt het college een zeer dominante rol. Ondanks de overvloed aan voorbeelden van andere steden en ook verschillende externe adviseurs, kiest het college allereerst voor een andere bestuursvorm. De dominante houding kwam ook tot uiting rond het begrip 'budgettaire neutraliteit'. Zonder dat het door de raad is vastgesteld, is dit een eigen leven gaan leiden. Het college nam deze budgettaire neutraliteit als uitgangspunt. Dat hield het ook vast toen vanuit OCSW en de OR een voorstel kwam om met betrekking tot de overdracht van personeel een fictiebudget te reserveren. Ernstig is dat het uitgangspunt van een gezonde financiële startpositie voor het verzelfstandigen van het openbaar onderwijs ondergeschikt is gemaakt aan de financiële consequenties van de verzelfstandiging voor de gemeentelijke organisatie. Ook bekijkt het college de verzelfstandiging puur vanuit eigen perspectief. Vanaf 2004 vinden er verkenningen plaats, maar pas vanaf 2008 worden het onderwijsveld en de raad erg betrokken bij de verzelfstandiging. Op verschillende punten kwam naar voren dat er geen tegenmacht is georganiseerd. Het gênantste is wel dat de overdrachtsakte getekend wordt door de wethouder en door twee gemeentebambtenaren en dus niet door twee nieuwe bestuurders. Alleen dit al toont aan dat het proces onzorgvuldig is gegaan. Dat dit heeft kunnen gebeuren en dat de gemeenteraad

hiervan niet op de hoogte was, getuigt ook in de ogen van de onderzoekscommissie van onzorgvuldigheid.

Door het onderwijsveld en door externe experts worden in het voorjaar van 2008 kritische kanttekeningen geplaatst bij de hoogte van de bruidsschat. Het leidt echter niet tot de afweging om nogmaals kritisch naar de hoogte van de bruidsschat te kijken, ook niet nadat raadsleden eind 2009 kritische vragen wordt gesteld. Het argument dat wordt gegeven is dat het kader van de hoogte van de bruidsschat al is vastgesteld. Maar de hoogte van de bruidsschat is enkel door het college van B en W vastgesteld en niet door de gemeenteraad, terwijl dit juist zijn functie is. Een kaderstellende rol heeft de gemeenteraad, en dat is hier dus niet gebeurd.

Tijdens het verzelfstandigingsproces heeft het college aan verschillende expertbureaus opdracht gegeven om een aantal onderzoeken uit te voeren. Een ervan was het rapport VOS/ABB in mei 2007. De uitkomsten hiervan worden niet gedeeld met de raad, maar de toenmalige wethouder bespreekt het wel met drie raadsleden van de toenmalige coalitie. Pas een jaar later wordt het rapport ter visie aan de gehele raad voorgelegd. Dit kan en dit mag niet! Een raad is niet alleen een coalitie. Hiermee wordt de democratie zwaar ondermijnd. De raad bestaat uit alle partijen, zowel coalitie als oppositie.

De onderzoekscommissie concludeert dat het toenmalig college van B en W de gemeenteraad in de cruciale maanden voor de verzelfstandiging niet heeft voorzien van de informatie die de gemeenteraad nodig had om invulling te kunnen geven aan zijn controlerende en medebeslissende verantwoordelijkheden. Ook in de periode na de verzelfstandiging is te late of volledige informatie over de situatie van O2G2 op dat moment aan de raad verstrekt.

Voorzitter, een college met zes wethouders van cultuurverandering is meer dan ooit nodig. Maar naast deze ernstige feiten, waarbij het college ons vertrouwen heeft geschaad, heeft de raad ook stekken laten vallen. Gedurende een groot deel van het traject stellen gemeenteraadsleden vragen die achteraf, in het licht van de ontstane knelpunten, de juiste bleken, maar de raad pakt hier niet door.

Conclusie. Voorzitter, dit proces is gruwelijk misgegaan. De raad had alerter moeten zijn maar het zwaartepunt ligt wat ons betreft bij de dominante politiek van de vorige twee colleges, die de raad onvolledig en soms niet hebben geïnformeerd. Welke conclusie kun je daaruit trekken? Is er gefaald? Is het vertrouwen weg? Ja. Wat betreft het vorige college zeker. Het is een lijk uit de kast, dat dit 'in vormingscollege' nu presenteert. In de reactiebrief die het college geeft, staat: "Niet de vraag wat goed is voor de gemeente als organisatie, maar de vraag wat goed is voor de stad moet leidend zijn." Voorzitter, dit is eigenlijk best een treurige conclusie. Dat had het natuurlijk altijd moeten zijn. Het vorige college zit er niet meer. Als het er had gezeten, was het vandaag gevallen. De wethouder die er nu zit, is staatsrechtelijk verantwoordelijk. Hebben we vertrouwen in het college? Ja. Het lijkt ons nergens op slaan en niet constructief om een nieuw zittend college weg te sturen.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stads partij): Nu raak ik de weg toch een beetje kwijt in de woordvoering van mevrouw Kuik. U zet best hard aan in uw woordvoering, en misschien ook wel terecht. U stelt dat de raad zijn werk niet kon doen, zijn kaderstellende taak niet kon uitvoeren, dat het vertrouwen weg is. Bent u dan niet met mij van mening dat een motie van spijt veel te zwak is, als ik die met uw woorden moet vergelijken?

Mevrouw KUIK (CDA): Ik noem het dan ook een motie van treurnis.

Ik ga verder. Er moet keihard aan een cultuurverandering worden gewerkt. De hele raad moet altijd, maar zeker bij zulke grote projecten, serieus worden genomen en niet slechts de coalitiepartijen. Het vergt ook lef van partijen om door te bijten, wanneer antwoorden half zijn. De rol die we hebben, moeten we uitvoeren. Voorzitter, we hebben een motie ingediend, samen met allemaal andere partijen, een motie van spijt. Wij noemen het een motie van treurnis. We wachten de antwoorden van het college af.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Verhoef, fractie van de ChristenUnie.

De heer VERHOEF (CU): Voorzitter, dank u wel. Allereerst een woord van dank aan de onderzoekscommissie voor haar inzet. Na het oplossen van het conflict over de financiën geeft dit onderzoek een goed inzicht in hoe de zaken gelopen zijn, zowel in de aanloop naar de verzelfstandiging als ook in de periode daarna. Wij zijn als fractie geschrokken van de harde conclusies, maar zien ook dat daarmee wel de vinger op de zere plek is gelegd.

De commissie concludeert dat het college een ernstig dominante rol heeft gespeeld door te weinig politiek sensitief te zijn, de raad als geheel te weinig heeft betrokken bij dit proces van verzelfstandiging en onvoldoende inspraak en tegenmacht heeft georganiseerd. Ook is de nieuwe organisatie O2G2 te weinig en veel te laat betrokken bij het proces om te weten waaraan men begon.

Harde conclusies, die volgens mijn fractie niet zonder gevolgen kunnen blijven. Als raad moeten wij de conclusies en aanbevelingen ook zeer ter harte nemen. Duidelijk wordt dat we ons als raad gedurende het hele proces te veel hebben laten leiden en geruststellen door het college, zonder zelf op onderzoek uit te gaan, zonder onze controlerende taak uit te voeren. Daarin zijn wij tekortgeschoten en dat spijt ons als fractie bijzonder. De conclusies hebben binnen onze fractie geleid tot terugkijken en bezinning op onze eigen rol in het geheel. In het algemeen vindt mijn fractie dat de bestuurlijke reactie van het college de indruk geeft alsof het praat over een ander college en niet over zichzelf. Ook hadden wij liever gezien dat in de reactie van het college de gemaakte excuses aan het begin van de reactie waren uitgesproken en niet waren bewaard tot in de conclusie.

Het college erkent dat er dominant is gestuurd op alleen de financiën en dat hier te lang aan vast is gehouden. Die financiële en de budgettaire neutraliteit zijn te veel het uitgangspunt geweest, zonder daarbij oog te hebben voor het uiteindelijke doel, namelijk de verzelfstandiging van het onderwijs en dat we gaan voor kwaliteit en inhoud gaan geven aan de onderwijsambities. Die combinatie van kwaliteit, zorgvuldigheid en financiën had leidend moeten zijn. Deze samenhang en afweging vindt mijn fractie belangrijk en die hadden wij ook graag toegepast gezien bij de afweging 'wel of geen Regiotram'.

Verder stuit het mijn fractie tegen de borst dat het college zegt het juridisch eigendom van de schoolgebouwen en de overdracht van het personeel met O2G2 af te gaan handelen en de raad vervolgens te informeren. Voorzitter, mijn fractie wil daar graag vanaf het begin betrokken bij worden. Het college is op samenwerking gericht en noemt onpartijdigheid erin als belangrijkste factor. Maar onpartijdigheid bestaat niet, voorzitter. Er moet altijd een keuze gemaakt worden uit diverse meningen en meningen zijn altijd subjectief.

Het college gaat de ingezette organisatieverandering versneld doorvoeren. Maar dat kan ook onrust veroorzaken onder het personeel en is zeker geen garantie voor een cultuurverandering. De Europapark-affaire, het werd al eerder genoemd, in 2006, was destijds aanleiding om een verander-agenda op te stellen. Het college en raad zouden samenwerken aan een open en transparante cultuur. De commissie Cultuurverandering werd ingesteld om dit ook zichtbaar te maken in de stad. Na al die jaren moeten we concluderen dat die gewenste verandering niet is bereikt en dat niet voorkomen is dat we nu in een nieuwe affaire zijn beland; de onderwijsaffaire.

We zijn blij met het voornemen van het college om de cultuurverandering tot speerpunt te maken, zes wethouders nemen dit als speerpunt op zich, en een nieuwe impuls te geven. Maar we zien ook dat dit met nagenoeg dezelfde spelers gebeurt. Het is het college en de raad de afgelopen jaren niet gelukt om de gewenste cultuurverandering van binnenuit voor elkaar te krijgen. Wij missen in de reactie van het college een helder en transparant plan hoe de cultuurverandering gestalte moet krijgen. Het college gebruikt termen als 'intervisie', 'zelfreflectie', 'voorbeeldgedrag' om aan te geven hoe het aan de slag wil. De fractie van de ChristenUnie vindt het belangrijk, maar ziet daarin te weinig aanknopingspunten om te geloven dat die cultuurverandering ook werkelijk gaat gebeuren. Voorzitter, we hebben de motie mede ondertekend, omdat we het heel belangrijk vinden dat die cultuurverandering er gaat komen en we vinden het belangrijk dat er een plan van aanpak komt. Niet om een zoveelste plan van aanpak te hebben, zoals werd genoemd, maar om ook met elkaar een daad te stellen: nu gaan we werkelijk met elkaar die cultuurverandering aanpakken. Het college gaat ervoor, als raad vinden wij het belangrijk en samen willen we daar ook een termijn en indicatoren aan stellen om op afgerekend te kunnen gaan worden.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, ik heb twee vragen. U zegt aan het begin van de woordvoering: "Ik heb ook naar mijn eigen functioneren gekeken en naar het functioneren van mijn fractie." Vervolgens houdt u een heel verhaal over het college, maar werkt u eigenlijk niet uit waar het dan eventueel mis zou kunnen zijn gegaan, ook bij uw eigen fractie. Welke rol meet u zichzelf aan?

En de tweede vraag is: u zegt: "We dienen de motie in en we komen met indicatoren." De hoeveelste keer is dat nu? En wanneer gaan we er dan ook serieus mee aan de slag? Is het misschien een idee om gewoon door te pakken als raad, om het gewoon in de praktijk te brengen en het te gaan doen, in plaats van het nog een keer te zeggen?

De heer VERHOEF (CU): Goed, het is mij duidelijk. Dank u wel, voorzitter. Ik zal antwoord geven. We hebben inderdaad onze eigen rol bekeken en die ook gespiegeld aan de conclusies uit het onderzoek, zoals die voor de raad zijn afgegeven. We hebben ons inderdaad te veel laten leiden door het college en we hebben ons te veel gerust laten stellen. Dat hebben wij ons aangetrokken. We hebben er zelf ook lering uit getrokken om in de toekomst alerter te zijn op dit soort zaken.

Uw tweede vraag ging over het plan van aanpak. We moeten met elkaar concluderen dat we vanaf 2006 al onderweg zijn en het ons dus niet gelukt is om iets van cultuurverandering voor elkaar te krijgen. Dus misschien is het wel goed om een plan van aanpak te hebben, dat we als een soort Bijbel erbij hebben, zo van: zo gaan we het doen. En daarmee moeten wij dan van binnenuit doen. En als het ons niet lukt, moeten we misschien met elkaar concluderen dat het ons niet lukt en dat we misschien hulp van buiten nodig hebben, als we dat werkelijk willen.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, nog even over dat aspect van die cultuurverandering. We zijn sinds 2007 inderdaad, vijf jaar dus, op zoek naar een manier om dat vorm te geven. We hebben het over cultuurverandering. Het is inderdaad ontzettend moeilijk om er indicatoren aan te koppelen, om het tot stand te brengen. Dat is allemaal heel moeilijk en ik deel met u de noodzaak ervan, maar ik vraag mij af wat er nu eigenlijk nieuw is aan wat u voorstelt. Als u een idee hebt hoe wij dat nog beter kunnen doen als raad, dan hoe wij de afgelopen jaren hebben gedaan, dan ben ik daar onmiddellijk voor. Ik ben daar juist al zo lang naar op zoek. Ik geloof niet dat een plan van aanpak anders wordt dan wat we al hebben.

De VOORZITTER: De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (CU): Ik deel het met u dat het inderdaad niet makkelijk is om het te vinden. En misschien moeten we vanuit de raad ook eens met een aantal fracties bij elkaar gaan zitten om te kijken wat we nu werkelijk aan kaders willen voorstellen om het toch voor elkaar te krijgen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Van Rooij van Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, het is een lijvig rapport geworden en de inhoud liegt er niet om. Dat was mijn eerste indruk van het rapport van de onderzoekscommissie. De inhoud liegt er niet om en dat moet een reden zijn om te waarborgen dat processen als deze in de toekomst niet gepaard gaan met zulke grote en kostbare fouten. Dit leereffect was ook het doel van het onderzoek en ik ben niet van plan om al te veel te gaan gooien met modder en verwijten. Liever ga ik interpreteren wat de conclusies van het rapport zijn en vertaal ik ze naar de praktijk en naar de toekomst.

Voorzitter, het rapport is verhelderend en daarvoor dank ik de onderzoekscommissie. Sommige zaken zorgen voor vraagtekens, maar bijvoorbeeld de tegenstrijdige verklaringen zijn voor mij niet van dien aard dat het aan de bruikbaarheid van het onderzoek tornt. Het rapport legt een aantal pijnlijke, soms amateuristische zaken bloot. De gebreken binnen de gemeentelijke archief functie zijn ronduit ergerlijk. Ook bij de verzelfstandiging van MartiniPlaza bleek bijvoorbeeld dat later niet meer precies duidelijk was welke afspraken er waren gemaakt. Kan het college aangeven wat het hieraan wil veranderen? Het rapport laat duidelijk zien waarom cultuurverandering zo hard nodig is. Stuk voor stuk getuigen de conclusies van een te dominant college dat niet openstaat voor geluiden van buitenaf, dat arrogant handelt en de weg van de minste weerstand kiest. Een college dat zelfs doof is voor vaak terechte geluiden van de gemeenteraad. En die gemeenteraad staat vervolgens niet duidelijk genoeg op zijn strepen en laat, als het erop aankomt, te gemakkelijk over zich heen lopen. Ook dat is een groot verwijt aan de gemeenteraad waar, zoals elke partij haar eigen rol al even heeft benadrukt, ook Student en Stad al die tijd deel van heeft uitgemaakt en dus evengoed steken heeft laten vallen. De onderzoekscommissie geeft aan dat het college een tunnelvisie had. Er werd gehandeld vanuit één perspectief. Die oogkleppen zorgden dat de situatie in zo'n diepe impasse terecht kon komen. Maar voorzitter, juist een organisatie als een gemeente mag niet zo rücksichtslos vanuit de eigen belangen opereren. Juist de gemeente heeft toch een verantwoordelijkheid naar de stad toe, zelfs als ze juist verantwoordelijkheden wil afstoten.

De gemeente is gebaat bij een gezond O2G2, omdat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft naar haar burgers. De gemeenteraad had dit niet mogen laten gebeuren. Dat is iets wat je nu kunt vaststellen.

Maar de gemeenteraad moet wel kunnen rekenen op volledige en tijdige informatie van het college. Het college moet de raad niet als een sta-in-de-weg zien, maar als zijn geweten.

Voorzitter, hoe nu verder? Wat is het leereffect dat door de onderzoekscommissie werd beoogd voor processen in de toekomst? Het zijn in mijn ogen de aanbevelingen die door eenieder zullen worden gedestilleerd uit dit onderzoek: organiseer een tegenmacht, waarin in ieder geval inspraak vanuit het subject van het proces stevig is verankerd. Wie deze tegenmacht moet organiseren is een lastige vraag. Het zou voor een college eigenlijk niet moeilijk moeten zijn om haar eigen tegenmacht te organiseren, maar het voelt eigenlijk gezonder om dit door de raad te laten doen. Een begeleidingscommissie vanuit de raad zou hiervoor een voorstel kunnen doen aan de gemeenteraad bij toekomstige processen. Is het college het ermee eens dat in de toekomst bij complexe processen veel aandacht moet worden gestoken in het organiseren van een tegenmacht en vindt het college dit een taak voor zichzelf? Dat zijn twee vragen die ik heb aan het college.

Het rapport stelt dat de doelen van het college op een bepaald moment niet meer de doelen waren die de raad voor ogen had, maar dat budgetneutraliteit eigenlijk het echte doel werd. We moeten in de toekomst op voorhand vaststellen of onze doelen en de doelen van de tegenmacht door een deur passen. Het is belangrijk dat in rapportages dan systematisch aan de hand van deze gemeenschappelijke doelen wordt gerapporteerd, zodat in de waan van de dag een bepaalde urgentie er niet voor kan zorgen en dat die doelstellingen ondersneeuwen en dat we daarbij gaan focussen op een doelstelling. Een belangrijke vraag waarop ik het antwoord niet heb, is de vraag hoe we waarborgen dat het niet opnieuw gebeurt dat het college de raad te laat en onvolledig informeert. Het blijft een vertrouwenskwesitie en als het vertrouwen wordt ondermijnd, dan ondermijnt dat eigenlijk alles wat we hier doen. Ik zou wensen dat de feiten die nu blootliggen de waarborg voor de toekomst zullen zijn.

Nog een vraag voor de wethouder. Wat valt er nog te verwachten omtrent O2G2? Kunnen we een soepele omgang met O2G2 verwachten en is de toekomst van het openbaar onderwijs gewaarborgd?

Afrondend voorzitter, concludeer ik dat de onderzoeksvragen in mijn ogen voldoende zijn beantwoord. De ambities van het college op het gebied van cultuurverandering en de bewustwording die dit rapport teweeg zal brengen, teweeg moet brengen, binnen de raad over haar eigen rol, stemmen in elk geval gematigd positief. Maar garanties biedt het niet.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is als laatste van de kant van de raad het woord aan de heer Kelder van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Dit rapport liegt er niet om. Het is overduidelijk waar de knelpunten gezeten hebben in het traject van verzelfstandiging. Signalen van O2G2 zijn niet goed opgepikt of doorgegeven aan de raad en het voortraject kostte veel tijd, waardoor de daadwerkelijke verzelfstandiging haastig afgeraffeld werd. Wethouders informeerden de raad niet goed en hoewel de raadsleden in eerste instantie goede vragen stelden, werd een reactie niet altijd afgedwongen. Ook het financiële deel van het verhaal rammelt aan alle kanten. Al met al vallen er veel lessen te leren uit dit rapport. Daar is door de vorige fracties al het nodige over gezegd en ik kies ervoor hier niet al te veel aan toe te voegen, mede doordat wij als enigen van de oude raadspartijen niet in de raad zaten toen de stappen werden gezet. Het zit ons echter niet lekker dat wethouders misstappen kunnen maken en daarvoor niet meer ter verantwoording kunnen worden geroepen wanneer deze misstappen boven water komen, als zij niet meer in functie zijn. Het is jammer dat er tot op heden geen manier is om alsnog de verantwoordelijken voor de gemaakte fouten in het gemeentebestuur de verantwoordelijkheid te laten nemen voor hun daden. Degene die het nu op zijn bordje krijgt heeft in feite niets te maken gehad met dat rapport. Maar dit is zoals procedures zijn.

We kunnen, zoals gezegd, lering trekken uit de situatie. Hoe voorkomen we dat dit nog eens gebeurt? Niet per se op het vlak van verzelfstandiging van onderwijs, aangezien dit al gebeurd is, maar op alle vlakken waarbij externe partners een rol spelen en wethouders verantwoordelijk zijn voor het inlichten van de raad. Op veel vlakken dus. Als raad kunnen we onthouden dat alleen vragen stellen soms niet genoeg is.

Daarnaast wordt er nog genoemd dat de archieffunctie niet op orde lijkt. Dit lijkt ons iets wat direct aangepakt zou kunnen worden. Toch is het ondanks alles wel gelukt om zover te komen als we nu zijn.

Het laatste gesprek met de commissie en het CvB was een positief gesprek en we hopen dat we nu bezig zijn met een aanhoudend opwaartse spiraal, zodat de focus weer bij de leerlingen zal komen te liggen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan hebben we alle woordvoerders van de kant van de raad gehad. Ik zou me kunnen voorstellen dat mevrouw Van Gijlswijk namens de commissie behoefte heeft om iets te zeggen over de motie, met name misschien op stuk 8, over een completer onderzoek en het horen van oud-burgemeester Wallage. Het woord is aan mevrouw Van Gijlswijk, namens de onderzoekscommissie.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (onderzoekscommissie): Ja, dank u wel, voorzitter. De onderzoekscommissie hecht eraan de raad inzicht te geven in de afwegingen die de onderzoekscommissie heeft gemaakt en het uiteindelijke besluit dat de commissie heeft genomen wie er geïnterviewd zou worden en wie er verhoord zou moeten worden. Wij hebben dat uitgebreid gedaan. Ik heb dat namens de onderzoekscommissie tijdens de besprekingen in de raadscommissie verteld. Wij hebben afgewogen tegen elkaar: de benodigde tijd, want we hadden heel veel mensen kunnen spreken, maar ook de middelen. Raadsonderzoeken kosten ook geld. We hebben het afgewogen tegen de verwachte meeropbrengst en we hebben uiteindelijk geconcludeerd dat er geen meeropbrengst zou zijn, in de zin van een heel andere conclusie of een heel andere analyse dan wij nu als onderzoekscommissie in ons rapport hebben gepresenteerd. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zou ik u voor willen stellen om de vergadering nu te schorsen. De wethouder zal nog wel enige tijd aan het woord zijn. Hij kan zich dan ook op die woordvoering voorbereiden. Ik schors de vergadering tot 19.55 uur.

(Schorsing 18.36 – 19.55 uur)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We hadden de eerste termijn van de kant van de raad gehad in het rapport over het raadsonderzoek naar de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs. Mevrouw Van Gijlswijk heeft ook een reactie op een van de moties gegeven namens de onderzoekscommissie. Dan is nu het woord aan wethouder Schroor van Onderwijs.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, dank. Laat ik beginnen met namens het college de onderzoekscommissie te bedanken. Een pittig proces, een langdurig proces. Vele gesprekken, vele uren van u zijn erin gaan zitten en het heeft ook een zeer werkzaam en bruikbaar rapport opgeleverd, waarvoor dank.

Het rapport, zoals vele fracties al hebben gezegd, heeft behoorlijk wat leerpunten in zich. Het is een heel stevig rapport, het is een zwaar rapport. Het valt ons ook zwaar en we nemen het als college dan ook zeer ter harte. Wij zullen dit rapport natuurlijk betrekken bij ons huidig handelen, maar ook bij ons toekomstig handelen. Op welke manier, daar zal ik straks het een en ander over zeggen. Ook in onze reactiebrief hebben we het al aangegeven, maar ik doe dat hier nog een keer: namens het hele college bieden wij onze excuses aan voor het proces zoals het is gelopen, zowel van voor 2010 als ook na 2010. Het rapport maakt duidelijk dat het proces slecht is gegaan - op facetten ga ik zo meteen in - en daarvoor excuses.

Voordat ik inga op een aantal vragen - ik zal ook proberen in het eerste stuk een aantal vragen te beantwoorden - wil ik graag stilstaan bij een aantal belangrijke conclusies uit het rapport. De eerste belangrijke conclusie is de dominantie van het gemeentelijk perspectief. Daarbij is door uw fracties ook al een aantal punten aangegeven, zoals tegendruk organiseren, en zelfgekozen tijdsdruk en sensitiviteit in relatie tot de bestuurscultuur. Dat zijn nogal stevige woorden en die verdienen dus ook een toelichting. Die tegenmacht, wat is dat nou? Er werd al een klein debatje over gevoerd en eigenlijk is dat het feit dat wij het benoemen, ook in toekomstige ingewikkelde dossiers, die er absoluut zullen komen, dat kan ik u garanderen. Het benoemen en erkennen van het feit, jezelf de vraag stellen: is er een vorm van een tegenmacht georganiseerd? Daar begint het natuurlijk mee. Je kunt denken aan een tegenmacht intern. We hebben ook een GMT, sinds een jaar functioneel, waarvan wij ook zeggen dat dat ons politiek neutraal en onafhankelijk hoort te adviseren in ingewikkelde dossiers. Dat is een vorm van interne tegenmacht. Nog een vorm van interne tegenmacht is dat wij ons als collega's bemoeien met alle dossiers. Niet alleen maar in een koker in je eigen portefeuille kijken, maar met elkaar meekijken, met elkaar meedenken. Of het nu gaat over armoedebeleid of over onderwijs of infrastructuur, wij zitten er met elkaar en wij bekijken en analyseren die dossiers samen. Ook dat is interne tegenmacht. Maar er is ook natuurlijk nog zoiets als objectieve externe tegenmacht. Als het woord tegenmacht ook gebruikt is in de verzelfstandiging van voor die tijd, dan valt het natuurlijk op dat er in de verzelfstandiging weliswaar gewerkt is met twee bestuurders ad interim voor O2G2, ook benoemd in die functie, maar dat het de facto natuurlijk ambtenaren waren van de gemeente Groningen. Die zouden ook de verzelfstandiging in eerste instantie begeleiden tot aan de tijd dat er een nieuw bestuur zou zitten. In eerste instantie zou er ook voor gekozen

worden om te tekenen voor financiën en personeel, maar niet voor de overdracht aan sich. Dat was eigenlijk voorbehouden, heb ik gelezen, aan het echte bestuur. Als je nu terugkijkt: is dat nu een verstandige keuze geweest? Was dat nou de tegenmacht die we nodig hadden? Nee, dat was niet de tegenmacht die we op dat dossier nodig hadden. Daar had vanaf het begin van de verzelfstandiging en ook in de voorbereiding daar naartoe, zeker een half jaar van tevoren, in de optiek van dit college, een onafhankelijk bestuur moeten zitten, dat op die manier zou kijken naar de financiën, personele consequenties en naar bijvoorbeeld een kwestie als bruidsschat en het eigen vermogen. Daar zit al een vorm van tegenmacht die op dat moment niet aanwezig was en die eigenlijk op dat moment in onze ogen anders had moeten worden georganiseerd. Nog een vorm van tegenmacht in een dossier zou kunnen zijn: extern onderzoek. Dat is in dit dossier natuurlijk gebeurd, op een laat tijdstip. Maar ook voor de verzelfstandiging zijn er diverse onderzoeken geweest van externen. Er is ook gekeken naar andere gemeenten in dit proces. De vraag is natuurlijk wat je daarmee doet. Is dat vervolgens transparant in een discussie met uw raad, zo van ‘we zien dit daar, we zien dat daar, hoe zullen we daarmee omgaan?’ of wordt daar op voorhand een keuze in bepaald en is die tegenmacht de facto al van tafel in een raadsdebat? Ik denk dat het laatste vooral het geval is geweest, terwijl het eerste noodzakelijk is als je een tegenmacht ook echt serieus een plekje wilt geven. Dan hoor je die tegenmacht ook transparant te brengen.

Die zelfgekozen tijdsfactor is natuurlijk ook een factor. Het moest en zou allemaal voor 1 januari. Dat had ook met de wetgever te maken. Het moest ook zo gebeuren. Die tijdsfactor heeft gezorgd voor haast en heeft ook gezorgd, waarschijnlijk, voor het onzorgvuldig afhandelen van die tegenmacht en van het niet hebben van een formeel bestuur, dat zelfstandig zou kunnen opereren. Als je dat beschouwt, denk ik dat het vandaag gepubliceerde besluit om de fusie met de muziekschool op te schorten, wel past als een les uit O2G2 in dit geheel. Zo hebben we daar ook in dit college over gesproken. We hebben gezegd: moeten we nou onder tijdsdruk 1 januari halen, en zal het coûté que coûté ook doorgezet moeten worden, of is de onrust zo groot dat we misschien fouten gaan maken? Dat laatste was onze analyse. Vandaar dat we dat dus ook niet doen. We gaan opnieuw terug naar die tafel. Dat is jammer, want we waren heel ver, maar we gaan terug naar die tafel en we gaan kijken naar hoe we dit zorgvuldig en netjes kunnen doen. Als er iets anders uitkomt, is dat ook een mogelijkheid. Dat zullen we met uw raad delen en ook de opties die er naar voren komen, zullen dan aan de orde komen. Even een korte uitbreiding, maar het gaat om ‘tegenmacht organiseren’.

Het financiële perspectief was dominant. We hebben er als college op geschreven: “Geen technocratische benadering vanuit regels en vanuit ingenomen standpunten, maar erboven gaan zitten.” Kijken naar het belang van het onderwijs. Kijken naar het belang van een majeure ontwikkeling voor de stad met grote consequenties als dat misgaat, vanuit het onderwijs bezien. En als je dan zowel voor als na de verzelfstandiging ook in 2010 en verder, toch blijft hangen in technocratie, laat ik het ook maar gewoon vrij zeggen, in veel ambtelijk contact en weinig bestuurlijk er bovenop, dan denk ik dat dit een absolute misser is geweest. Dan denk ik ook dat, als er lessen getrokken moeten worden in dat proces, dit een heel belangrijke is. Zorg ervoor dat je bij zo’n dossier kijkt naar het belang voor de stad en dat je kijkt naar welke impact een bepaald orgaan heeft als het misgaat of als het niet goed gaat. Als je daarmee begint, kom je automatisch tot andere conclusies dan wanneer je langdurig in een ambtelijk circuit blijft zitten. Ik zal daar zo meteen nog iets meer over zeggen.

Als je kijkt naar een andere conclusie uit het rapport, het samenspel van college, raad en de ambtelijke organisatie, is dat natuurlijk zeer prominent - daar is ook al door vele fracties aan gerefereerd - niet goed gegaan. Ik heb daarbij geschreven: “Je kunt vaak aanhoren, maar er is wel degelijk een verschil tussen aanhoren en luisteren.” Ik denk dat, als je dat subtiele verschil probeert te doorgronden, je dan al een deel van de verklaring hebt, waardoor het samenspel tussen college en raad niet goed is gegaan. De raad heeft wel degelijk vaak gevraagd wat hier aan de hand was. Hoe gaat dit? Kunt u uitweiden daarover? Hoe zit het daar en daar? Als je daar vervolgens te weinig mee doet en dat ook niet adequaat terugkoppelt, doe je iets niet goed. Natuurlijk zit daar ook een rol van de raad om daarop door te vragen, te zeggen: ik heb een vraag gesteld en ik eis of wens daar een antwoord op, dat hebt u ook zelf aangegeven, maar wij houden het bij onze verantwoordelijkheid. Onze verantwoordelijkheid is om te luisteren en die dingen terug te leggen, ook zonder moties en amendementen, laat dat helder zijn. Die dingen terug te leggen naar de raad om het debat daarover tevoren en niet met vooringenomen standpunten een bepaald proces in te steken. Ik denk dat dat een heel belangrijke is. Een ‘early warning system’, heb ik hier opgeschreven. Dat klinkt heel erg militaristisch, maar early warning betekent dat, wanneer een dergelijk probleem zich aandient, met zo’n grote impact op de samenleving, je dan op tijd een early warning hoort af te geven. Dat is hier niet gebeurd. Dat hebben wij ook gezien. We hebben te laat de warning afgegeven als college. Daarvoor nemen wij ook die verantwoordelijkheid zoals ik haar geschetst heb. Maar daar hoort ook iets anders bij. Bij een early warning hoort ook de acceptatie van een raad dat je misschien nog niet alle feiten hebt, dat

je misschien nog dingen moet uitzoeken. Het is toch een fijne balans in hoeverre je de dingen moet uitzoeken en daar vervolgens een verhaal over houdt, en in hoeverre je een verhaal of een probleem op tafel legt en daarbij ook eerlijk aangeeft dat je nog niet weet hoe je het moet oplossen, maar dat er wel een probleem is. Het college heeft ook geprobeerd om terug te kijken. Waar hebben we nu de verkeerde afslag genomen als college? Daar hebben we naar gekeken. Je komt in zo'n proces, er zit een aantal nieuwe wethouders - ik beschrijf het maar zoals we er ook met elkaar over gesproken hebben -, dan kijk je naar wat de overdracht is, naar wat het dossier is. Het is een fantastisch dossier, de raad is tevreden, het college is tevreden, financieel zit het als een huis in elkaar en we hebben het fantastisch gedaan. Dat was in april 2010 - nou, we waren 28 april geïnstalleerd - dus in mei 2010, het beeld. En als je dan vervolgens, zo tegen de zomer te horen krijgt: er is wellicht een probleem bij O2G2, er worden vingers omhoog gestoken: hallo, we hebben iets, is wat je doet in die mindset achteraf wel te verklaren. Dat is namelijk zeggen: zoek het maar goed uit, ga maar eens even kijken. Er zat ook net een nieuw bestuur bij O2G2, de accountant was er toen nog niet, die kwam pas net binnen. Hij had zich ook nog niet verdiept in de situatie. Je gaat dan een traject binnen, waarvan je zegt, ach, we hebben het allemaal fantastisch gedaan; zoek naar eens even uit of dat wel klopt, want dat zou wel eens niet het geval kunnen zijn. Wat dat dan is, was ook niet bekend. Dus op dat moment stap je daarin. Als je dan achteraf reflecteert, was dat misschien wel het moment waarop wij als eerste de verkeerde kant op zijn gegaan. Waar we als eerste een weg zijn ingeslagen waarvan we hadden moeten vragen: waar gaat dit over? Dit gaat over ons onderwijs. Het onderwijs heeft een probleem. Dat wordt dus opschalen en kijken, met de hoogste alarmbellen, wat hier aan de hand is. Dat was niet de mindset van toen. Dit is geen verdediging, maar misschien wel een verklaring waarom je zo'n pad op gaat. Vervolgens blijf je dan, dan heb ik het over die technocratische benadering waar we het over hadden, te lang hangen als college in de discussie tussen ambtenaren, een discussie tussen accountants. En vervolgens ook aan beide kanten de feiten niet op een rijtje hebben, verschillende cijfers krijgen in het proces erna, en dan krijg je dus een soort koker, een put waar je in duikt en als je dan daar niet over gaat zweven, kom je daar heel moeilijk uit. Ik ben ervan overtuigd dat er geen collegelid is geweest dat moedwillig heeft gezegd: laat ik hier eens een bende van maken of laat ik die raad eens laat informeren; ik ben ervan overtuigd dat dat nooit de insteek is geweest. Met alle goede bedoelingen is hiermee aan de slag gegaan. Maar ik probeer wel aan te geven dat, als je eenmaal de verkeerde weg ingeslagen bent en je niet met elkaar een soort van 'erboven blijven hangen' organiseert, je daar dan niet weer uitkomt en vervolgens kan zeggen: wacht even, we zetten de klok even stil, dit gaat niet goed zo, we moeten misschien wel de andere kant op. Dan doe je iets verkeerd met zijn allen. Dat erkennen wij en ik denk dat, als er een belangrijke les getrokken mag worden uit dit proces, dit misschien wel een van de allerbelangrijkste is.

Kijken we dan nog een keer naar het financiële kader, dan is de term 'budgettair neutraal' ook wel vaak genoemd. In onze ogen is dat een eigen leven gaan leiden, ook voor de verzelfstandiging.

De VOORZITTER: Een ogenblik. Mevrouw Enting.

Mevrouw ENTING (PvdA): Nog even naar aanleiding van het vorige wat u stelde. U zegt: "Het heeft lang geduurd." Hebt u ook enig idee wat voor effect het heeft gehad op het onderwijs in de stad? Het schoolbestuur heeft natuurlijk heel lang zijn energie moeten stoppen in het conflict dat men heeft gehad en heeft het niet in het onderwijs in de stad kunnen steken.

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, een terechte vraag. Ik kan u uit persoonlijke ervaring zeggen - daar zal ik straks nog wat meer over zeggen - dat het effect vooral is dat er heel veel tijd en energie is gestoken in een langslpende financiële discussie met de gemeente vanuit O2G2. Die tijd en energie hadden beter in het onderwijs gestoken kunnen worden en wij zitten nu met achterstallig onderhoud. We hebben vanochtend nog een gesprek gehad met O2G2 en geconstateerd dat wij nu samen ontzettend hard aan de slag moeten met de kwaliteit van het onderwijs, maar ook met huisvesting. Huisvestingsvraagstukken die vooruitgeschoven zijn of waar snel op gereageerd is, waar we misschien nog eens even opnieuw naar moeten kijken. Financieel niet, want het probleem was er, het is alleen laat geadresseerd. Het geld, dat klopt gewoon, dat waren we kwijt geweest, maar de tijd die het heeft gekost om daar te komen, die tijd hebben we niet in onderwijs kunnen stoppen en dat vind ik zeer betreutswaardig want we moeten nu achterstallig onderhoud plegen op dat punt.

Ja, dan naar de budgetneutraliteit, daar was ik gebleven, dat dat een eigen leven leidt. Het is nooit vastgesteld door de raad, maar het is wel een term geworden waar zowel raad als college destijds een eigen invulling aan heeft gegeven. Budgettair neutraal kan ook betekenen dat je in de toekomst geld gaat verdienen en dat best kunt investeren. Maar budgettair neutraal kan ook betekenen: er gaat geen cent bij.

Ik weet niet en ik kan ook niet achterhalen, dit college kan niet achterhalen, wat nou precies de motivatie van alle kanten is geweest, maar ik weet wel dat de discussie of er misschien wel, zoals blijkt, een heleboel geld bij moet, vast en zeker van invloed is geweest op de manier om daarnaar te kijken. Ook in het proces naar de verzelfstandiging toe. Waarbij misschien signalen van: is het wel goed en klopt het allemaal wel, niet zijn opgepakt. Ja, het klopt op papier, maar van papier kun je niet eten. Een vermogen op papier kan er heel aantrekkelijk uitzien, maar in de praktijk heb je er soms helemaal niets aan. Ik denk dat dat wel degelijk een rol heeft gespeeld in deze hele discussie.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, de wethouder suggereert hier bijna, naar mijn gevoel, dat de financiële problemen die er later zijn ontstaan, misschien te voorzien waren geweest, dat men die 4,5 miljoen euro in het eigen vermogen eigenlijk wel wist, maar heeft laten lopen, of dat misschien die berekening van de bruidsschat met opzet niet nog een keer nagerekend is. Hoe bedoelt u dat precies?

Wethouder SCHROOR: Nee, voorzitter, dat is niet wat ik bedoel. Ik kan dat ook niet verifiëren of achterhalen, of dat nou zo is geweest. Wat ik wel zeg, is: wanneer je open kijkt naar de verzelfstandiging, zo we hebben dat bijvoorbeeld bij de muziekschool gedaan, met due diligence, met een ontvangend bestuur, niet van de gemeente, dus dat kritisch kijkt naar 'welke cadeautje krijg ik van u?' en ook kijkende naar vermogensposities, dan kom je misschien wel tot andere financiële afwegingen dan wanneer je van tevoren stelt, met allemaal een eigen beeld daarbij: 'budgettair neutraal'. De muziekschool bijvoorbeeld krijgt in de plannen 300.000 euro aan weerstandsvermogen mee. Budgettair neutraal zou ook kunnen betekenen dat dat helemaal niet nodig is, want er is geen probleem, dus dan is er ook geen weerstand nodig. Dat zijn van die discussies waarbij wij als college zeggen: of het anders was geweest, weet ik niet, dat kan ik niet beoordelen, maar ik weet wel dat het van invloed kan zijn op je denken en handelen in een financieel pakket dat je uiteindelijk verzelfstandigt.

Dan, voorzitter, de term: 'wat is goed voor de gemeentelijke organisatie en wat is goed voor de stad.' Dat moet leidend zijn. Dat klinkt obligaat, dat zou het altijd moeten zijn, want wij zitten hier voor de stad. Alleen is het niet altijd vanzelfsprekend. Natuurlijk is er snel de neiging, zeker als je ervan overtuigd bent als organisatie in zijn geheel, zoals wij hier allemaal bij elkaar zijn, dat we het fantastisch hebben gedaan, om te denken: wat is goed voor de gemeentelijke organisatie, zoals wij dat hebben gedaan. Die neiging is groot. En eigenlijk is dat niet goed. Je moet eigenlijk denken: wij zouden misschien ook wel eens inschattingfouten kunnen maken, niet moedwillig, maar misschien vanuit de beste bedoelingen. We zouden iets hebben kunnen doen wat voor onze financiële huishouding wel heel goed zou kunnen zijn, maar wat misschien voor het belang van de stad of voor het belang van het onderwijs niet goed uitpakt. Uit het rapport blijkt, en ook uit de nabetalings, dat het niet goed is geweest. Dus het is een obligate zin, maar hij is wel wezenlijk erg belangrijk. Wat goed is voor de stad moet leidend zijn er niet wat goed is voor de gemeentelijke organisatie.

Een dossier als O2G2 vraagt in de optiek van ons college om een hands-onmentaliteit. Dat betekent management, niet vanuit de raad, maar management vanuit het college. Dat betekent erbovenop zitten, maar het betekent ook heel veel contact op alle niveaus, bestuurlijk contact, natuurlijk ook ambtelijk contact. Een voorbeeld van hands-onmentaliteit en ook contact op het juiste niveau is zoals we het nu hebben georganiseerd. Nou, ik heb vanmorgen dus toevallig contact gehad met O2G2. Ik heb anderhalf uur aan tafel gezeten. We hebben alles besproken, ook de huisvestingsproblematiek, de vraag: hoe gaan we bestuurlijk met elkaar om, de voorbereiding voor een protocol, geen dik, lijvig boek, maar een protocol over hoe we bestuurlijk met elkaar omgaan en hoe de raad van toezicht met elkaar omgaat, hoe de raad daarmee omgaat en welke positie we hebben bij fusieprojecten, hoe we elkaar informeren, kortom, daar hebben we heel open over gesproken. Ik kan u ook mededelen dat wederzijds werd uitgesproken dat de werkwijze zoals wij nu hebben ingezet als zeer positief en open werd ervaren. Een eerste maatregel, vanochtend al genomen, is dat, als het gaat om huisvesting, en het gaat om onderwijs, die discussie plaatsvindt op de tafel van de portefeuillehouder. Niet ambtelijk, niet tussen ambtenaren en college van bestuur van bijvoorbeeld O2G2. Nee, die bereiden voor, maar de discussie vindt plaats in gezamenlijkheid. Dat betekent dus bij huisvestingsvraagstukken dat we samen kijken naar de mogelijkheden, die met de raad delen uiteraard, maar dat we ook samen kijken naar de onmogelijkheden, zodat je ook met elkaar kunt uitleggen waarom bepaalde keuzes wel of niet gemaakt kunnen worden. Ook dat is al verandering, ook dat is al veel meer betrokkenheid, veel meer er dichtbij zitten. Ik denk dat dat een goede ontwikkeling is.

De VOORZITTER: De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): De wethouder zegt een aantal dingen over de nieuwe samenwerking. Ik ben daar wel heel blij om. Hij noemt een agendaonderwerp, namelijk de huisvestingsvraagstukken. Is diezelfde ruimte er ook voor onderwijskwaliteitsvraagstukken?

Wethouder SCHROOR: Ja, voorzitter, de heer De Rook van D66 verleidt mij om een stukje woordvoering naar voren te halen op zijn vraag hoe we omgaan met het onderwijs in de toekomst. Jazeker. Dit was een gesprek met O2G2. Daar hebben we natuurlijk ook onze eigen specifieke punten bij. We hebben ook ondertussen een conferentie gehouden met het hele onderwijsveld, van voorschools onderwijs tot en met universitair onderwijs en we hebben daar alvast een aantal concrete punten op de agenda gezet waar wij straks graag met ons allen onze handtekening onder willen zetten. Zwakke scholen, nee. School verlaten, nee. We zorgen er ook voor dat we, als het gaat om doorlopende leerlijnen, afspraken maken tot aan dat niveau. We gaan er ook voor zorgen dat de arbeidsmarkt geïntegreerd wordt in het onderwijs, zowel vanuit de werkgeverskant naar het onderwijs toe op alle niveaus, op het voorbereidend onderwijs en ook op het mbo-onderwijs en op het hbo-onderwijs. En we gaan er ook voor zorgen dat de universiteit en de Hanzehogeschool hun kennis gaan inbrengen bij het mbo, maar ook bij het VO. Ook dat zijn interessante leads. Je zou denken: misschien hebben we dat al bedacht, en ik weet ook, kan ik u eerlijk zeggen, dat de portefeuillehouder voor mij daar al stappen in heeft gezet. Dus ook daar horen die credits bij. Dat gaan wij verder bouwen en we gaan er een aantal nieuwe elementen aan toevoegen, zodat we de hele keten in beeld hebben. En het antwoord op de vraag van de heer De Rook is dus: ja, we kijken zeker verder dan huisvesting alleen.

Het kernwoord, voorzitter, ook in de raad veel gehoord, is het woord 'vertrouwen'. Ik denk dat het daar natuurlijk om draait. Ik dank ook het CDA en ook een aantal andere fracties voor het vertrouwen. Ondanks dat we hier een heel zwaar rapport hebben liggen, is het vertrouwen toch uitgesproken in deze nieuwe club om hier wat van te maken. Dat vertrouwen willen wij ook met twee handen aangrijpen om daar ook met alle energie die in ons zit, mee aan de slag te gaan. Vertrouwen tussen raad en college is uiteraard essentieel. Daar gaat het om en wat wij u voorrijden en wat wij met u bespreken, u moet er op kunnen vertrouwen dat dat de juiste een correcte en volledige informatie is. Daar staan wij natuurlijk als een blok voor.

Een aantal specifieke vragen, voor zover ik die in deze bewoordingen nog niet heb gehad. De archieffunctie, daar had ik een aantal dingen over opgeschreven, over hoe wij daar nu verbeterlagen aan het maken zijn, digitaal ook. Ik ga dat nu niet doen. Daar zit u volgens mij niet op te wachten. Wij zorgen er gewoon voor dat wij de archieffunctie conform uw wens naar u toe brengen en wij zullen ervoor zorgen dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe, waar en op welke manier die archieffunctie verbeterd wordt. Dat zeg ik u toe.

Dan de kwartaalrapportages, daar werd al even naar gevraagd. Het klopt dat O2G2 onder verscherpt toezicht staat van het Rijk. Wat dat betekent, dat verscherpte toezicht, is dat O2G2 verplicht is om aan het Rijk aan te geven waar een probleem ontstaat, of waar een probleem is. Dus dat betekent een actieve informatieplicht. Die heeft O2G2 niet alleen naar het Rijk, maar ook naar u en naar ons toe. Het Rijk controleert verscherpt op die signalen. Dat is wat het inhoudt en daarmee is ook geborgd dat toekomstige problemen snel gesignaleerd worden en op tijd geadresseerd worden. Die afspraak hebben wij ook met O2G2. Dus in die zin leiden kwartaalrapportages niet tot betere informatie. Maar ik denk dat die afspraak om vooral vroegtijdig met elkaar te praten over problemen en daar dus ook open voor te staan - ik hoop overigens niet dat het er heel veel zijn - ervoor zorgt dat wij op tijd kunnen signaleren en dat zullen wij dan ook doen. Ik zou niet naar kwartaalrapportages willen, maar ik zou met u wel willen afspreken dat wij in die gesprekken, die wij gewoon structureel, elke maand voeren met O2G2, dit onderwerp steeds laten terugkomen en indien er wat is, dit snel met uw raad zullen delen. Overigens heeft O2G2 gevraagd aan de minister om het verscherpt toezicht op te heffen per 1 januari 2013. Het verscherpte toezicht was ingesteld van voor het rapport-Klassen en de situatie bij O2G2 is nu zo dat zij zwarte cijfers schrijft. O2G2 hoopt dus dat zij het 'verscherpt' eraf kan krijgen, maar dat ontslaat ons nog steeds niet van de verplichting om daar op die manier met elkaar over te praten.

Een vraag van de VVD-voorzitter was of ik op andere dossiers soortgelijke ontwikkelingen zie. Nee, en ik moet ook zeggen, gelukkig niet. Kan het zo zijn dat op andere dossiers zoiets gaat spelen waar we met deze lijsten mee aan de slag moeten? Dat kan best. Dat zou kunnen. En de vraag is dus: hoe gaan we er dan mee om? Hoe gaan we dan om met de aanbevelingen en de leerprocessen uit dit rapport? En ik denk dat dat iets is wat we alleen maar aan u kunnen laten zien. Dat kunnen we uitspreken, we kunnen beloven dat wij het anders doen, maar het is iets wat u moet zien. Daar mag u ons op aanspreken.

En als het gaat om personele afwikkeling, daar was een discussie over. Er was iemand die op de loonlijst stond en die al drie jaar in de Ziektewet zat, heb ik begrepen. Dat gebeurt wel vaker. Dat was overigens wel een incident, het is niet zo dat alle mensen bij O2G2 op de loonlijst allemaal spookmensen waren, maar als iemand ziek is, betekent dat nog steeds een formatieplaats. Ook bij de gemeente Groningen. Dat is gewoon iemand met wie je rekening houdt, ook in overdrachtssituaties. Dat is misschien niet goed uitgelegd, niet goed geadresseerd, maar dat is wel zoals de situatie is. Ik kan u verzekeren dat dit een incident was en niet doelmatig of planmatig met de hele personele zaak annex is. Ik kan wel toezeggen dat, als het gaat om de afwikkeling van de laatste restpunten over personele zaken, we ook in gesprek zijn met O2G2 en we proberen daar in het eerste kwartaal 2013 spijkers met koppen over te kunnen slaan en u daarover te berichten.

Dan GroenLinks, die fractie vroeg naar de berekening van die bruidsschat in 2007. Die is nooit meer aangepast en gecheckt. Dat feit is op zich raar. Als je drie jaar later gaat verzelfstandigen en als je dan niet gaat herijken en niet gaat indexeren, en vlak voor de verzelfstandiging nog eens even gaat kijken of je alles wel goed berekend hebt in 2007, dan kan ik u alleen maar gelijk geven als u zegt dat we dat met z'n allen niet goed hebben gedaan. Dat had niet zo moeten.

Die vermogenspositie op papier, daar heb ik het over gehad. Dat is op papier mooi, maar in de praktijk bleek het geen euro waard te zijn. Ja, misschien op papier, maar niet om salarissen te betalen en niet om een schuldpositie af te lossen. Daar kon niks mee gebeuren. Het rapport-Klaassen heeft duidelijk gemaakt hoe dat in elkaar zit en daar is dus ook een reparatie op gepleegd.

De reactie van ons college werd als gemakzuchtig ervaren. Dat vind ik spijtig. We hebben het beslist niet zo bedoeld, sterker nog, wij hebben hier ons hoofd vele malen over gebroken. En wij hebben vooral gedacht: wat heeft dit college nu nodig en wat heeft de raad nu nodig om hier een goed debat over te voeren? Onze mening was dat dat het erkennen was van het leerproces, het erkennen ook van de kritische punten, die ook vol ter harte te nemen en daar het debat over te voeren, zoals wij dat nu doen. Het was in de ogen van het college - ik zeg het maar eerlijk - een beetje raar geweest als wij op allerlei punten van die 'ja-maartjes' zouden gaan plaatsen. U hebt gelijk, je kunt op een aantal punten best een 'ja maar' plaatsen, of een kleine verklaring geven, of er tegenin gaan. Daar heeft het college bewust niet voor gekozen. Het zou namelijk de kracht van het rapport tenietdoen en dat vonden wij absoluut niet aan de orde, want het is een heel goed rapport. Het zou ook de discussie vertroebelen in een 'ja-maardiscussie', terwijl we veel fundamenteeler met elkaar zouden moeten bepraten. Dus ik hoop dat uw mening daarover misschien nog na dit debat iets kan worden herzien.

Ervaringen elders, dan heb ik het al over gehad. Volgens mij is er wel gekeken naar ervaringen elders, want de gemeente Groningen was de laatste. Alleen de vraag is natuurlijk wat ermee gebeurd is. Uit uw vraag leid ik al af dat destijds die ervaringen elders niet hier gedeeld zijn, althans niet op de manier waarop u het debat hebt kunnen voeren, anders had u die vraag niet gesteld. En dat verbaast het college dan ook weer.

Tegenmacht in een tijdelijk bestuur, daar heb ik al voldoende over gezegd volgens mij. Dat was onvoldoende op tijd, met een echt komend bestuur. Te laat geregeld.

En de maatschappelijke relevantie versus de technocratie, daar hebben we het ook net uitgebreid over gehad.

De Stadspartij met 'has the teacher learned anything today?' Yes, we have, kan ik zeggen. Deze teachers, als wij onszelf zo zouden mogen benoemen, hebben heel veel geleerd van dit dossier. Dat kan ik niet vaak genoeg benadrukken.

Dan, de SP heeft gevraagd om een plan van aanpak en dat staat ook in deze motie.

De heer EIKENAAR (SP): Ik vermoed dat ik dat niet was.

Wethouder SCHROOR: Dan kom ik daar zo meteen even op terug. Ik dacht dat u het was.

De VOORZITTER: Ik moet u ook onderbreken. U gaat richting het eind van uw spreektijd. En u moet ook de moties nog van een oordeel voorzien.

Wethouder SCHROOR: Hoeveel tijd heb ik nog?

De VOORZITTER: Nog minder dan drie minuten.

Wethouder SCHROOR: Ik zal proberen af te ronden, voorzitter, in drie minuten.
Nu, dat dualisme slaan we over.

Ik heb al wat gezegd over het onderwijspact, dus volgens mij heb ik die vraag van D66 daarmee ook beantwoord. Als het niet zo is, hoor ik het in tweede termijn graag.

Het CDA heeft het gehad over het overdrachtsdossier. Ja, het overdrachtsdossier, natuurlijk weet ik dat niet precies en dat weet het college ook niet precies. Wat je wel ziet in dit soort ingewikkelde discussies, is het overdragen van een doos lekkernijen. "Dit is fantastisch lekker en hier kunt u mee aan de slag."

Misschien onvoldoende in zo'n dossier, waarbij je ook even moet kijken naar welke risico's en welke vraagpunten er nog in zitten. Ik weet niet hoe dat is geweest, hoe dat is gebeurd, ik kan alleen maar constateren dat op basis van de doos met lekkernijen niet de juiste paden gekozen zijn. In die zin kunnen we wel een les trekken, ook als college nu, hoe wij zaken overdragen in de toekomst. Ik denk dat dat er ook een is die we ons ter harte moeten nemen.

Dan het juridisch eigendom en ook het afhandelen van het personeel, een vraag van de ChristenUnie. Het juridisch eigendom is ook onderwerp van discussie en ook het onderwerp van de huisvesting. Daar staan wij niet principieel in. Daar waar het kan, daar waar het praktisch is en daar waar we er met elkaar uitkomen, is het absoluut een bespreekbaar punt. Daar gaan we ook op die manier mee om op dit moment. Daar waar het niet hoeft, niet nuttig is of gewoon niet betaalbaar is, want dat kan natuurlijk ook met juridisch eigendom zo zijn, zullen we gewoon de situatie houden zoals hij is. Dat doen wij in overleg en daar waar er discussiepunten komen, spreek ik af met u dat wij er als college op terugkomen met uw raad. Dan rond ik af, voorzitter. Volgens mij heb ik ook de vragen van Student en Stad wel min of meer meegenomen in mijn beantwoording.

Dan kom ik nog even bij de motie, want daar wilde ik nog iets over zeggen, als u het goedvindt. 'Motie van spijt', ik denk dat de titel het goed dekt, want dat hebben wij allemaal. Dat heb ik hopelijk ook namens het college kunnen verwoorden. Ik wil alleen een punt maken bij wat u vraagt aan ons. U vraagt van ons concrete maatregelen en een plan van aanpak om te komen tot cultuurverandering. Als ik heel eerlijk ben, is dat oude politiek. Dat is namelijk een nota, een set van afspraken, dan zijn we allemaal blij en we gaan over tot de orde van de dag, als we niet oppassen. Ik heb met uw voorzitter van de commissie Cultuurverandering - ik weet ook dat onze trekker cultuurverandering, hier aanwezig, dat ook heeft gedaan - gesproken over hoe we dit nu gaan vormgeven. We hebben toen gesuggereerd: misschien moeten we met de commissie Cultuurverandering wel eens een andere vorm kiezen. Niet een verantwoordingsvorm in de commissie waarbij het college verdedigt wat het heeft bedacht en de commissie daarop kan schieten, maar misschien moeten we maar eens op een andere manier, buiten dit huis brainstormsessies gaan doen of creatieve sessies, gaan denken: wat betekent cultuurverandering nu wezenlijk voor ons en de relatie tussen college en de raad? Ik kan u zeggen - u vroeg ook naar mij of ik verschil merk -: ja, ik merk een enorm verschil. Er zit, in alle eerlijkheid, een elan in dit college. Ik hoop dat we dat kunnen vasthouden, want we zijn er nog lang niet. Maar er zit een elan in dit college om veel meer met u te bespreken. Kijk naar de koopzondagen, naar hoe die zijn gebracht. Geen collegebesluit, maar gewoon een open discussie met uw raad. U mag bepalen hoe we dat gaan doen en wij sluiten ons aan bij de meerderheid in de raad. Dat is een voorbeeld. Een klein voorbeeld, maar wel een voorbeeld van hoe wij daarmee omgaan.

De VOORZITTER: Juist nu het zo mooi wordt, moet ik u toch onderbreken.

Wethouder SCHROOR: Een laatste opmerking, dan stop ik.

De VOORZITTER: En ook nog even een oordeel over de moties.

Wethouder SCHROOR: Ja, ik wilde alleen maar zeggen dat een plan van aanpak voor cultuurverandering bijna als een blauwdruk is voor spontaniteit. Dat lukt niet. Je moet het laten zien, je moet het doen en je moet het beleven met elkaar. En als we de graadmeter er nu in stoppen, dan zou ik dat graag over een half jaar nog een keer willen doen en dan vragen wij aan u als college, en aan onszelf: ziet u verandering? En ik denk dat het antwoord dan 'ja' moet zijn, dan hebben we het goed gedaan.

Oordeel aan de raad over de motie, voorzitter.

De motie van GroenLinks: oordeel aan de raad. En dan heb ik nog een motie van de Stadspartij. Daar geef ik geen oordeel over, want dat is niet aan ons. Dank u wel.

De VOORZITTER: Goed. Dan kijk ik even of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Ik zie geen heel grote behoefte. Ik zie bij twee leden nog behoefte. Dan doe ik het in de goede volgorde. Dan is als eerste de beurt aan mevrouw Postma. Het woord is aan mevrouw Postma, GroenLinks.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Even een korte reactie op sommige van mijn collega-raadsleden en op het college. Laat ik maar meteen even bij de heer Eikenaar beginnen, dat is eigenlijk wat mij het meest gestoord heeft. Daar wil ik toch nog even van zeggen dat dit misschien het perspectief van de SP was, of is, als het bijvoorbeeld gaat om de reden van de verzelfstandiging. Maar dat deel ik in ieder geval absoluut niet. Voor de rest laat ik dat maar even zitten.

Het college, dank voor uw reactie. Ik begrijp in elk geval een beetje beter waarom de brief is zoals hij is. Ik ben het niet in alle opzichten met wethouder Schroor eens in zijn reacties, maar dat komt ook omdat ik wel degelijk ook op het rapport hier en daar wat aanmerkingen heb, dus dat loopt gelijk met elkaar op, denk ik.

Ja, over die zinsnede van 'het belang voor de stad', het is niet alleen wethouder Schroor die dat heeft gezegd, maar ook een van de fracties noemde dat: ik heb toch het gevoel dat eerdere wethouders en eerdere colleges ook hebben gedaan wat ze deden in het belang van de stad. Dat is misschien niet altijd goed uitpakkt. Maar dat wou ik toch nog even kwijt. Nou, voor de rest sluit ik mij maar aan bij de commissie-Klaassen, die heeft gezegd - en ik denk dat dat mijn eindconclusie gaat worden namens de GroenLinks-fractie -: "Het is een samenloop van lastige condities geweest, minder geslaagde keuzes en minder gelukkige communicatie." Dit rapport heeft dat nog duidelijker gemaakt. Het college is natuurlijk politiek verantwoordelijk, maar gezien de complexiteit van het hele proces en het samenspel tussen alle betrokkenen treft het college toch beperkt blaam, is onze opinie. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Ook dank aan het college voor de beantwoording. Ik merk een open houding bij het college. Misschien zouden we deze discussie wel een echte eerste vuurdoop kunnen noemen. Daarvoor bent u al op dit moment, wat mij betreft geslaagd.

Het college geeft aan een positieve richting te willen geven aan het veranderen en aanhoren en luisteren. Nou, ik denk dat wij als Stadspartij ons daar echt helemaal in kunnen vinden. Was dat niet een van de hoofdredenen dat de Stadspartij werd opgericht?

Het college zegt samen te hebben teruggekeken. Tijdens de discussie en ook bij de beantwoording van de vragen door de wethouder kon ik inderdaad aan het hoofdknikken van enkele collegeleden wel zien dat dat inderdaad zo is geweest.

Tegenmacht is genoemd. Het college geeft een richting en ik neem aan dat de raad hierbij betrokken wordt. We moeten natuurlijk niet vergeten - en dat concludeer ik even op basis van het verleden - dat de politieke realiteit wel altijd zo is geweest dat collegepartijen vaak vooraf dingen dichttimmeren en niet, of in mijn ogen in elk geval onvoldoende, luisterden naar de oppositie. Maar dat is iets waar we als raad dan ook nog flinke stappen in moeten maken, samen met het college.

Tot slot nog even een aantal andere partijen. De PvdA noemde 'vertrouwen' het sleutelwoord en zichzelf een van de meest kritische partijen. Nou, dat vertrouwen, daar ben ik het zeker mee eens. Dat is een toverwoord. Maar ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat de verzelfstandiging wel onder PvdA-wethouders heeft plaatsgevonden. Dus dat wilde ik nog even noemen. Maar ik verwacht wat dat betreft de komende tijd dan ook van de PvdA een open houding.

De VOORZITTER: Mevrouw Enting.

Mevrouw ENTING (PvdA): Mag ik daar heel even op reageren? Juist daarom zijn wij wel heel kritisch geweest, dat wil ik toch even benadrukken.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Daar hebt u gelijk in.

Er is veel aandacht geweest voor politieke sensitiviteit en daar moeten wij nu als raad echt iets mee gaan doen. D66 noemde het dualisme expliciet en daarin vindt zij de Stadspartij al ruim tien jaar aan haar zijde. Ik moet ook even mijn excuses maken aan de heer De Rook, die vergat ik te noemen in mijn woordvoering. De komende tijd moet ik misschien in de debatten over onderwijs maar eens een fotolijstje met uw foto op mijn tafel zetten met daaronder de tekst: 'denk aan mij'.

Het CDA: veel geschreeuw weinig wol. Nu, zo richting Kerst, de herdertjes zijn nadat zij de engeltjes hoorden zingen volgens mij weer gaan slapen. De ChristenUnie had een mooi verhaal. Ik heb in de voorbereiding ook met de heer Verhoef een aantal dingen kortgesloten. U had mijn aandacht toen u zei dat u eigenlijk een Bijbel erbij wilde hebben ten aanzien van de cultuurverandering. Dan zou ik met u willen afspreken dat het dossier van vanavond het Oude Testament is en dat we nu gaan beginnen aan het Nieuwe Testament. Dank u wel.

De VOORZITTER: Goed. Dank u wel. Zag ik dat de heer De Rook ook nog het woord wenste? De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Ja, voorzitter, dank u wel. De heer Sijbolts gaf net een analyse van het optreden van het college waar ik mij bij kan aansluiten: open en eerlijk.

Nog even over de motie. De wethouder zei daar een aantal terechte dingen over, maar uiteindelijk moeten we wel ergens toe komen. Zo'n cultuurverandering is toch iets waar we de doelen voor moeten opstellen. Ik ben het met het college eens dat het dat niet zelf moet doen en dat de raad het dan reactief weer hoort, maar ik zou zeggen dat we die doelen wel moeten formuleren. Laten we dat we dan inderdaad samen doen. Volgens mij moeten we het op zo'n manier doen. En als we dan 1 april niet helemaal halen - want we moeten het organiseren -, laten we dan wel zorgen dat we het een beetje concreet maken en het een beetje uit de sfeer halen die juist de heer Eikenaar predikt: je kunt het wel allemaal gaan opschrijven, maar je moet het gewoon doen. Nu, als het zo makkelijk was, dan zaten we hier nu niet. We moeten wel zorgen dat we iets concreets doen. Ik ben het wel met het college eens dat we dat in gezamenlijkheid moeten doen en dat de raad daar ook zijn rol bij heeft. Tenminste, dat zou mijn lezing van de motie zijn. Ze is door bijna alle fracties ingediend, dus ik moet nu heel veel rondkijken of te zien of dat allemaal gesteund wordt.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, voorzitter, in principe is het wel zo simpel. Alleen, het blijkt soms heel moeilijk zijn om het blijkbaar in praktijk te brengen. Het is gewoon een mindset, sorry voor dat vreselijke Engelse woord, maar kom op, we spreken hier al jaren over en het lijkt erop dat we het alleen belijden op het moment dat we erover spreken, maar in de dagelijkse praktijk niet. Als we elkaar erop aanspreken dat het ook in de dagelijkse praktijk zo moet gaan, dan komen we ergens.

De VOORZITTER: De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Ja, voorzitter, ik ben het daar wel mee eens, maar waar spreken we elkaar dan precies op aan? Dat moeten we wel een keer met elkaar vaststellen. Wat u zegt klinkt allemaal wel leuk, maar met alleen maar een redenering van 'ik zeg doen en dan gebeurt het ook' kom je misschien bij de energiemaatschappij wel verder, maar in deze raad naar mijn idee niet.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar nog een keer.

De heer EIKENAAR (SP): Nee, dat moeten we inderdaad niet op die manier doen. Een simpel voorbeeld. Het is maar een voorbeeldje hoor, dat heb ik al vaker gezegd. In sommige commissies wordt er vaak heel technisch gesproken, weinig politiek. Dan is het heel simpel. Dan maak je met de commissievoorzitters de afspraak dat je ingrijpt op het moment dat dat gebeurt. En dat handhaaf je consequent. Dan is het er vrij snel uit. Dat soort dingen, daar heb ik het over. Concrete dingen. Wat mij betreft mag je ze ook nog op papier zetten, daar gaat het mij niet om, maar weer een plan van aanpak, daar zitten we niet op te wachten.

De VOORZITTER: De heer De Rook en dan mevrouw Kuik.

De heer DE ROOK (D66): De heer Eikenaar stelt eigenlijk zelf een plan van aanpak voor. Hij doet dat een beetje lopenderwijs. Wij zouden dat wat systematischer willen. Dat is misschien een verschil van mening, maar daar laat ik het maar even bij.

Ik ben ook blij met de woorden die de wethouder heeft gewijd aan wat we in de toekomst gaan doen met dat onderwijs. Hebben we dan ook aandacht voor de kwaliteit, want daar gaat het uiteindelijk om. Uiteindelijk is dat het allerbelangrijkste, dat het onderwijs er daadwerkelijk beter van wordt. Ik heb al eens gezegd, ook daarnet: ik was onderwijswoordvoerder maar ik heb het alleen maar gehad over bestuurlijke overdracht financiële afwikkelingen en ontzettend weinig over onderwijs. Dat moet ook wel eens een keer gaan veranderen. Onderwijs gaat over inspiratie en daar sluit ik mijn woordvoering mee af.

De VOORZITTER: Nee, eerst nog een interruptie, nog een tweetal zelfs. Eerst van mevrouw Kuik. O, dat is alweer voorbij. Dan de heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Ja voorzitter, onze complimenten voor de beantwoording van de wethouder.

De VOORZITTER: Maar dat is een interruptie op de wethouder, die wel heel vriendelijk is, maar u was de heer De Rook aan het interrumpen.

De heer DE ROOK (D66): Ik wou namelijk nog wat zeggen over inspiratie. Inspiratie is in het onderwijs ook heel belangrijk. Als ik naar de woorden van de heer Sijbolts luister, die zegt dat hij zich niet meer wilde verwijderen, als hij over onderwijs praat, van mijn aangezicht, denk ik dat ook dat gelukt is vandaag.

De VOORZITTER: Ik had gevraagd wie nog het woord wenste. Toen waren dat er maar twee. Toen ben ik keurig de volgorde langs gegaan. Dus die bekijk ik dan nog een keer. Dan kom ik weer bij de heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, die geeft dezelfde reactie, omdat hij het meent. We vinden het een goede, open reactie van de wethouder. Onze complimenten. Het getuigt ook van zelfreflectie. Wat mij trof in zijn beantwoording was het woord 'zien'. "Kijk," zei hij, "we kunnen het hier allemaal mooi vertellen, maar jullie moeten het zien." En zo is het.

En voorzitter, over de moties: ik vond dat de Stadspartij over het horen van de burgemeester een uitstekende motie had. Ik ben er niet opgekomen, ook niet tijdig, dus ik ga er nou niet meer voor stemmen, maar ik vond het wel een goed idee.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Ja, dank voor de reactie van het college. Even over de opmerking die de heer Schroor maakte over de blauwdruk voor spontaniteit. Ik denk dat dat wel een echte rake opmerking is en zo willen we de motie ook lezen, dat eerste besluitpunt.

De VOORZITTER: De heer Verhoef dan nog.

De heer VERHOEF (CU): Dank u wel, voorzitter. Dank aan het college voor de beantwoording. Dank ook dat u ons hebt meegenomen in hoe het college erin stond in de eerste periode en hoe u eigenlijk met elkaar en met ons de verkeerde weg in bent gegaan. Wat de tegenmacht betreft kunnen wij u helemaal volgen. Wij zijn inderdaad ook voor het organiseren van tegenmacht, zowel intern als extern en het liefst ook nog met de Stadjes erbij. Wat betreft de thermometer erin steken bij het plan van aanpak, het doen en het laten zien, dat zijn we met u eens, maar we zijn nu sinds 2006 bezig en het is gebleken dat het dus niet is gelukt. Dus ik ben het met de heer De Rook ook eens dat we inderdaad kaders moeten stellen en hoe we dat verder daarbinnen gaan invullen maakt niet zoveel uit. Of dat nou een plan van aanpak is of een brainstormsessie, maar dat we in ieder geval met elkaar afspreken binnen welke kaders en hoe we dat dan gaan aanpakken om in ieder geval iets in de cultuurverandering te bewerkstelligen.

En ten slotte sluit ik me aan bij de heer Sijbolts dat we vanaf nu met een nieuw testament gaan beginnen.

De VOORZITTER: Goed, dan hebben we volgens mij wel iedereen gehad. Mevrouw Enting toch nog?

Mevrouw ENTING (PvdA): Even een korte reactie. Ik sluit me dus volledig aan bij wat gezegd is door de heer De Rook, ook in verband met het kaderstellende dat in de motie voorkomt.

De VOORZITTER: Prima. Dan kijk ik of de wethouder nog behoefte heeft om te reageren.

Wethouder SCHROOR: Voorzitter, heel kort. Ik denk dat het het college past om niet heel veel woorden meer te gebruiken nu. Een punt wilde ik nog maken, want dat was ik vergeten. De heer Verhoef herinnerde mij eraan. Een belangrijke tegenmacht is natuurlijk onze bevolking. Ik denk dat we met co-creatie, ook in het Prinsenhofakkoord afgesproken, en met burgerparticipatie nog meer kunnen doen om ook de gemeenteraad en het college op scherp te zetten. Dat we de bevolking of doelgroepen, maatwerk hoort daarbij, een mond te gunnen en ook echt een mening te vragen om te kijken hoe we onze plannen beter kunnen maken. Ik dank de heer Verhoef voor die opmerking, want zo kan ik hem in ieder geval nog even kwijt.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan wij, stel ik u voor, nu stemmen. Allereerst over de moties en dan over de voorstellen zoals zij aan de orde zijn. Wie hoorde ik? Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, ik wil graag een van mijn twee moties intrekken. Dat is de motie over de archieffunctie, nummer 6 is dat volgens mij. Gezien de overlap met motie 5, de motie van spijt, en de toezeggingen die de wethouder heeft gedaan, is de motie overbodig.

De VOORZITTER: De motie op nummer 6 wordt ingetrokken, maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. En de andere motie die u wilt intrekken is? Oh, ik dacht dat u zei 'twee'. Dan heb ik u verkeerd begrepen.

Kunnen we dan wel gaan stemmen over de moties? De heer Eikenaar nog, een stemverklaring vooraf vermoed ik.

De heer EIKENAAR (SP): Bij 5. Ik heb volgens mij in mijn woordvoering al duidelijk gemaakt waarom ik deze motie niet zal steunen. Ik vind dat die cultuurverandering nu echt in de praktijk moet plaatsvinden en deze motie vind ik daar niet de juiste weg voor. Zoals de heer Schroor duidelijk maakte hoe we dat aan moeten pakken, dat spreekt me meer aan. Op een heel concrete wijze. Daar sluit deze motie in mijn ogen te weinig bij aan.

De VOORZITTER: Oké, daar dank ik u wel voor. Dan gaan we nu stemmen. Allereerst over de motie op stuk 5. Wie steunt de motie op stuk 5? Dat is de raad min de SP, waarmee deze motie is aanvaard. Dan gaan we naar de motie op stuk 7. Een stemverklaring vooraf door mevrouw Enting.

Mevrouw ENTING (PvdA): Deze motie komt haast overeen met motie 5, dus ik neem aan dat we het op die manier ook kunnen uitvoeren.

De VOORZITTER: Dat is een vraag, en niet zozeer een verklaring. We zijn nu inmiddels bezig met de stemmingen over de moties, dus dat had dan, denk ik, meer in het debat moeten worden gewisseld. Ik ga ervan uit dat de motie nog aan de orde is. Ik krijg ook geen andere signalen. Dan brengen we haar in stemming en is er alleen nog gelegenheid voor het afleggen van een stemverklaring. De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Ja, voorzitter, je zou kunnen zeggen dat deze motie overbodig is, maar wij vinden juist de tegenmacht als specifiek thema wel zo belangrijk. Het legt ook niet te veel vast, maar wij willen wel deze motie steunen om dit thema ook nog extra nadruk te geven.

De VOORZITTER: De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik leer weer van de heer De Rook en ik kan mij volledig aansluiten bij zijn stemverklaring.

De VOORZITTER: Dat gaat goed tussen u! De heer Verhoef.

De heer VERHOEF (CU): Dank u wel, voorzitter. Ook om diezelfde reden willen wij deze motie steunen.

De VOORZITTER: Goed, dan gaan we erover stemmen. Wie steunt de motie op stuk 7? Dat is de raad min de VVD, waarmee de motie is aanvaard.

Dan gaan we naar de motie op stuk 8, de motie 'Wallage horen'. Kunnen we die in stemming brengen? Wie steunt de motie op stuk 8? Dat is de Stadspartij. De motie is verworpen.

Dan gaan we naar de voorstellen, waarbij u ziet dat een van de voorstellen is dat aan de onderzoekscommissie decharge wordt verleend. Het derde voorstel, meen ik. Kunnen we over de voorstellen gaan stemmen? Dan zijn aan u voorgelegd: de voorstellen I tot en met III. U wilt nog een stemverklaring afleggen? De heer Sijbolts.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij twijfelden een beetje, want wij hadden natuurlijk graag onze motie aangenomen gezien. Maar het lijkt mij geen goed signaal als we hier nu tegen zouden stemmen, dus wij zullen instemmen met het voorstel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we stemmen. Wie steunt wat onder I tot en met III is voorgelegd? Dat is de volledige raad. De voorstellen zijn aanvaard.

Dan gaan we naar agendapunt 8b.

Ik had nog de commissie willen bedanken, in de verschillende samenstellingen waarmee de commissie is opgetreden, maar nu mij richtend vooral tot mevrouw Van Gijlswijk als waarnemend voorzitter van de commissie: dank voor de werkzaamheden die u hebt verricht en de wijze waarop u dit debat inderdaad hebt willen voorbereiden. Dank u wel.

Dan gaan wij nu wel naar agendapunt 8b.

8.b: Kadernota armoedebeleid Samen actief tegen armoede

De VOORZITTER: De heer Benjamins voert daarover als eerste het woord en ook in zijn geval is het een maiden speech. Het woord is aan de heer Benjamins van D66.

De heer BENJAMINS (D66): Dank u wel, voorzitter. “Er kan een hoop misgaan in een mensenleven. Maar ach, als je maar geld hebt. En juist geld heb ik niet,” placht Dostojewski te zeggen. Voorzitter, we bespreken vandaag de kadernota Samen actief tegen armoede, die een goed uitvloeisel is van de visienota die we in juni vaststelden. Armoedebeleid is wat D66 betreft investeren in de economie, in arbeidsmarktbeleid en het stimuleren van groei. De kadernota doet, zoals mijn fractie eerder in de besprekingen tijdens de commissie werk en inkomen meldde, aan symptoombestrijding. Hij plakt hier en daar een pleister en vormt voor sommigen dat vangnet of dat schild, de aanduidingen die de wethouder tijdens die bewuste vergadering gebruikte. Dat wil dus zeggen dat weliswaar de structurele oplossing wat ons betreft in het creëren van werk ligt, maar dat we met deze kadernota wel echt mensen op weg kunnen helpen. Wij zijn overtuigd van het nut van de besteding van de gelden aan de zaken die beschreven worden in de nota. De mensen die we hiermee helpen zijn daadwerkelijk mensen die elk dubbeltje moeten omdraaien. Deze mensen hebben behoefte aan die rust en aan die tijdelijke zekerheid, zoals eerder al terecht opgemerkt. Wij zijn echter nog niet geheel overtuigd van de methode die we gebruiken om tot het voornemen van toekennen van deze subsidies te komen. Want, voorzitter, - en dat mogen we niet uit het oog verliezen - wij zijn inmiddels ook verworpen tot een gemeente die elk dubbeltje minstens eenmaal moet omdraaien en wat betreft de toekomst nog veel onzekerheden tegemoet gaat. Dat we zijn verworpen tot een Dostojewski, dus totaal zonder geld, is gelukkig niet waar. Maar daar waar we staan, betekent wel dat geldelijke stromen die onze doelen ondersteunen, nog beter moeten worden gewogen en geëvalueerd. Ons lijkt het wat dat betreft een goede zaak om over de voorwaarden van verstrekking van subsidies en giften eens een bredere discussie te gaan voeren met deze raad. Mijn vraag aan de wethouder is dan ook of hij bereid is hiervoor begin 2013 een moment in te ruimen om deze discussie in breder verband te gaan voeren. Gemakshalve breng ik hierbij alvast een onderscheid aan tussen dat wat de gemeente tot haar taken kan en mag rekenen en de doelen die de gemeente zichzelf stelt. Wat D66 betreft valt het armoedebeleid dat in de nota wordt beschreven, onder het kopje ‘doelen’. Met doelen kun en moet je anders omgaan dan met taken. Wat ons betreft is bovendien de manier waarop de toekenning van middelen is gebeurd, onvoldoende inzichtelijk gemaakt in deze nota. Wij helpen mensen die in nood zijn graag en die toetsing kunnen wij moeilijk doen. Wat ons betreft laat die wat te wensen over. Ik wil hierbij alvast een klein voorschot nemen op die bredere discussie. Om te komen tot een op verantwoorde wijze verstrekken van subsidies bijvoorbeeld, hebben we gezamenlijk een subsidieverordening opgezet. Zouden organisaties als bijvoorbeeld de SUN, die beschreven worden in de kadernota, niet ook via deze logische weg en bijvoorbeeld via de reguliere aanvraagmethoden een beroep moeten doen op onze subsidies? Ik zou dit ook voor andere organisaties willen bepleiten die onze doelen ondersteunen. Ambtelijke navraag leerde ons dat wij bij de voedselbank onder anderen een vrijwilligerscoördinator zullen gaan ondersteunen en daarnaast een bijdrage doen in andere overheadkosten van de voedselbank. De wethouder sprak bovendien specifiek over gestegen energielasten. Maar is dit dan een terechte subsidieverstrekking? We corrigeren toch niet standaard voor alle goede doelen elke voorkomende prijsstijging, mag ik hopen? Ik wil het college bij die discussie dan ook nogmaals de vraag stellen of het onze opvatting deelt dat het ondersteunen van de organisatie in de overheadkosten, dat wil dus zeggen, bijvoorbeeld de kosten van huisvesting en energie, een structurele afhankelijkheid van de overheid creëert, die het niet zou moeten willen. Over dat antwoord kan het college dus nog even nadenken.

Goed, tot zover wat mij betreft dat schot voor de boeg.

D66 wil bovendien van de wethouder graag de toezegging om de armoedemonitor van eind 2013 te evalueren. Het voorgestelde ‘proberen te informeren van de raad’ vinden wij volstrekt onvoldoende. Kan de wethouder dat specifiek duiden? Dus nogmaals, voorzitter, over het hoe, waar en waarop verstrekken

van subsidies zouden wij graag begin 2013 een uitgebreide discussie voeren. Daar wil ik het graag bij laten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Gefeliciteerd met uw maiden speech. Van harte welkom, officieel nu ook in deze raad. Ik zie dat u zich neerzet als een optimistische realist met frisse interessegebieden als wijn en politiek. Ik sluit niet uit dat u beide gebieden weet te betreden vanavond. Daar kunnen ook volgende sprekers behulpzaam bij zijn.

Wie mag ik dan het woord geven? Mevrouw Bloemhoff, PvdA.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Dank u, voorzitter. Voorzitter, vandaag beslissen wij over het lot van een op de zeven kinderen in deze stad. Want een op de zeven kinderen in deze stad groeit op in armoede. En een op die zeven kan vanwege geldgebrek niet altijd op gelijke voet meedoen en loopt het risico blijvend in een achterstandssituatie te belanden. Voorzitter, vandaag hebben wij het over het bieden van gelijke kansen voor die kinderen. Wij willen niet dat de thuissituatie of de postcode van iemand bepaalt welke toekomst hij heeft. Eenoudergezinnen in Groningen vormen een grotere groep onder de minima dan in de rest van Nederland en die alleenstaande ouders hebben het hier ook nog een stuk minder dan in de rest van Nederland. Dit nieuwe armoedebeleid is daarom hard nodig. Beleid dat gemaakt is samen met de mensen voor wie het bedoeld is. College, complimenten, en via het college natuurlijk de betrokken ambtenaren en deelnemers aan het onderzoek.

College, hoe gaan we ervoor zorgen dat ook bij de uitwerking van dit beleid de mensen zelf betrokken worden? Daar bedoel ik niet mee 'echt betrekken', maar de mensen het zelf laten vormgeven, het beleid en de uitvoering ervan echt met de mensen samen doen. Dit nieuwe armoedebeleid gaat volgens de PvdA vooral om het bieden van mogelijkheden om mee te kunnen doen. Het Jeugdsportfonds en Stichting Leergeld hebben hun nut bewezen en krijgen extra geld. Het college komt ook met nieuwe instrumenten als taallessen, netwerkbijeenkomsten, coaching, en ook Tientjesnet komt terug.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Vindt de PvdA dat dingen als sport, meedoen aan taallessen, de kans op een baan nu zo aanmerkelijk vergroten dat daar heel veel geld in moet worden gestoken?

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Nou, sport is natuurlijk voor iedereen belangrijk en wat taallessen betreft: wel degelijk. De mensen hebben zelf aangegeven dat communicatie vaak een groot probleem is om te kunnen deelnemen in de Groningse samenleving, dan wel werk te vinden. Het vergroot wel zeker de kans op werk.

Een interessant initiatief dat wordt ondersteund is Jarige Job. Kinderen voor wie thuis geen geld is voor een verjaardagsfeestje of om te trakteren op school, krijgen dat vanaf nu. En dat is enorm belangrijk om mee te kunnen doen. Maar de armoedebestrijding houdt ook niet op bij inkomensondersteuning. Volgens de PvdA is de rol van de overheid hier om mensen uit de armoedesituatie te doen klimmen, door werk of vrijwilligerswerk, de toegang tot onderwijs, gezondheidszorg, sport, muziek. Wij complimenteren het college daarom ook met deze bredere aanpak en we vragen het college nadrukkelijk de toegang van minima tot die voorzieningen te waarborgen. Maar om mee te kunnen doen is een stabiele basis van belang.

De VOORZITTER: Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Voorzitter, mevrouw Bloemhoff zei net, een paar zinnen geleden, dat de rol van de overheid heel belangrijk is voor minima. Vindt zij nu dat de overheid ook een belangrijke rol heeft als werkgever, om werk te scheppen? Of in ieder geval te stimuleren, ook bij andere werkgevers? Want dat is de enige weg, lijkt mij, om uit de armoede te komen.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, ja, de vraag is duidelijk. Volgens mij is daar zeker een rol voor de overheid en heb ik dat net ook al benoemd. Wat ik nog wil zeggen: die stabiele basis is dus van belang, want mensen die kopzorgen hebben over schulden of afgesloten worden van gas, water en elektra, hebben helemaal geen energie om naar school of aan het werk te gaan. De PvdA juicht het initiatief voor een collectief energiecontract toe en ook de extra inzet op schuldhulpverlening en preventie.

Voorzitter, uit de armoedemonitor blijkt dat de armoede in 2011 behoorlijk is toegenomen. Het aantal zelfstandigen was in 2011 voor het eerst groter dan het aantal armen in loondienst. Mijn vraag aan het college is: hoe gaan we ervoor zorgen dat zzp'ers, mensen met kleine baantjes, zoals bij de post en mensen die plotseling werkloos worden, ook de weg naar onze voorzieningen weten te vinden? Gaat het college daar extra op inzetten? En zo ja, waar kunnen we aan denken? De PvdA denkt dat er op dit punt meer mogelijk is, nu Jetta Kleinsma heeft aangekondigd de 110%-grens los te laten, waardoor de Stadspas nu ook verstrekt kan worden aan huishoudens die een inkomen hebben boven die grens. Dat biedt mogelijkheden om meer kwetsbare inwoners te ondersteunen. Voorzitter, mijn fractie heeft grote moeite met het vasthouden aan de 110%-grens voor de Stadspas. Wij weten ook dat het verhogen van de grens geld kost, en zo vlak voor de Kerst een systeem omgooien gaat wel ver. Maar mijn fractie wil hier wel iets mee, volgend jaar. Wij vragen het college daarom om voor 1 april een aantal scenario's te presenteren met op welke wijze we de grens zouden kunnen verhogen. Dit zou kunnen door het webshopconcept of door meer ondernemers aan te trekken voor de Stadspas. Voorzitter, mijn fractie wil een duidelijke toezegging van het college op dit punt.

Tot slot, voorzitter. De nieuwe aanpak van armoede kost ook geld. Wij zijn blij dat onze motie de oproep om in crisistijd vooral de sociaal kwetsbaren te ondersteunen is verzilverd in 2 miljoen euro extra voor het armoedebeleid. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan mevrouw Riemersma en dan de heer Verhoef. Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik ga even verder waar ik vorige week ben blijven steken in mijn woordvoering in de commissie, want ik heb mijn werk gewoon niet af kunnen maken toen, door allerlei omstandigheden. Allereerst wil ik zeggen dat ik blij ben dat de Stadspas enigszins gered wordt en misschien is het op termijn mogelijk om Stadspas weer toegankelijk te maken voor iedereen, zodat alle Stadspas die weer kunnen aanschaffen.

Ik ga even puntsgewijs verder. Het hoeft allemaal niet zo lang te duren. Ik ben het eens met de woordvoering van D66 dat armoede vooral een structureel probleem is en dat je dat structureel moet aanpakken en dat mensen die het nu toevallig treft, wel met maatregelen vanuit het welzijnswerk enigszins tegemoet moet komen, maar daar moet niet echt de nadruk op komen te liggen. Wij vinden ook dat de nadruk meer moet liggen op economische maatregelen, zoals goede inkomensondersteunende maatregelen. Daarin zijn wij het eens met de Partij van de Arbeid, dat je dat wel moeten optrekken tot 115%, liefst natuurlijk 120%, maar dat is misschien niet realistisch.

Het college heeft al in de commissie aangekondigd daar een brochure over uit te geven, over de toegankelijkheid van inkomensondersteunende maatregelen. Wij verwachten dan ook dat die maatregelen glashelder worden gecommuniceerd en dat men weet waar men recht op heeft en dat recht ook kan uitoefenen. Dat past ook bij de integrale benadering die de mensen zelf hebben aangegeven als belangrijkste punt in de armoedediscussie.

Als tweede punt wilde ik graag een toezegging van de wethouder, want het is de vorige keer ook een beetje in het vage gebleven, dat wij actuele cijfers hebben over onderbenutting van allerlei voorzieningen, zoals bijzondere bijstand, langdurigheidstoelage en de witgoedregeling.

Ten derde vinden wij dat de gemeente als grote werkgever - ik heb dat in de commissie ook al aangegeven - meer verantwoordelijkheid zou moeten nemen voor het in dienst nemen van mensen.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, mevrouw Riemersma sprak over onderbenutting. Voor zover ik weet is daar geen sprake van, maar ik heb daar een vervolgvraag op. Wat is nu precies het doel van mevrouw Riemersma? Is gebruik van die voorzieningen een doel op zich of wil zij dat de mensen die het echt nodig hebben, daarvan gebruikmaken? Als het kennelijk niet zoveel is als dat er ruimte is, vindt zij dat dan echt een probleem?

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Nou, het is sinds jaar en dag bekend en ook uit onderzoeken van het Sociaal Planbureau blijkt dat er in zijn algemeenheid 20% niet benut wordt door mensen die gewoon recht hebben op die voorzieningen die ik net genoemd heb. Dus dat is het antwoord aan Student en Stad. Ik had het even over de gemeente als grote werkgever. Die zou toch meer werk moeten maken om werk te scheppen voor mensen die nu geen baan hebben. Ik denk dat de gemeente toch veel mensen kan absorberen, wat dat betreft. We zitten nu in een periode dat er honderden subsidiebanen worden

afgebouwd. Ik vind dat ook een big shame, om ook eens Engels te gebruiken, voor de SP in deze gemeenteraad, maar ik vind wel dat het ten goede gedraaid moet kunnen worden.

De VOORZITTER: U bent door uw spreektijd heen.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Mag ik dan even mijn vierde punt noemen?

De VOORZITTER: Kort dan.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Heel kort. D66 noemde het noodfonds, daar heb ik ook een opmerking over. Dat is voor de zomer opgericht. Het is een particulier fonds. Ik zou daar heel graag een evaluatie over zien. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (CU): Dank u wel, voorzitter. Ons land verkeert in een economische recessie, een tijd waarin steeds meer mensen hun baan kwijtraken. Een tijd ook waarin het voor veel mensen steeds moeilijker wordt om de eindjes aan elkaar te knopen en rekeningen te kunnen blijven betalen. We horen steeds vaker berichten van mensen die onder de armoedegrens terechtkomen en het zicht op een uitweg uit deze omstandigheden verliezen. De beste manier om uit deze spiraal te komen is het vinden van werk en daar wordt door de gemeente stevig op ingezet. In de commissie is voor verschillende kwetsbare groepen aandacht gevraagd. Mijn fractie maakt zich vooral zorgen over de verhoudingsgewijs grote groep kinderen in Groningen die in armoede opgroeit. Mevrouw Bloemhoff heeft daar ook al wat over gezegd en aantallen genoemd en ook benoemd dat die groep inderdaad in Groningen relatief groot is.

Wij zijn blij met de toezegging van het college om die zorg ook op te pakken. We hebben vorige week een brief gekregen. We zijn ook blij met het feit dat het college ons binnenkort gaat informeren over de mogelijkheden die er zijn om alleenstaande ouders extra te ondersteunen bij de zoektocht naar werk.

De staatssecretaris, mevrouw Kleinsma, geeft gemeenten meer vrijheid om het gebruik van minimapassen zelf in te vullen. Het college heeft ons vandaag via een brief laten weten hoe het met deze vrijheid omgaat als het om Stadjerspas gaat. De minima en vijftigplussers mogen de Stadjerspas blijven gebruiken, maar voor de mantelzorgers is een alternatief pakket als blijk van waardering bedacht. Daar kunnen wij ons goed in vinden want waarschijnlijk zitten er toch aardig wat vijftigplussers onder de mantelzorgers die op die manier weer gebruik kunnen maken van de voorzieningen van de Stadjerspas.

Wat wij in de brief van het college wel missen is de invulling van de ruimte die het kabinet biedt om mensen net boven de 110%-norm ondersteuning te bieden. En de vraag is: welke ruimte ziet u hier en hoe gaat u het eventueel invullen?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, bedoelt de heer Verhoef nu specifiek de stadspassen? Dus de ruimte die de staatssecretaris op de stadspassen heeft geboden?

De heer VERHOEF (CU): Ja, die ruimte bedoel ik inderdaad, maar ik kan me voorstellen dat we in de toekomst ook nog verder kunnen kijken, als die ruimte er is, want dat weet ik niet precies. Ik weet dat voor die pas de ruimte er is, dus wat mij betreft kunnen wij die ruimte benutten en misschien is het wel iets om eenoudergezinnen daar gebruik van te kunnen laten maken.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter?

De VOORZITTER: De heer Verhoef is door zijn spreektijd heen.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ach, wat jammer nou.

De heer VERHOEF (CU): Mag ik nog iets afsluitends zeggen?

De VOORZITTER: Nou, heel kort dan.

De heer VERHOEF (CU): Nou, dan zal ik het inderdaad kort houden. Ik had nog iets over financiën willen zeggen. We zijn inderdaad blij met de financiën die beschikbaar zijn, de 10 miljoen euro en de 2 miljoen euro die extra toegevoegd zijn, al zijn die weliswaar om de tekorten vanuit het verleden op te

vullen. Wat ons betreft hadden we vorige maand iets minder aan cultuur mogen geven, wat we hadden mogen gebruiken om de stijgende groei aan aanvragen in de toekomst te gebruiken. En daar zal ik het bij laten.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, u zult begrijpen dat ik dolblij ben dat onze fractievoorzitter vertrekt, al was het maar zodat ik in de toekomst wat meer spreektijd heb. Maar we hebben dit van tevoren afgestemd, dit mocht ik van hem zeggen.

Voorzitter, als je nog maar twee minuten hebt, kun je eigenlijk maar een punt uit het debat van vorige week uit de commissie naar voren brengen. Voorzitter, wij waarderen het goede en nobele werk van de honderden vrijwilligers van de voedselbanken in Nederland. Zij pakken op wat door falend overheidsbeleid wordt nagelaten. Het college stelt voor om de voedselbank in onze stad met tweemaal 60.000 euro te subsidiëren. In de commissie heb ik gevraagd of deze subsidie nodig en noodzakelijk is en wat de financiële situatie van de voedselbank precies is. De reactie van het college, kennelijk een nieuwe bestuursstijl, was: dat zullen wij u tijdens de raadsvergadering vertellen. Maar meestal is de raad eerst aan het woord en dan pas het college, dus u snapt dat ik nu een beetje een procedureel probleem heb. Maar uit contacten met de voedselbank blijkt dat deze geen acute financiële problemen heeft. Zelfs de gestegen brandstofkosten en de energielasten, reden voor de wethouder om de subsidie voor te stellen, blijken wel mee te vallen, in de woorden van degenen die ik gesproken heb, en die zijn binnen de exploitatie op te vangen. Wel heeft de voedselbank direct behoefte aan koel- en vriescellen en moet ze op korte termijn verhuizen. Dat is natuurlijk een aanslag op haar financiën.

Voorzitter, het college zal de SP bij het oplossen van acute financiële problemen bij de voedselbank altijd aan zijn zijde vinden. Maar mijn fractie is er op dit moment niet van overtuigd dat er nu acute financiële problemen zijn. We stellen daarom voor dat het college de financiële situatie zwart op wit zet, zodat we in januari een afgewogen oordeel kunnen vormen en dan een besluit kunnen nemen.

En ondertussen stel ik voor dat we wel afspreken dat de 60.000 euro voor 2013 op de gemeentelijke bankrekening blijft staan, met het etiket 'subsidie voedselbank 2013.' En alvorens ik misschien een amendement moet indienen, geef ik graag het college de gelegenheid hierop te reageren.

De VOORZITTER: De heer Sipma, VVD.

De heer SIPMA (VVD): Voorzitter, dank u wel. Het is een tijd geleden, maar ik weet het nog, in 2004 hebben wij gesprekken gevoerd: jongens, wij krijgen over tien jaar een dusdanige krapte op de arbeidsmarkt dat we iedereen nodig hebben. Kun je nagaan hoe de zaak kan verkeren, tien jaar later. Wij zitten nu met een nota over armoedebeleid. Een van de redenen dat het armoedebeleid nog steeds relevant is, is dat wij niet genoeg werk hebben. Als iedereen werkt en iedereen meedoet, er genoeg geld binnenkomt, is het probleem veel kleiner. Maar zover zijn we nog niet. Ik hoorde net de Partij van de Arbeid en toen wist ik ook weer waarom ik bij de VVD zat. Het was zo'n mooie zin: "De rol van de overheid houdt niet op bij inkomensondersteuning." Nee, ik denk dat je als overheid daar zover mogelijk bij weg moet blijven. Wij zijn er als VVD-fractie compleet voor dat je kinderen in hun armoedesituatie blijft helpen. Inkomensondersteuning en bloc voor mensen die in een armoedesituatie zitten, is niet de oplossing voor de VVD. Dat je gaat proberen als gemeente om bij te dragen aan de zelfontplooiing van mensen, dat je mensen probeert aan het werk te krijgen, dat je probeert werkgevers hiernaartoe te krijgen, dat snap ik allemaal. Daar zijn we allemaal voor. Alleen, en bloc inkomensondersteuning, dat is een zin die ik wel mooi vond, maar die niet bij de VVD past.

De VOORZITTER: Mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Inkomensondersteuning is volgens mij ook de bijstand. Is de VVD dan tegen de bijstand? Ik geloof dat de Wet op de armenzorg ooit door een liberaal was bedacht. Dat is vervolgens de Algemene Bijstandswet geworden en vervolgens de WWB. Is de VVD dan ook tegen bijstand? Dat is ook inkomensondersteuning.

De heer SIPMA (VVD): Heel duidelijk, daar zijn wij niet tegen. Alleen de inkomensondersteuning zoals in deze notitie wordt omschreven, is niet het eerste wat wij rekenen tot de taken van de overheid. Maar de bijstand, die blijft gewoon.

Ik ga even door met mijn verhaal. Waar ik zorgen over wil uitspreken, richting de raad, maar ook richting college, is dat wij een schuldhulpverlening hebben in de stad die heel goed werk doet, maar waarbij je ziet aan de instroom dat het heel veel jonge mensen zijn. Ik snap dat mensen ideeën hebben over hoe dat zou komen. Ik vernam ook net dat het kabinet 100 miljoen euro heeft vrijgemaakt om jeugdwerkloosheid terug te dringen. Ik hoop dat wij dat in de stad heel goed gaan oppakken, want je wilt eigenlijk niet dat jongeren vanuit een idealistische omgeving qua onderwijs terechtkomen in de schuldhulpverlening. Dus die 100 miljoen euro die vandaag is vrijgemaakt door het kabinet, daarvan hoop ik dat wij die in Groningen goed oppakken.

Dan wil ik nog iets meegeven. Natuurlijk hebben veel mensen in deze stad een beperkt budget. Ik krijg hier vaak signalen van mensen die niet rondkomen. Maar ik wil even aanstippen dat een heel grote groep van diezelfde mensen, vergelijkbare mensen, met dat geld wel uitkomt. Ik hoop dat we die goede voorbeelden richting 2015 meenemen. Er is een groep die niet uitkomt en er is een groep die wel uitkomt. Die goede voorbeelden moet je altijd meenemen in je beleid.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, acht de heer Sipma het mogelijk dat mensen misschien niet goed uitkomen door omstandigheden die voor die andere groepen niet gelden? Of door botte pech, een eenoudergezin, dat die groepen misschien niet vergelijkbaar zijn? Of denkt hij dat dat onmogelijk is?

De heer SIPMA (VVD): Ik denk zeker dat het mogelijk is. Ik ga er niet van uit in de groepen met wie je gaat praten, dat het steeds een groep mensen is die niet uitkomt. Dat is mijn referentiekader. Dat wil ik voorkomen.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Dan vermoed ik, voorzitter, dat die opmerking van mevrouw Bloemhoff over de bijstand binnenkort ook wel weer aan de orde is.

De VOORZITTER: De heer Sipma. Wilde u daar nog op reageren? Niet? Mevrouw Bloemhoff nog een keer.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Ja, nu staat dus in het stuk dat we meer met de ervaringsdeskundigen gaan werken en meer aan preventie gaan doen en mensen meer elkaar laten helpen met de vraag: hoe kom je nu beter uit? Dan zijn dat toch dingen die goed zijn in het nieuwe beleid? Staat u daar dan achter?

De heer SIPMA (VVD): Ja. Maar ik wil benadrukken dat je die groep, linksom of rechtsom, heel breed kunt pakken en ik hoop dat de mensen worden meegenomen die wel uitkomen met het huidige budget. Dat is het enige wat ik hiermee wil aangeven.

Je hebt twee pijlers in deze notitie. De eerste is: gaan wij de mensen helpen in zelfredzaamheid? Dat steun ik heel erg. En dan: het creëren van rust en zekerheid. Natuurlijk zijn wij ervoor dat mensen niet meer kopzorgen hebben dan dat ze nodig hebben. Alleen, het eerste punt heeft voor ons eigenlijk veel meer prioriteit. Je moet ze proberen te helpen om uit die armoedesituatie te komen. En rust en zekerheid; ik houd niet zo van het woordje 'rust' in deze situatie.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Voorzitter, acht de heer Sipma het mogelijk dat er ook een relatie tussen die twee is? Dat mensen misschien eerder uit de armoede kunnen komen wanneer die rust en zekerheid er zijn?

De heer SIPMA (VVD): Ja. Opmerking terug: is het mogelijk dat mensen rust en zekerheid ervaren en daardoor een mindere drive hebben om zelf uit die situatie te komen? Dat was mijn punt. Voorzitter, dank u wel.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja, ik wil daar nog wel even op reageren.

De VOORZITTER: Nou, dat is geloof ik niet zo de bedoeling, dat u weer op de heer Sipma gaat reageren. Ik kijk even wie verder nog het woord wenst. De heer Koops, CDA-fractie.

De heer KOOPS (CDA): Dank u wel, voorzitter. Met het armoedepact is in 2006 in Groningen onder verantwoordelijkheid van wethouder Verschuren destijds een beweging in gang gezet die veel slagkracht

organiseerde door allerlei organisaties in de gemeente bij elkaar te brengen. Wij waren daar toen en ook nu nog erg blij mee. Het was een belangrijke eerste stap, op weg naar de kadernota die nu voorligt. Toen nog erg aanbodgericht, nu meer vraaggericht. Immers, wanneer mensen hulp nodig hebben, wordt nu, dat is ook een beetje tijdsbeeldbepaald, meer dan voorheen van mensen gevraagd zelf het heft in handen te nemen, in de benen te komen en verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leven en inkomen. Dat is mooi gezegd en ook niet onwijs om te denken. Maar er zijn ook mensen die wel willen, maar niet kunnen. Dat voor hen nog steeds oog en aandacht is en blijft, het zogenaamde vangnet, is voor het CDA een prima uitgangspunt. Mooi om te zien dat nu mensen die aan de armoede zijn ontsnapt, de zogenaamde ervaringsdeskundigen, hebben kunnen meepraten en kunnen bijdragen aan de totstandkoming van deze kadernota.

Wij snappen dat de organisatie van het geheel breed, veelomvattend en complex is. Wat ons opgevallen is, is dat de positie en de slagkracht van kerken en moskeeën niet in de diverse kadertjes voorkomen. Daar zit natuurlijk ook veel expertise en ook een vindingsbodem voor armoedevraagstukken.

Wij nemen aan dat de wethouder en de diensten de weg naar die instellingen wel hebben gevonden en begaanbaar zullen houden, maar misschien dat de wethouder daar nog kort op kan reageren.

Ik noem de complexiteit, want de aanpak gaat nu wel erg uit van maatwerk, vooral om de problemen rond armoede te ontdekken, op individueel niveau uit te werken en de juiste hulp te organiseren om mensen die geschikt zijn voor de arbeidsmarkt te laten uitstromen. Vooral voor hen die wel willen, maar niet kunnen, perspectief te bieden op een betere, meer sociale toekomst. Het lijkt de CDA-fractie bij stijgende werkloosheid, afnemende vraag van de arbeidsmarkt, een crisis waar maar geen eind aan lijkt te komen, al snel een situatie van dweilen met de kraan open. Dat we desondanks en nu met veel energie verder gaan investeren in armoedebeleid, geeft mijn fractie een tevreden gevoel. Niet een gevoel om daarbij maar rustig achterover te gaan leunen, maar om energieke stappen verder te zetten.

Het college kan daarmee op de steun van het CDA rekenen. Het past bij onze maatschappijvisie. Samen kunnen wij meer. Meer dan de individuele burger en meer dan uitsluitend de zorgzame en regelende overheid alleen. Het zal niet zonder initiatieven vanuit de samenleving kunnen.

Tot slot, voorzitter, een korte reactie op de vanochtend ontvangen brief over de Stadjerspas. De daarin genoemde voorstellen, daar kunnen wij ons achter scharen en zeker ook het voorstel om het jaar 2013 te nemen als overgangsjaar, voor het inharken, om het zo maar te zeggen, van de Stadjerspas in een webshopachtige omgeving. Dat ondersteunen wij en ik denk ook dat daar veel uitvoeringskosten mee bespaard kunnen worden in de toekomst. Dat geld kunnen wij dan weer inzetten.

Ten aanzien van de voedselbank, daar heeft de SP al een flinke bijdrage aan geleverd en daar zou ik me eigenlijk geheel bij willen aansluiten. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Kelder, van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Het blijft moeilijk te beseffen dat naar verhouding armoede vaak in Groningen voorkomt en juist kinderen treft. Als Partij voor de Dieren vinden wij het onacceptabel dat financiële factoren het sociale leven van mensen beheersen.

Deze kadernota is was ons betreft een goede aanzet voor het bestrijden van armoede. Toch houden wij zorgen over armoede in de toekomst van Groningen. Door de crisis wordt de vraag naar inkomensondersteuning alleen maar groter. Stimulering en bevordering van zelfredzaamheid en inzet van de omgeving is een manier om armoede te bestrijden, maar volgens ons zeker niet de enige. Ook moeten we ons richten op de beschikbaarheid van werkgelegenheid. We zijn blij met de inzet op en behoud van de schuldhelpverlening, zodat mensen in hun kracht kunnen blijven en minder zorgen hebben over hun basisvoorzieningen.

Naar aanleiding van onze voedselbankmotie, aangaande verdeling van overgebleven voedsel uit restaurants en winkels, is uit onderzoek gebleken dat het netwerk van de voedselbank groot genoeg is. Alleen het transport was lastiger, en daarom werden er twee VW-transporters beschikbaar gesteld, waar wij heel erg blij mee zijn. Maar is het netwerk echt groot genoeg? Weten ondernemers de voedselbank echt te vinden? En ook in de nabije toekomst? Voor mijn gevoel gaat nog steeds veel voedsel verloren. We kunnen het als boegbeeld van Noord-Nederland niet langer toestaan dat een op de zeven kinderen in Groningen in armoede opgroeit en dat wij hiermee veel hoger zitten dan landelijk.

De kadernota is een goede aanzet en daar hebben wij vertrouwen in. Belangrijk is echter dat er voldoende geëvalueerd wordt en opnieuw bijgestuurd wordt. Bijsturen is belangrijk omdat het lastig is om nu al voldoende overzicht te hebben of deze kadernota voldoende verandering zal brengen. Daar laat ik het bij. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma, GroenLinks.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. We zijn heel tevreden met deze kadernota, omdat de inkomensondersteunende maatregelen in stand zijn gehouden en er ook nog ruimte is voor nieuwe initiatieven. Daarvoor complimenteren wij het college. We zijn ook blij dat voor de inkomensondersteuning, wat toch een behoorlijk bedrag is, het geld bijeengebracht is.

Armoedebeleid is voor onze fractie altijd erg belangrijk en zeker - eerder is het ook al gezegd - waar het kinderen betreft. Dank ook voor de snelheid waarmee de regels voor de Stadspas zijn aangepast naar aanleiding van de mededeling van staatssecretaris Kleinsma. Ik sluit me aan bij mevrouw Bloemhoff en later ook de heer Verhoef als het gaat om eens te kijken, begin 2013, naar hoe we met die 110%-norm om kunnen gaan.

Dan de voedselbank. Daar sluit ik me aan bij mevrouw Van Gijlswijk. Twee keer 60.000 euro staat daar opgenomen en ook nog 30.000 euro voor de productietuin en al twee busjes van de milieudienst. Ja, wij zouden toch in navolging van mevrouw Van Gijlswijk een wat nadere onderbouwing van de noodzaak voor deze bedragen zien. Zeker als ik het vergelijk met de bedragen die worden uitgetrokken voor de bestrijding van bijvoorbeeld laaggeletterdheid, vind ik de voedselbank, zeker als er twijfels zijn over de noodzaak, ruim bedeed.

Nou, dan even over de rust en zekerheid van de heer Sipma. Dat moet maar even in mijn eigen tijd dan. Ik denk dat de heer Sipma een andere soort rust en zekerheid bedoelt dan deze nota bedoelt. Ik vermoed dat de heer Sipma denkt dat wij vooral minima niet zoveel geld en voedselpakketten moeten toestoppen dat ze nooit meer aan het werk willen. In deze nota wordt iets anders bedoeld. Daar gaat rust en zekerheid over het oplossen van schuldenproblematiek, over de dreiging van uithuiszetting, en over de zorg of je kind wel op schoolreisje kan. Als je dat soort zorgen hebt, als je niet die rust in je leven hebt dat je weet dat dat geregeld is, dan is het heel erg lastig om je te concentreren op het ontsnappen aan die armoede en op het zoeken en vinden van een baan. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, in juni stelden we de visienota Samen actief tegen armoede vast en ik heb toen aangegeven dat ik de uitgangspunten van die visie deelde. Het stimuleren van zelfredzaamheid kan volgens sommigen misschien een negatieve bijklank hebben maar het is in onze ogen de beste manier om de levenssituatie van mensen die in armoede leven te verbeteren. Tekenend vond ik toen, en dat bedoel ik op een positieve manier, dat veel mensen die in armoede leven toen aangaven voornamelijk behoefte te hebben aan kennis en ervaring om hen te helpen. Mensen zijn bereid om ertegenaan te gaan, om zelf het gevecht tegen armoede aan te gaan, en ze willen zich hard inzetten om zelfredzaam te worden. Dat neemt natuurlijk niet weg dat we altijd een vangnet nodig zullen blijven hebben. Deze kadernota borduurt verder op de visienota, waarvan ik de uitgangspunten zoals gezegd deelde, en ik zal deze kadernota dan ook steunen. Ik wil het college complimenteren met zijn voortvarende aanpak en zijn succesvolle poging om beleid ook daadwerkelijk samen met de minima en de mensen die met hen werken vorm te geven.

Student en Stad kan zich vinden in de aandacht voor Schuldhulpverlening. Financiële rust is een basis en een voorwaarde voor zelfredzaamheid en daarin deel ik toch eerder de visie van mevrouw Postma dan de visie van de heer Sipma.

Verder kunnen wij ons aansluiten bij de opmerkingen van D66 over het arbeidsmarktbeleid. Ik begrijp dat ook de Stadspartij meer banen wil creëren in deze stad en aangezien wij toch niet de financiële ruimte hebben om hier honderden of zelfs duizenden banen te gaan creëren, denk ik dat ik die opmerking van de Stadspartij interpreteer, ik hoor het vast wel als ik dat onterecht toe, als meer inzetten op G-kracht. Dat juich ik van harte toe. Dat is waar wij banen kunnen creëren in Groningen zonder dat het ons echt heel veel geld gaat kosten.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet het geval? Dan is het woord aan wethouder Isha.

Wethouder ISTHA: Mijnheer de voorzitter, dank u. Geachte leden van de raad, dank u voor alle positieve dingen die u gezegd hebt over het beleid van de gemeente over armoede. Er is al een aantal keer uitgebreid over gesproken, de laatste keer vorige week nog in de commissie. Ik wil dat niet allemaal overdoen. Ik wil nog wel even de uitgangspunten stellen van het beleid. Een paar van u hebben het opgemerkt: een belangrijke balans: aan de ene kant het stimuleren van mensen om zichzelf te onttrekken

aan de armoedesituatie, aan de andere kant het scheppen van een vangnet of een schild, zoals ik vorige week heb gezegd. Dat is buitengewoon belangrijk.

Voordat ik inga op de inhoudelijke dingen die gezegd zijn, nog even een opmerking over het volgende. Ik wil in ieder geval, juist omdat het zo belangrijk is, het armoedebeleid, en juist omdat ik merk dat u het ook zo belangrijk vindt, regelmatig met u van gedachten wisselen hierover. In mijn optiek overstijgt armoedebeleid alle politieke meningsverschillen en ik merk dat de meeste interventies vanavond ook wijzen in die richting. Ik zou het buitengewoon waarderen als u als raad, of als individueel lid van de raad, mij op de hoogte zou stellen als u dingen ziet die de aandacht nodig hebben van het college of van mij op het gebied van armoedebeleid. U als leden van de raad zit behoorlijk in de haarvaten van de samenleving, denk ik. Meer dan leden van het college, denk ik ook. Dus als u dingen ziet waarvan u denkt: dit moet niet gebeuren, meld het mij dan. Zo was ik buitengewoon happy, sorry, tevreden, over de opmerkingen van mevrouw Van Gijlswijk vorige week over Resto Van Harte. Ze vroeg toen letterlijk: "College, trek de portemonnee." Dat hebben we ook gedaan, dat hebt u gezien. En mijn collega Jannie Visscher en ik zijn gisterenavond naar Resto Van Harte gegaan. We hebben een vorkje mee geprikt en ik kan u verzekeren dat ik buitengewoon blij ben dat de overheid net even dat duwtje heeft gegeven aan Resto Van Harte, want er was een reëel gevaar dat het voor de Kerst zou moeten sluiten. Dat is ook een voorbeeld, vind ik, van hoe de overheid moet optreden: net af en toe een duwtje geven. Het blijkt nu dat er ook weer wat sponsors denken: als de gemeente Groningen het doet, moeten wij het misschien ook maar weer eens een keertje doen. Dus dat is goed.

Even over het volgende: ik heb u een brief gestuurd waarin een aantal dingen die met de commissie niet helemaal besproken zijn, nog even uit de doeken zijn gedaan. Het gaat over vier punten. In de eerste plaats gaat het over de begroting van de projectgelden voor het nieuwe beleid. Daar is vorige week naar gevraagd, die heb ik ook gegeven. U ziet een uitsplitsing van wat wij gaan doen op het gebied van nieuw beleid voor een totaalbudget van 320.000 euro. Ik geef u dus inzicht in die uitvoering, in detail, en ik neem aan dat u het college en deze wethouder nu ook de ruimte geeft om dat armoedebeleid ook uit te voeren.

Het tweede is de voedselbank. Dat is vorige week ook al een paar keer naar voren gekomen in de commissie. Daar werd ook gesuggereerd dat de voedselbank 'bultte van het geld'. Dit is een citaat, niet van mij. Ik heb dat eens laten onderzoeken. Dat is niet op feiten gebaseerd. In onze optiek is het als volgt: de voedselbank heeft, net zoals ieder verstandig gezin, een potje. Het is een potje voor onvoorziene dingen. In een gezin is dat voor als de koelkast stukgaat of als het nieuwe winterbanden nodig heeft onder de auto. In een instituut als de voedselbank is dat voor 'wat moeten we doen als de koelauto stukgaat of de heftruck of de diepvriezer, die allemaal tweedehands gekocht zijn en die stuk kunnen gaan?' En daarom is er een klein potje. Nu moet u niet denken aan heel veel geld, dan moet je hoogstens denken aan enkele tienduizenden euro's. De voedselbank steunt 425 gezinnen en als er op dit gebied iets misgaat, dan heeft ze onvoldoende reserves, als wij dat niet ondersteunen, om dit soort aanschaffen, zoals voor een heftruck of een koelauto nieuw te kopen of tweedehands.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, er zijn heel veel organisaties en instellingen in deze stad die niet zulke grote reserves hebben en als zij een beroep moeten doen op de reserves, hebben ze een acuut financieel probleem. Dan is de raad er om er bij het college op aan te dringen iets te doen, of het college stelt het zelf voor. Waarom wilt u bij voorbaat twee keer 60.000 euro aan de voedselbank geven?

Wethouder ISTHA: Niet twee keer 60.000 euro, het is 60.000 euro per jaar. Dus dat is voor het komende jaar een keer 60.000 euro.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, even voor de helderheid, met twee keer 60.000 euro bedoel ik 60.000 euro in 2013 en 60.000 euro in 2014, want dat is het voorstel. Dus twee keer 60.000 euro is volgens mij nog steeds 120.000 euro.

Wethouder ISTHA: Ja, per jaar dus 60.000 euro, dan zijn we het daarover eens. Nogmaals, wij hebben de financiële situatie van de voedselbank bekeken en ik acht het niet verantwoord om die subsidie van 60.000 euro per jaar niet te geven, want dan hebben ze onmiddellijk een probleem met de, excuus weer voor het Engelse woord, cashflow.

Nu nog even de vraag: subsidiëren wij dan de overhead? De overhead geeft altijd een beetje een negatieve associatie. Dat is meestal ambtelijke nietsnutterij. Subsidiëren wij dan de overhead? De overhead is in

mijn optiek de kosten van management. En betalen we dat? Ja, natuurlijk betalen we dat, we doen niets anders. Omdat immers het voedsel van de voedselbank afkomstig is van particulieren en van bedrijven. Wij betalen alleen de overhead. Dus de vraag: betalen wij de overhead? is hiermee positief beantwoord.

Wij vinden nog steeds dat de voedselbank een uitermate belangrijk stukje is in die keten. In de nota staat dat er twee aspecten zijn. Ik heb net al gezegd: zekerheid en jezelf ontworstelen uit de armoede. Nou, als er nou een ding is dat zekerheid en rust geeft, dan is het wel de rust en de zekerheid dat je de volgende dag weer te eten hebt. En daar is de voedselbank voor. En daarom vinden wij het belangrijk dat wij doorgaan met die subsidiëring in 2014 en in 2015, voor 60.000 euro per jaar.

Overigens, hoe controleren we dat? Natuurlijk controleren wij het zoals bij iedere instelling die subsidie verkrijgt. Dat controleren wij heel nauwkeurig, inclusief accountantsverklaringen. Dus ik blijf eerlijk gezegd bij mijn standpunt dat het een goede zaak is om de voedselbank te subsidiëren.

Het volgende punt dat ter sprake is gekomen, is de zogenaamde - wat ik dan maar even noem - Stadjerspas-110%-norm. Dat is een ingewikkeld verhaal. Staatssecretaris Kleinsma heeft het beleid van de vorige regering teruggedraaid en heeft een zekere verruiming gegeven op het gebied van het geven van stadspassen, zoals de Ooievaarspas in Den Haag of hier de Stadjerspas, aan bepaalde groepen. Wij waren dus genoodzaakt om de mantelzorgers en de vijftigplussers uit te sluiten. Daar is de staatssecretaris op teruggekomen en daarom konden wij weer een zekere verruiming terughalen. Daar is ook vanmorgen een brief over geschreven. Die verruiming heeft als volgt plaatsgevonden: vijftigplussers kunnen die Stadjerspas blijven kopen, wat ook hun inkomen is, dat was dus niet met een inkomenstoets, en voor de mantelzorg is er een andere oplossing gevonden: de waarderingspas heet dat, maar dat is overigens in samenspraak met de mantelzorg zelf gebeurd. De minima kunnen nog steeds de Stadjerspas aanschaffen voor een bedrag van 5 euro. Nu is natuurlijk de vraag of we die 110% niet kunnen optrekken naar 120% of 130%. Ik heb dat laten berekenen. We hebben nu ongeveer vierduizend minima die de Stadjerspas hebben. Als wij zouden verruimen van 110% naar 130%, zou dat ongeveer 130.000 euro kosten, structureel. Als we dat naar 120% zouden doen, zou het wel iets minder zijn, maar zou het niet zo heel veel onder de 100.000 euro uitkomen. Dat geld is er gewoon niet. Daar is geen dekking voor. Als dat doorgevoerd zou worden, zou het dus ergens van af moeten gaan, bijvoorbeeld van het nieuwe armoedebeleid. Daar zou ik toch wel grote moeite mee hebben. Wat ik wel wil, is het volgende, ongeveer conform wat door onder andere de Partij van de Arbeid is gesuggereerd: laten we het nu even vasthouden op 110%, twee weken voor het einde van het jaar, want het geeft grote problemen om het inderdaad snel te doen, en inderdaad in de loop van het volgend jaar eens kijken of er financiële ruimte ontstaat om die 110% omhoog te trekken. Dat zou theoretisch kunnen, want we gaan inderdaad een webshop organiseren, eind volgend jaar, en daar zouden we besparingen kunnen krijgen. Maar ik wil ook wel het eerlijke verhaal vertellen. Ik acht die kans niet zo groot. Ik acht de kans niet zo groot dat we meer dan 100.000 euro hierop inverdiene, ook al omdat het aantal mensen dat een beroep zal doen op de Stadjerspas weleens zou kunnen groeien.

De VOORZITTER: Wilt u gaan afronden?

Wethouder ISTHA: Ik zal mijn best doen en ik wil zeker in het begin van volgend jaar hier nog eens met u op terugkomen, om te kijken of we daar inderdaad iets aan kunnen doen om die 110% op te trekken tot 120% of 130%.

De VOORZITTER: Wethouder, wilt u gaan afronden alstublieft? Of had u al afgerond?

Wethouder ISTHA: O, of ik af wil ronden. Goed, dat zal ik doen. Maar ik heb nog een aantal dingen die ik even moet zeggen, als u mij toestaat.

De VOORZITTER: Nee, dan kan ik dus helemaal geen interrupties meer toestaan, want u moest eigenlijk afgerond hebben, nu.

Wethouder ISTHA: Even over de evaluatie.

De VOORZITTER: Echt kort, als u wilt.

Wethouder ISTHA: De evaluatie zou dan eind 2013 moeten plaatsvinden. Dat is onder andere door de heer Benjamins naar voren gebracht. Dat is een beetje vroeg. Ik zal u uitleggen waarom.

De VOORZITTER: Nee, nee, als ik mevrouw Bloemhoff geen interrupties toesta, kan ik dat bij u ook niet doen. U moet het echt even heel kort zeggen, wethouder.

Wethouder ISTHA: In 2013 beginnen ermee, aan het eind van 2013 is een beetje vroeg, maar begin 2014 kan ik het u wel zeker toezeggen. Ik wil nog even op de rol van de kerken terugkomen. Dat is door de ChristenUnie naar voren gebracht. We erkennen wel degelijk de rol van de kerken. Heel belangrijk. Pagina 14, punt 4, 3.1, daar staat precies uit de doeken gedaan wat de rol van de kerken is.

Ik ben bang, voorzitter, dat ik nog niet aan alle vragen ben toegekomen. Mochten die er nog zijn, uw vragen bijvoorbeeld over de SUN, ik neem aan dat u met het noodfonds de SUN bedoelt, ik wil u zeker helpen om daar een evaluatie over te maken. Daar kom ik schriftelijk op terug. Maar ik moet nu afsluiten, heb ik de indruk.

De VOORZITTER: Goed.

Wethouder ISTHA: Mag ik nog een opmerking maken?

De VOORZITTER: Ik kijk even rond of we ook het debat kunnen afronden. Mevrouw Van Gijlswijk nog.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, ik wil graag een amendement indienen en dat wil ik even toelichten. Want in amendementen kun je geen toelichting kwijt.

De VOORZITTER: Wilt u dat dan nog even vanaf het spreekgestoelte doen?

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja, als de wethouder dan weer even zijn eigen plek inneemt, wel.

De VOORZITTER: Volgens mij heeft hij wel de indruk dat hij nu plaats voor u moet maken.

De heer PRUMMEL (Stads partij): Voorzitter, over de orde.

Mevrouw RIEMERSMA (Stads partij): Voorzitter, ik wil graag een tweede termijn.

De VOORZITTER: Ik geef eerst even het woord aan mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, een aantal partijen vindt dat de discussie nog niet goed genoeg gevoerd is om nu te besluiten over het verstrekken van een subsidie van twee keer 60.000 euro aan de voedselbank. Daarom hebben wij een amendement voorbereid, waarin we het besluitpunt wijzigen. We stellen namelijk de kadernota vast, met uitzondering van de subsidie van twee keer 60.000 euro aan de voedselbanken. Maar daarbij wil ik nadrukkelijk zeggen namens de indienende partijen die onder dit amendement staan, dat wij niet vinden dat het hiermee ophoudt. Wij willen graag van het college zwart op wit de exacte financiële situatie van de voedselbank. Een vorkheftruck heb je vanaf 15.000 euro, hebben we net gegoogled en een koelcelauto ook. Dus dan is twee keer 60.000 euro een beetje veel in verhouding tot dat soort prijzen. We willen graag in januari in de raadscommissie, en vervolgens ook in de gemeenteraad de definitieve besluitvorming voorbereiden en de definitieve besluiten nemen.

Amendement (1) (SP, GroenLinks, D66, VVD, CDA)

“De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 19 december 2012, besprekende de kadernota armoedebeleid ‘Samen actief tegen armoede’,

constaterende dat het college op dit moment de raad geen duidelijkheid kan geven over de exacte financiële situatie bij de voedselbank,

besluit het voorgestelde besluitpunt “De raad besluit de kadernota armoedebeleid ‘Samen actief tegen armoede’ vast te stellen” als volgt te wijzigen:

“De raad besluit de kadernota armoedebeleid ‘Samen actief tegen armoede’ vast te stellen, met uitzondering van de subsidie van tweemaal 60.000 euro aan de Voedselbank”.

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Riemersma had ook nog behoefte aan een tweede termijn.

(Hier is het geluid weggevallen. Mevrouw Bloemhoff vraagt om een schorsing.)

De VOORZITTER: Dan schorsen we de vergadering voor enkele ogenblikken.

(21.45 – 21.53 uur)

De VOORZITTER: Wil iedereen gaan zitten alstublieft? Wil ook de wethouder gaan zitten? Dan heropen ik de vergadering. Dan kijk ik naar de Partij van de Arbeid. Daar was om een schorsing gevraagd, door mevrouw Bloemhoff.

Mevrouw BLOEMHOFF (PvdA): Voorzitter, we hebben het even over het amendement gehad. Ik wil daarover zeggen dat wij niet twee weken voor de Kerst de voedselbank in onzekerheid willen laten zitten. Wij willen ze niet tot januari laten bungelen. Wij staan voor de voedselbank en voor de mensen die gebruikmaken van de voedselbank en wij zullen het amendement daarom niet steunen.

De VOORZITTER: Goed, dan kijk ik naar de wethouder en dan wil ik graag dat hij een oordeel over het amendement uitspreekt.

Wethouder ISTHA: Ik denk, mijnheer de voorzitter, dat het duidelijk is hoe ik erover denk. Ik denk ook dat ik de raad als het nodig is in januari ervan zou kunnen overtuigen dat die steun van 60.000 euro per jaar wel degelijk noodzakelijk is voor de continuïteit van de voedselbank.

De VOORZITTER: Dat betekent dat uw uiteindelijke oordeel over het amendement is ...?

Wethouder ISTHA: Dat ik het ontraad.

De VOORZITTER: Goed. Dank u wel. Kunnen wij gaan stemmen over het amendement? De heer Benjamins, u wilt nog een stemverklaring afleggen?

De heer BENJAMINS (D66): Wat komt er nu? Komt er nu een brief of komt er voorstel?

De VOORZITTER: Kan de wethouder daar nog iets over zeggen?

Wethouder ISTHA: Er komt een amendement.

De VOORZITTER: Er is een amendement waarover we gaan stemmen. En ik begrijp dat we dit nu kunnen gaan doen. Dan gaan wij over het amendement stemmen en daarna over het voorstel om de nota vast te stellen. U ziet het amendement. Is het duidelijk waar we over gaan stemmen? Wie steunt dit amendement? Dat is de raad min de PvdA-fractie, min de Stadspartij en alle anderen wel, waarmee het amendement is aangenomen.

Dan gaan we stemmen over het voorstel om de kadernota vast te stellen. Kunt u instemmen met het voorstel, zoals dat is voorgelegd? Mevrouw Riemersma.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Voorzitter, mag ik nog een stemverklaring afleggen?

De VOORZITTER: Dat mag u. Ga uw gang.

Mevrouw RIEMERSMA (Stadspartij): Nou ja, goed, ik heb natuurlijk een aantal punten niet teruggekregen van het college, dus ik weet niet hoe er gereageerd gaat worden. Maar ik heb in de nota wel een aantal aanknopingspunten kunnen vinden die ook wel stroken met de opvattingen van de Stadspartij. Dus we zullen de kadernota steunen.

De VOORZITTER: Oké, dank u wel. Wie steunt wat als voorstel aan u is voorgelegd, het gewijzigde voorstel? Dat is de volledige raad, waarmee het voorstel is aanvaard.

Dan gaan wij naar de motie 'vreemd aan de orde van de dag' van de Partij voor de Dieren.

8.c: wordt 7d

8.d: Motie vreemd aan de orde van de dag van de Partij voor de Dieren: het instellen van vuurwerkvrije zones in de stad.

De VOORZITTER: Dit gaat over de vuurwerkvrije zone op 31 december. Het woord is aan de heer Kelder van de Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Uit de enquête van het onderzoeksbureau No Ties van 18 januari 2012, blijkt dat twee derde van de Nederlanders voor het aan banden leggen van vuurwerk afsteken is. Gek genoeg kunnen zowel consumenten als handelaren vanaf dit jaar over veel meer vuurwerk beschikken, als gevolg van een versoepelde vuurwerkwetgeving. De Nederlandse overheid meent daarmee de handel in illegaal vuurwerk te beperken, maar volgens deskundigen groeit die mee. Het moet immers wel spannend zijn. Overigens is het legaal toegestane consumentenvuurwerk de oorzaak van de meeste ongelukken en schade. De Partij voor de Dieren is uit principe voorstander van een verbod op consumentenvuurwerk. Vorig jaar meldde de taskforce Opsporing vuurwerkbommenmakers al dat een vuurwerkverbod onafwendbaar is. Afgelopen week waarschuwde ook de stichting Maatschappij, Veiligheid en Politie in een zeer kritisch rapport voor levensgevaarlijke situaties rond de jaarwisseling. Volgens de stichting kunnen zich voorvallen voordoen met zelfs meerdere doden. Ieder jaar lopen honderden mensen ernstig letsel op rond Oud en Nieuw, onder wie een groot aantal kinderen. De helft van de slachtoffers zijn omstanders die zelf geen vuurwerk afsteken. Oogartsen wijzen erop dat het risico dat je loopt om gewond te raken tijdens de jaarwisseling in Nederland, in een ander land zou leiden tot een negatief reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Veel burgers zijn eveneens voorstander van een vuurwerkverbod. Het risico gewond te raken houdt veel mensen binnen op de dagen rond Oud en Nieuw. Het geknal bezorgt daarbij miljoenen dieren angst en stress. Vuurwerk bevat daarbij zware metalen en andere zeer giftige stoffen, die grond, lucht en water zeer ernstig vervuilen. Na afloop van iedere Oud en Nieuw moet 3 miljoen kilo extra afval worden opgeruimd. Vanwege het grote gevaar op lichamelijk letsel wordt in de meeste andere landen niet toegestaan dat vuurwerk door burgers zelf wordt afgestoken. In plaats daarvan organiseert de overheid professionele vuurwerkshows. De Partij voor de Dieren wil dat ook in Nederland het afsteken van vuurwerk door particulieren verboden wordt. Lang stond de partij daarin alleen, maar langzaam krijgen we steun voor dit pleidooi in de Kamer. Begin 2011 heeft de Partij voor de Dieren in deze gemeente schriftelijke vragen gesteld over vuurwerk. De kosten van de optelsom van preventieve maatregelen en schade bedraagt bijna 50.000 euro.

De VOORZITTER: U moet gaan afronden.

De heer KELDER (PvdD): Dan zal ik het even een stukje korter maken. Het liefst zouden we al het consumentenvuurwerk verbieden, maar wij denken dat we daar de handen niet voor op elkaar krijgen. Daarom willen we graag dat het college toekomt aan de groeiende groep voor wie vuurwerk geen feestvreugde betekent, maar eerder angst en stress. Daarom dien ik een motie in. Dank u wel.

Motie (9): Vreemd aan de orde van de dag betreffende het instellen van vuurwerkvrije zones in Stad (PvdD)

“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 19 december 2012,

constaterende dat:

- veel mensen een hartgrondige hekel hebben aan vuurwerk;
- veel dieren erg bang zijn voor vuurwerk en in sommige gevallen zelfs getraumatiseerd raken;
- dieren de knallen dubbel zo hard horen als mensen;

overwegende dat:

- er op 31 december amper aan het geknal valt te ontkomen;

verzoekt het college:

- verschillende gebieden in de stad te benoemen tot vuurwerkvrije zone;
- dit duidelijk aan te geven door middel van borden en hier goed op te handhaven;

en gaat over tot de orde van de dag.”

De VOORZITTER: Dank u wel. De motie maakt deel uit van de beraadslagingen. Kan ik de wethouder daar het woord over geven? Het woord is aan wethouder Seton.

Wethouder SETON: Ja, voorzitter, dank u wel. Ook dank voor een actuele en herkenbare motie van de Partij voor de Dieren. Dit is een onderwerp waar je als college in de eerste anderhalve maand van je bestaan niet direct uitgebreid over hebt gediscussieerd. Ik zie in de motie staan dat er veel mensen zijn die een hartgrondige hekel hebben aan vuurwerk. Dat geloof ik zo. Ik geloof ook dat er heel veel mensen zijn die plezier hebben aan vuurwerk en graag met een knal het nieuwe jaar ingaan. En ik geloof ook dat er best veel mensen zijn die misschien niet zo veel met vuurwerk hebben, en zeker niet met knalvuurwerk, maar wel bereid zijn om aan het eind van het jaar de lusten en de lasten ervan te accepteren. Het college kan zich beide benaderingswijzen voorstellen.

Het afsteken van vuurwerk is nu beperkt in de tijd, het mag binnen bepaalde momenten, maar de Partij voor de Dieren wil het ook beperken in locatie. Daar heb ik twee kanttekeningen bij, los van de principiële benadering van dit punt. Stel dat je het zou willen en stel dat je zou willen overgaan tot vuurwerk vrije zones, dan zou ik ook moeten kijken waar, want daar doet u in uw motie geen uitspraak over. Dan zijn er allerlei besluiten voor nodig en misschien wel inspraak, dus het zou sowieso niet haalbaar zijn voor de komende jaarwisseling. Het tweede punt is, als dat al wel zou lukken, dit jaar of volgend jaar, dat er dan issues zijn op het gebied van handhaving. Want een dergelijke zone heeft alleen betekenis als je hem ook echt handhaaft. Nu hebben we oudejaarsnacht onze handen al vol aan het beschermen van lijf en goed. Het is alle hens aan dek en wij vinden het niet verantwoord hier verder capaciteit aan te onttrekken.

Het college kijkt dus net iets anders aan tegen de afweging van belangen tijdens Oud en Nieuw, maar we zien vooral praktische problemen bij de handhaving. Je zou kunnen zeggen: als je dat zo zwaar ziet, dan wordt het ontraden van de motie. Ik maak een zware kanttekening bij de handhaving, maar ik laat het oordeel aan de raad.

De VOORZITTER: Goed. Dan geef ik de gelegenheid om stemverklaringen ten aanzien van de motie af te leggen. De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ja, voorzitter, het is misschien handig om toch op zijn minst even de projectie af te wachten.

De VOORZITTER: O, voor de tekst bedoelt u. U wilde nog iets zeggen? U hebt wel spreektijd. Maar goed, dan kunnen anderen dat ook. De heer Moes, PvdA.

De heer MOES (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, volgens mij hebben we nog vier minuten spreektijd. Die zal ik niet helemaal gebruiken, waarschijnlijk.

We delen de zorgen van de Partij voor de Dieren rond het gebruik van vuurwerk, met name het illegale vuurwerk, dat nog veel harder knalt dan het gewone vuurwerk. We delen de zorgen voor dierenstress en ook voor het gevaar op letsel. We kunnen de redenering van het college eigenlijk helemaal volgen. Het gaat om enerzijds de handhaafbaarheid: je staat in een bepaald vak waar je wel vuurwerk mag afsteken, je schiet een vuurpijl af en die komt terecht op een plek waar hij niet mag komen, hoe zit het dan met de handhaafbaarheid? Het moet ook wel een beetje praktisch blijven, lijkt mij zo.

Het tweede is, dat is ook een beetje waar wethouder Seton al op wees, dat de manier om dit te doen ook een beetje slodderpolitiek is, zou je kunnen zeggen. Twee weken voor Oud en Nieuw nog met een voorstel komen dat toch vrij ingrijpend is voor de organisatie rond Oud en Nieuw, ik zou zeggen, als je nou echt het belang van dieren en mensen voorop stelt, kom daar dan even iets eerder mee. Misschien is de vorm dan niet zozeer een motie, maar is het misschien in de vorm van een initiatiefvoorstel.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, dat komt mij bekend voor, dan kan ik gelijk een goed bruggetje maken. In januari 2009 heeft mijn fractie en initiatiefvoorstel ingediend over dit onderwerp. Mijn fractie is nog steeds voorstander van het beperken van het afsteken van vuurwerk. Ik ben het eens met de spreker, die heeft aangegeven dat er negatieve consequenties zijn op het gebied van dierenwelzijn, milieu, veiligheid en gezondheid. De schade en de kosten die het met zich meebrengt zijn dusdanig dat je naar de mening van mijn fractie toch naar beperkende maatregelen zou moeten gaan kijken. Wij denken dan met name aan beperking in de tijd. Helaas was er destijds geen steun voor ons initiatiefvoorstel. Ik

begrijp dat het college zegt dat het zeker qua uitvoerbaarheid op deze korte termijn een heel ingewikkeld verhaal is. Maar niettemin is de strekking ons zo na aan het hart, dat wij dit wel zullen steunen, al is het maar als een signaal ook voor de komende jaren, om toch een beweging in de richting van minder vuurwerk en anders, vooral ook, vuurwerk af te steken in te zetten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u, voorzitter. Ja, we vinden het wel een sympathieke motie. Alleen beseffen wij ook dat het slecht handhaafbaar is. Ik denk dat het van belang is dat er ook op landelijk gebied zulke regels komen, eerder dan op gemeentelijk niveau. Ik kan mij verder aansluiten bij de woorden van de heer Moes.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de zorg voor dieren is sympathiek, maar de motie is moeilijk uitvoerbaar. De Stadspartij verheugt zich op een discussie over dit onderwerp in het komende jaar.

De VOORZITTER: Anderen nog? Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ik kan mij voornamelijk aansluiten bij de woorden van de PvdA. Met betrekking tot het punt of het nu moet of in januari, verwacht ik dat in januari nog steeds hetzelfde probleem geldt met de handhaving. In tijd is het al lastig om die beperking te handhaven, laat staan als je ook nog met zones gaat werken. Dus de VVD is niet voor dit voorstel. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Voorzitter, in januari 2009 en in november 2010 hebben wij tegen soortgelijke moties, dan wel initiatieven gestemd, omdat wij denken dat er een probleem is met de handhaving. Zeker tijdens de nacht van Oud en Nieuw. Om diezelfde reden zullen we nu weer tegenstemmen.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel, voorzitter. Ja, of je vuurwerk nou leuk of niet leuk vindt, in deze raad bepalen we niet alles aan de hand van die maat. Hoewel ik mensen ken die er een hartgrondige hekel aan hebben en mensen die er hartgrondig plezier mee beleven. Handhaafbaarheid is een thema dat ook onmiddellijk in onze mind opsprong. Mind, nou ja. Het is erg vandaag.

De VOORZITTER: Als u in het vervolg liever in het Engels vergadert, kunnen we het daar in het presidium over hebben.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): In onze hoofden. Maar alle ellende komt volgens mij niet alleen van vuurwerk, want dan zou je naast een vuurwerkvrije zone ook bijvoorbeeld een alcoholvrije zone kunnen bedenken en een drugsvrije zone en zo kunnen we nog heel lang doorgaan. Dus de gedachte is sympathiek, maar wij zullen er niet voor zijn.

De VOORZITTER: De heer De Rook.

De heer DE ROOK (D66): Ja, voorzitter, op zo'n motie word je weer gedwongen om wat moeilijke afwegingen te maken tussen een persoonlijke voorkeur en een liberale inborst. Mijn persoonlijke voorkeur is misschien wel dat wat raar lijkt voor een gemeente die als adagium 'schoon, heel en veilig' heeft om dan op één dag in het jaar de bevolking uit te rusten met kleine explosieven, zodat het adagium in een keer 'vies, kapot en onveilig' wordt. Maar goed, dat weeg ik af tegen een liberale inborst, die toch zegt dat mensen dat vooral zelf moeten bepalen en daarom zal mijn fractie deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel, voorzitter. De overwegingen van wethouder Seton geven mij eigenlijk alleen maar reden om deze motie niet te steunen. De heer Moes voegt daar nog wat principiële redenen aan toe, maar ik zou toch zeker bereid zijn om, als de Partij voor de Dieren hier een initiatiefvoorstel van wil maken, dit in januari of in februari nog wat uitvoeriger te bespreken.

De VOORZITTER: Hebben we dan iedereen gehad? Heeft het college behoefte om nog weer op de motie te reageren? Wethouder Seton.

Wethouder SETON: Dank u, voorzitter. Ten aanzien van het laatste: het college is te allen tijde bereid om op een tot initiatiefvoorstel omgebouwde motie te gaan reageren en dat te bespreken in de commissie. Dus als de Partij voor de Dieren daarvoor kiest, dan zullen we dat ook voorbereiden.

De VOORZITTER: Goed, dan stel ik voor dat we gaan stemmen over de motie, die u nu ook ziet, hoop ik. Wie steunt de motie zoals u haar ziet? Dat zijn de Partij voor de Dieren en GroenLinks, alle anderen niet, waarmee de motie is verworpen.

9. Sluiting

De VOORZITTER: Dan geef ik het woord aan de nestor van de raad, de heer Evenhuis.

De heer EVENHUIS (VVD): Voorzitter, dank u wel. De afsluiting van het jaar. Wij zullen straks, u zult het merken, afsluiten met vuurwerk.

U ziet hier zitten: Inge Jongman. Dat is mijn assistente. En aan het eind van mijn verhaaltje, dat niet lang duurt, heb ik nog hulp van onze fractieassistent Berend de Boer.

Het eind van de laatste raadsvergadering 2012. Voor de gemeenteraad een heel bijzonder jaar, mag ik wel zeggen. Tussentijds een nieuw college van B en W, het komt heel weinig voor. In Groningen althans. Geen tram door de binnenstad, bouwgronden die niet of moeilijk worden verkocht, bezuinigingen. Alle hens aan dek, Engels woord, voor het college van B en W, de griffie en de huishoudelijke dienst en voor alle ambtenaren. Drieduizend ambtenaren. Als nestor is het een eer om deze dank hier te mogen uitspreken. Per groep noem ik straks even een naam en die persoon krijgt van mij een cadeautje. Als die persoon collega's heeft, heeft die groep morgen een fles op het bureau staan. En die fles wordt dus aangeboden door Inge.

Allereerst u, het college, dat raadsvoorstellen voorbereidt, raadsvoorstellen, als het goed is, uitvoert. U bestuurt elke dag de stad en het was dit jaar een buitengewoon zware klus. Twee aspecten springen naar voren. Drie leden van B en W traden af, de anderen bleven. En het gemeentebestuur slaagde erin, ondanks alle tegenvallers, en dat waren er veel, met een aanvaardbare begroting te komen. Goed werk dus. Burgemeester, in u dank ik het college.

(Applaus)

De griffie. Er zitten een paar mensen van de griffie hier. Jullie ondersteunen de raad. Steeds meer, en ook vanavond weer, in de beantwoording van wethouder Schroor, komt de raad aan de voorkant van de besluitvorming te staan. Dat is goed. Hartelijk dank, griffie, voor jullie ondersteuning. Toon Dashorst, hartelijk dank voor jou en alle anderen.

(Applaus)

Het belangrijkste bij de gemeente zijn de ambtenaren. In u, gemeentesecretaris Maarten Ruys, dank ik alle drieduizend ambtenaren van de gemeente namens de raad. Zij hebben het niet gemakkelijk vandaag de dag. Er moet bezuinigd worden. Er komt minder geld van het Rijk. Er is een grote reorganisatie aan de gang. De burger verlangt dezelfde dienstverlening, op het zelfde niveau als vroeger of nog beter. Ga er maar aan staan. Hartelijk dank dus.

(Applaus)

De heer EVENHUIS (VVD): Ja, die grap maakte de heer Ruys ook de vorige keer. Hij heeft daar een zeer goede oplossing voor.

De heer RUYS (gemeentesecretaris): Vorig jaar heb ik de fles gegeven aan een collega die namens alle andere collega's het beste idee het beste in de praktijk had gebracht; het helpen van andere collega's. In het kader van samenwerking, een organisatie, een gemeente, heb ik die fles toen aan de collega van de dienst SoZaWe, die daar coach was voor klantmanagers, gegeven. Dus dat is met de fles van vorig jaar gebeurd.

De heer EVENHUIS (VVD): U hebt vast weer een goed idee nu.

Een speciaal woord van dank spreek ik uit voor onze bodes. Jullie werk was weer voortreffelijk, ondanks weer minder geld. Een maand geleden vertrok de uitstekende Jan Roeters. De even goede heer Henk van Gaans zit daar, die is nu zijn opvolger geworden. We kregen Mirelle erbij. Een stevig applaus voor Henk van Gaans en zijn mensen.

(Applaus)

Inge, dankjewel. Tot volgend jaar. Of eerder. Voorzitter, ik zei het al. Het is een zeer bijzonder jaar. De gemeente heeft verliezen geleden. Bouwgronden worden moeilijk verkocht. De tram, het reclameobject van Groningen, is afgeblazen.

Voorzitter, het nieuwjaarsfeest voor de bevolking voor een paar duizend mensen gaat niet door. Binnen deze context vinden wij het niet goed om boven nog een feestje te organiseren met een zangeres en een toetsenist. Daarom dus dit jaar geen zangeres, maar wel een voordracht, zonder tierlantijnen. En wie kan het best een voordracht houden, hier, zonder tierlantijnen? Dat is de stadsdichter. Hij komt nu hier mij vervangen. Stefan Nieuwenhuis. Ik denk dat hij een passend gedicht heeft.

(Applaus)

Stefan NIEUWENHUIS (Stadsdichter): Geachte burgemeester, geacht college, raadsleden, aanwezigen, het is mij een eer en genoegen om hier als stadsdichter van Groningen aanwezig te zijn en om deze avond luister bij te mogen zetten met een gedicht. Ik ben de heer Evenhuis ook erkentelijk voor de uitnodiging die ik heb mogen ontvangen. Ik wil ook nog een kleine toevoeging doen, voordat ik ga beginnen. Er is ingezet op versobering, bijvoorbeeld op 1 januari de Nieuwjaarsshow die niet meer doorgaat en ik wil vooral benadrukken dat ik niet in dat kader hier ben uitgenodigd. Het is daarentegen juist een teken van uitbundigheid dat de laatste raadsvergadering van dit jaar door de stadsdichter van Groningen, dus met poëzie, mag worden afgesloten, waarvoor nogmaals hartelijk dank.

We hebben best gebogen
lang niet alles op de rails gekregen
bijgestuurd en afgewogen
maar gebarsten is het niet

wat vertrok is uit het zicht
wat ons met ons verbindt
is dat het wezenlijke van de stad
overeind is gebleven

dus met die enkele tegenslag in de zak
en de ambitie op meer en beter
is de toekomst hier gezekerd

ga maar na: we hebben de energie en gezondheid
zijn de jongste, de onderwijste,
de beste aan de ringen en in het water,
als dat voor één keer tellen mag

drijven alleen is hier geen optie
daarvoor staat in Groningen
de wind teveel de goede kant op.

Dank u wel.

(Applaus)

De heer DE BOER (fractieassistent VVD): Stefan, hartelijk dank voor dit prachtige gedicht. Er komt geen liedje, mijnheer de wethouder. Aangezien ik mij ook dit jaar niet kan verschuilen achter het bisschoppelijk gewaad zal ik ook een gekuiste versie uitspreken vanavond.

Het is namelijk zo dat u allemaal iets bijzonders aangeboden krijgt. Het is een kerstgeschenk. Het is een primeur. Het is een stadsplattegrond. Nu zult u zeggen: ja, wat moet ik met een stadsplattegrond, want de meesten van ons kennen natuurlijk de stad op hun duimpje. Maar dit is een stadsplattegrond met poëzie. Stefan Nieuwenhuis heeft namelijk een aantal gedichten gemaakt over markante plekken in onze prachtige stad en die vindt u aan de achterkant van de stadsplattegrond. U kunt dan om het kerstdiner weer enigszins te verteren, door de stad wandelen of fietsen langs allerlei poëtische hoogpunten. Hier wil ik het bij laten. Ik wens u allemaal een heel goede kersttijd toe.

De heer EVENHUIS (VVD): Stefan en Berend, bedankt. Dit was dit jaar onze afsluiting.

(Applaus)

De VOORZITTER: Dank u wel, nestor van de raad, mijnheer de stadsdichter Nieuwenhuis, mijnheer De Boer. Wij zijn aan het eind van deze openbare vergadering gekomen. Ik kan niet veel toevoegen aan de woorden van de stadsdichter. Ik wens je voor het volgend jaar alvast, na hopelijk rustige dagen die u eerst zult hebben, dezelfde wind toe als waar de stadsdichter over sprak.

De vergadering is gesloten.

(22.20 uur)